

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

تعیین سطح و ارزیابی پایه دهم

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه شماره ۱

پنجشنبه ۱۹ تیر ماه ۱۴۰۴

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۵۰ سؤال ۵۵ دقیقه	۲۲ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی	۱
	۲۰ دقیقه	۳۵	۱۶	۲۰	زبان و ادبیات فارسی	۲
	۱۳ دقیقه	۵۰	۳۶	۱۵	علوم اجتماعی	۳

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

بودجه بندی دروس این آزمون

علوم اجتماعی

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۶ سؤال

زبان و ادبیات فارسی

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۹ سؤال

ریاضی

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۷ سؤال

اقتصاد

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۱۵ سؤال

منطق

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۷ سؤال

تاریخ و جغرافیا

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۸ سؤال

زبان عربی

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۶ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در تابستان ۱۴۰۴

مرور، جمع بندی و تثبیت مباحث پایه دهم

یک آزمون تعیین سطح و ارزیابی پایه دهم

پنج آزمون مرور / تثبیت مباحث پایه دهم
(مطالعه عمیق، مرور / تثبیت: هر آزمون ۲۰ درصد از مطالب پایه دهم)

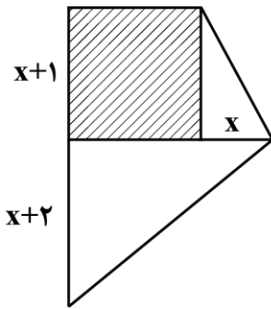
یک آزمون جمع بندی و ارزیابی پیشرفت تابستانی

- از آزمون ۲ مردادماه دفترچه ۳ (پیش خوانی دروس مهم پایه یازدهم) به آزمون اضافه می شود.
- شما می توانید به صورت اختیاری به سؤالات دفترچه ۳ پاسخ دهید.
- در صورت پاسخ دهی تراز و کارنامه جدا دریافت می کنید.

ویژه دانش آموزان تابستان

۱- در شکل زیر قسمت هاشورخورده مربع است. اگر مساحت قسمت هاشورخورده ۱۲ واحد کمتر از مساحت قسمت سفیدرنگ باشد، مقدار x کدام است؟

(۱) ۴

(۲) ۳

(۳) $\frac{5}{2}$

(۴) $\frac{2}{7}$

۲- معادله $(3x+k)^2 = k-2$ دارای ریشه مضاعف است. مقدار k و ریشه مضاعف کدام است؟

(۲) $x = -\frac{4}{3}, k = -2$

(۱) $x = -\frac{2}{3}, k = 2$

(۴) $x = -\frac{3}{2}, k = 2$

(۳) $x = 3, k = 0$

۳- گلدانی از جنس نقره و مس داریم که نسبت وزن نقره خالص به وزن مس خالص آن برابر با ۶ است. استاد قلم کار آن را ذوب و ۳۰۰ گرم مس به آن اضافه کرد و گلدان جدیدی ساخت. می دانیم $\frac{5}{6}$ وزن گلدان جدید، نقره است. وزن گلدان جدید چند گرم است؟

(۴) ۱۱۸۰۰

(۳) ۱۱۲۰۰

(۲) ۱۰۸۰۰

(۱) ۱۰۰۰۰

۴- در معادله درجه دوم $-6x^2 + (k-2)x + k = 0$ مجموع ریشه‌ها برابر ۲ است. حاصل ضرب ریشه‌های معادله کدام است؟

(۴) $-\frac{7}{3}$

(۳) $\frac{7}{3}$

(۲) $\frac{13}{3}$

(۱) $-\frac{13}{3}$

۵- عدد $x=1$ جواب معادله $\frac{a}{x} = \frac{x+1}{x+a}$ است. مجموع مربعات جواب‌های قابل قبول برای a کدام است؟

(۴) ۶

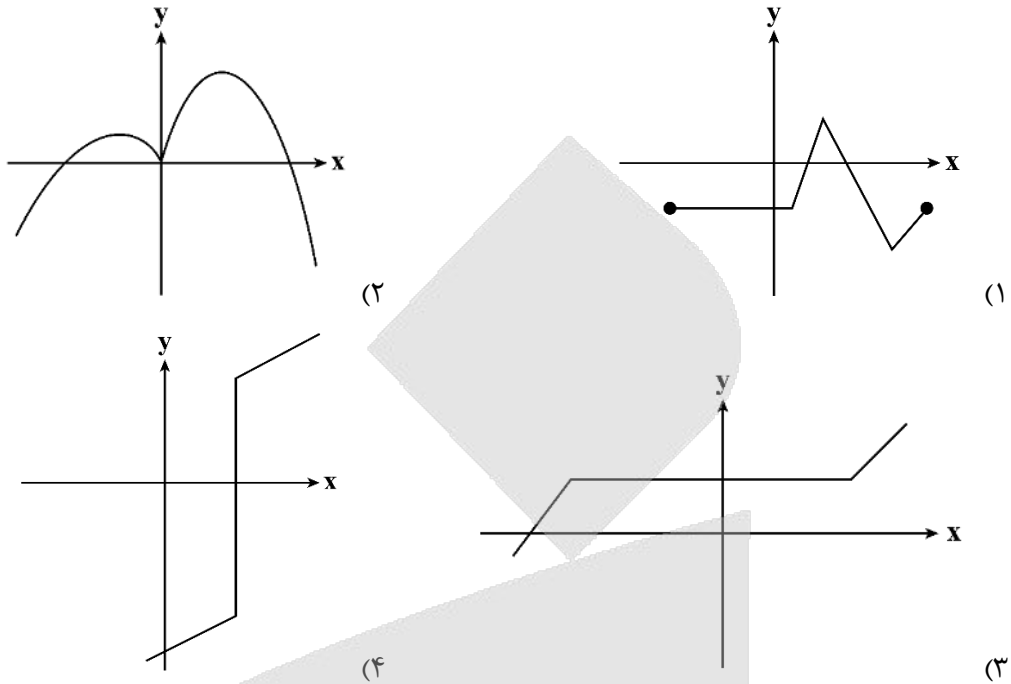
(۳) ۵

(۲) ۳

(۱) ۱

محل انجام محاسبات

۶- کدام نمودار، نمایش یک تابع نیست؟ (X متغیر مستقل است.)

۷- تابع خطی f از نقطه (۳, ۲) می‌گذرد و $f(۵) = ۶$ است. مقدار $f(-۱)$ کدام است؟

- (۱) -۶ (۲) -۴ (۳) -۱ (۴) ۱

۸- اگر $۲x + y = ۱۲۰$ باشد، ماکزیمم مقدار xy کدام است؟

- (۱) ۱۲۰۰ (۲) ۲۴۰۰ (۳) ۳۶۰۰ (۴) ۱۸۰۰

۹- طول رأس سهمی $y = ۲x^2 - mx + ۱$ برابر با $\frac{۳}{۵}$ است. مقدار m کدام است؟

- (۱) $\frac{۲}{۱}$ (۲) $\frac{۲}{۲}$ (۳) $\frac{۲}{۳}$ (۴) $\frac{۲}{۴}$

۱۰- کدام یک از متغیرهای زیر به ترتیب از راست به چپ، کمّی فاصله‌ای، کمّی نسبتی و کیفی اسمی می‌باشند؟

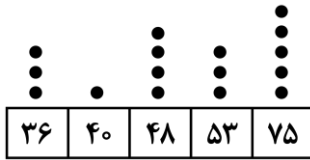
- (۱) تعداد شکایات رسیده به کلانتری - درآمد دانشجویان شاغل به کار - رنگ اتومبیل‌های موجود در نمایشگاه
 (۲) درجه حرارت کلاس در روزهای سال - میزان آلودگی هوا - وضعیت تأهل کارمندان یک شرکت (مجرد - متأهل)
 (۳) سن دانشجویان شرکت‌کننده در یک دوره هنری - نمره آخرین آزمون (از ۱۰۰ امتیاز) - گروه خونی افراد
 (۴) زمان شروع اولین کلاس - گنجایش آب یک تانکر - مقیاس ارزیابی تحصیلی (ضعیف، معمولی، خوب)

محل انجام محاسبات

۱۱- میانگین یک سری از داده‌های آماری (دارای منحنی نرمال) برابر ۱۲ و بیش از ۹۹/۹٪ داده‌ها در محدوده $3 < x < 21$ قرار دارند، واریانس داده‌ها کدام است؟

- ۱ (۱) ۳ (۲) ۶ (۳) ۹ (۴)

۱۲- با توجه به نمودار نقطه‌ای زیر میانه داده‌ها کدام است؟

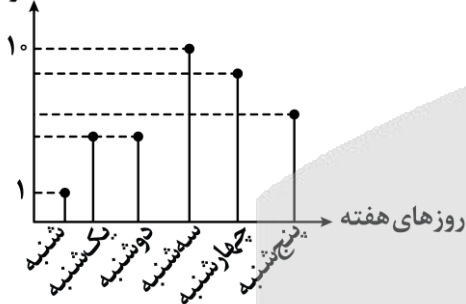

- ۴۸ (۱)
۵۳ (۲)
۵۰/۵ (۳)
۵۱/۵ (۴)

۱۳- واریانس داده‌های a, b, c, d برابر با صفر است. دامنه تغییرات داده‌های $2a, 2b, 2c, 2d$ کدام است؟

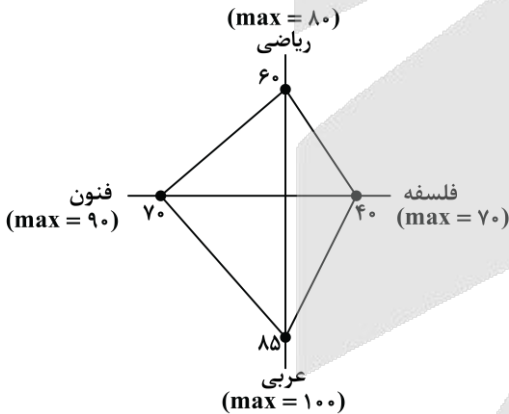
- صفر (۱) ۱ (۲) $d+a$ (۳) $2c+b$ (۴)

۱۴- در نمودار مقابل، می‌دانیم تعداد فروش خودرو در روز شنبه ۱ و در روز سه‌شنبه ۱۰ دستگاه بوده است، بیشترین مقدار ممکن برای میانگین فروش هفتگی خودرو کدام عدد می‌تواند باشد؟

- ۹ (۱)
۸ (۲)
۷ (۳)
۴ قابل محاسبه نیست (۴)

۱۵- نمودار راداری زیر برای نمرات ۴ درس امیرحسین و برحسب درصد رسم شده است. اگر بیشینه نمرات هر درس کنار آن نوشته شده باشد، و ضرایب این درس‌ها به ترتیب برای ریاضی، فنون، عربی و فلسفه ۳، ۴، ۱ و ۲ باشد، میانگین نمرات امیرحسین در این چهار درس کدام است؟

- ۵۳/۳ (۱)
۵۳/۷ (۲)
۵۴/۳ (۳)
۵۴/۷ (۴)

محل انجام محاسبات

- ۱۶- کدام گزینه از ویژگی‌های زبانی متن زیر نیست؟
 «پس، من دنیا را بدان چاه پُر آفت، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز، و آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است... و شیرینی آن را مانند کردم به لذات این جهانی که فایده آن، اندک و رنج آن، بسیار است، و راه نجات بر آدمی، بسته می‌گرداند.»
- (۱) حذف فعل به قرینه لفظی
 (۲) کاربرد واژگان عربی
 (۳) کوتاه و قابل فهم بودن جملات
 (۴) مسجع و آهنگین بودن جملات
- ۱۷- کدام گزینه به طبقه‌بندی انواع ادبی در نزد یونانیان باستان اشاره دارد؟
 (۱) فلسفی، نمایشی، حماسی، غنایی
 (۲) عرفانی، تعلیمی، غنایی، حماسی
 (۳) حماسی، تعلیمی، غنایی، نمایشی
 (۴) تعلیمی، طنز، روایی، نمایشی
- ۱۸- همه گزینه‌ها از عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادب فارسی از قرن سوم تا میانه قرن پنجم به‌شمار می‌روند؛ به‌جز:
 (۱) گرایش شاهان به جلب عالمان و ادیبان به دربار
 (۲) علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیبا
 (۳) لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان
 (۴) توسعه مدارس و مراکز تعلیم
- ۱۹- هریک از موارد زیر به ترتیب، معرف کدام اثر است؟
 - این کتاب حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد.
 - این کتاب به دستور منصور بن نوح سامانی، به فارسی برگردانده شد.
- (۱) تاریخ بلعمی - ترجمه تفسیر طبری
 (۲) ترجمه تفسیر طبری - شاهنامه ابومنصوری
 (۳) تاریخ الرسل و الملوک - تاریخ بلعمی
 (۴) شاهنامه ابومنصوری - تاریخ الرسل و الملوک
- ۲۰- از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) آثاری چون «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» از نمونه اندرزنامه‌های منشور زبان پهلوی‌اند که هر دو اصل پارسی دارند.
 (۲) زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. این زبان، اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته است.
 (۳) کتاب «وستا» را موبدان برای اجرای مراسم دینی، از حفظ می‌خواندند؛ تا این که سرانجام در دوره هخامنشیان، آن را به نگارش درآوردند.
 (۴) زبان پارسی، در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است.
- ۲۱- کدام مورد به ترتیب، بیانگر «ویژگی نثر دوره سامانی» و «ویژگی ادبی شعر سبک خراسانی» است؟
 (۱) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا - واقع‌گرایی شعر
 (۲) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی - زمینی بودن معشوق
 (۳) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار - ساده بودن قافیه و ردیف
 (۴) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی - استفاده طبیعی و در حد اعتدال از آرایه‌های ادبی
- ۲۲- کدام بیت فاقد «واژه‌آرایی» است؟
 (۱) به گلستان رخت بلبل‌ی چو من نبود
 (۲) به کام تو گردنده چرخ بلند
 (۳) دل بر امید وعده او چون توان نهاد
 (۴) از شیوه غریب‌نوازی مدار دست
- تو آن مبین که چو بلبل نمی‌کنم فریاد
 ز کردار بس دور و دور از گزند
 چون عمر، پایدار و فلک، دستگیر نیست
 جان غریب تا دو سه روزی اسیر توست

۲۳- واج آرایبی در کدام گزینه مشهودتر است؟

کارهای عاشقان ناساخته از ساز توسط ستاره‌ای که ز آفاق دیده می‌آید تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود

(۱) ماهرویا در جهان آوازه آواز توسط
(۲) طلوع برکه خورشید تابناک دل است
(۳) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
(۴) در شب قدر از صبحی کرده‌ام عیبم مکن

۲۴- نوع سجع واژگان مشخص شده در عبارت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«عابدان جزای طاعت خواهند و بازرگانان بهای بضاعت، من بنده امید آورده‌ام نه طاعت و به در یوزه آمده‌ام نه به تجارت.»

(۱) مطرف - متوازن (۲) مطرف - متوازی (۳) متوازن - متوازی (۴) مطرف - مطرف

۲۵- به ترتیب آرایه‌های ابیات زیر در کدام گزینه آمده است؟

بین آن زلف اگر بر ماه مشکینت کمر باید جان چاکر عارض دلاویز گل است عدوبندی که راهش پیکر آمال را شد جان عیون نرگس او جمله بیناست

الف: بین آن روی اگر بر سرو بستانت کمر باید
ب: دل بنده بوی عنبر آمیز گل است
ج: خداوندی که رایش گوهر اقبال را شد کان
د: زبان سوسن او جمله گویاست

(۱) موازنه - ترصیع - ترصیع - موازنه

(۳) موازنه - موازنه - موازنه - ترصیع

۲۶- ترتیب آرایه‌های «سجع، جناس همسان، جناس ناهمسان، تکرار، موازنه» در ابیات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

یا دل بنه که پرده ز کارت برافکنند تا باز آیند این طرف از غیب هشیاران ما همی بدیدن روی تو تازه گردد جان گردیم و نگرديم از این مذهب و عادت منزهی که جلیل است بر نعوت جلال

الف: یا پرده‌ای به چشم تأمل فروگذار
ب: بر بند لب همچون صدف مستی میا در پیش صف
ج: خوشا بهاران کز خرمی و بخت جوان
د: من بعد بر آنیم که گردد در خمار
ه: مقدسی که قدیم است از صفات کمال

(۱) «ج»، «د»، «ب»، «الف»، «ه»

(۳) «ب»، «د»، «ج»، «الف»، «ه»

۲۷- کدام گزینه نادرست بیان شده است؟

- (۱) یکی از مهم‌ترین ارکان شعر، وزن است.
- (۲) درباره تأثیر وزن در شعر، می‌توان گفت مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، وزن است.
- (۳) شاعر برای انتقال عاطفه خود به دیگران از زبان کمک می‌گیرد.
- (۴) وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود.

۲۸- «علامت‌های هجایی» کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) به عمر این آرزو دارم که بینم: U --- U --- U ---
- (۲) تا برفت از چشم من بیرون نرفت: U --- U --- U ---
- (۳) دل چه بود مخزن اسرار شوق: U --- UU --- UU ---
- (۴) نه قدرت که با وی نشینم: U --- U --- U ---

۲۹- در کدام گزینه قاعدهٔ قافیه متفاوت با سایر گزینه‌ها است؟

- ۱) شمشیر ازل به دست مردان خداست
 - ۲) ما رمیت اذ رمیت ابتلاست
 - ۳) هم ترازو را ترازو راست کرد
 - ۴) حق مرا چون از پلیدی پاک داشت
- گوی ابدی در خم چوگان خداست
بر نبی کم نه گنه کان از خداست
هم ترازو را ترازو راست کرد
چون سزد بر من پلیدی را گماشت

۳۰- با توجه به علائم هجایی، در چند مورد حذف همزه به کاررفته است؟

«آدم اعضا: ---- / طاعت آن: ---- / پیش آر: U - U / باش ای دغل: U - - / جنگ آور: - - - / شگرافشان: U - - -»

- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۳۱- کدام گزینه ذوقافیتین است؟

- ۱) به خود گفت این جهان افروزی از ماست
 - ۲) نه تنها بود و می‌انگاشت تنهاست
 - ۳) چه شد کاین چهر زیبا را ندیدی
 - ۴) ای غبار خاک پایت توتیای چشم من
- به نام ماست هر رمزی که این جاست
نه زیبا بود و می‌پنداشت زیباست
قرین ما شدی، ما را ندیدی
کمترین گردی ز کویت خون‌بهای چشم من

۳۲- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- ۱) سخن چو گویی سنجیده گوی در مجلس
 - ۲) چو دریا گهردار و خاموش باش
 - ۳) مرد باید که سخندان بود و نکته‌شناس
 - ۴) گر آنچه گویی دانی، بری فراوان سود
- که از کلام نسنجیده خوار گردد مرد
صدفوار سر تا قدم گوش باش
تا چه می‌گوید از آن گفته پشیمان نشود
ور آنچه دانی گویی، کشی فراوان درد

۳۳- کدام گزینه با بیت «چندان که گفتم غم با طبیبان / درمان نکردند مسکین غریبان» تناسب مفهومی دارد؟

- ۱) هنوز با همه دردم امید درمان است
 - ۲) چند نصیحت کنند بی‌خبرانم به صبر
 - ۳) دردی از حسرت دیدار تو دارم که طبیب
 - ۴) خوش است درد که باشد امید درمانش
- که آخری بود آخر شبان یلدا را
درد مرا ای حکیم صبر نه درمان اوست
عاجز آمد که مرا چارهٔ درمان تو نیست
دراز نیست بیابان که هست پایانش

۳۴- مفهوم کدام گزینه با بیت «ما برون را ننگریم و قال را / ما درون را بنگریم و حال را» تناسب دارد؟

- ۱) قال بگذار و بگذر از سر حال
 - ۲) از قال چه می‌جویی وز حال چه می‌پرسی
 - ۳) به گرد قال آخر چند گردی
 - ۴) مرا ترانهٔ اصحاب قال آتش زد
- تا بیابای کمال ز اهل کمال
مستیم و خرابیم و ندانیم چه حال است
قدم در حال نه گر شیرمردی
سرایت نفس اهل حال تا چه کند

۳۵- مفهوم کدام بیت با عبارت «در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه بود» متناسب است؟

- ۱) شب وصل تو شد روزی و من قدرش ندانستم
 - ۲) ایها الناس جهان جای تن‌آسانی نیست
 - ۳) ملول از هم‌رهان بودن طریق کامرانی نیست
 - ۴) ای عشق داری مدخلی در جان مشتاقان بلی
- به دشواری توان دانست قدر روز آسانی
مرد دانا به جهان داشتن ارزانی نیست
بکش دشواری منزل به یاد عهد آسانی
در گفتن آسانی بلی در تاختن آسان‌نهای

۳۶- هر یک از عبارات زیر به ترتیب به کدام ویژگی کنش انسانی اشاره دارد؟

الف - مریم به قصد لذت بردن از صدای امواج و تفریح با دوستانش به لب ساحل می‌رود.

ب - تینا تصمیم دارد در آزمون المپیاد ریاضی شرکت کند.

ج - ستاره چون به زبان ایتالیایی تسلط ندارد، نمی‌تواند به این زبان صحبت کند.

د - سحر به کودکی که در ایستگاه اتوبوس در آغوش مادرش نشسته است، با مهربانی لبخند می‌زند.

(۱) معنادار بودن - آگاهانه بودن - ارادی بودن - هدفدار بودن

(۲) هدفدار بودن - آگاهانه بودن - ارادی بودن - معنادار بودن

(۳) معنادار بودن - ارادی بودن - هدفدار بودن - آگاهانه بودن

(۴) هدفدار بودن - ارادی بودن - آگاهانه بودن - معنادار بودن

۳۷- در ارتباط با موجودات زنده، کدام گزینه جملات زیر را به ترتیب و به درستی کامل می‌کند؟

الف - اعضا برای حفظ حیات موجود زنده،

ب - اعضای آن‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و

ج - اعضا برای تأمین هدف مشترک،

(۱) از چینش و نظم خوبی برخوردار هستند - با یکدیگر همکاری می‌کنند - در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند

(۲) هر کدام نیازهای دیگری را تأمین می‌کنند - از چینش و نظم مناسبی برخوردارند - با یکدیگر همکاری می‌کنند

(۳) در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند - هر کدام نیازهای دیگری را تأمین می‌کنند - از چینش و نظم مناسبی برخوردارند

(۴) با یکدیگر همکاری می‌کنند - از چینش و نظم مناسبی برخوردارند - هر کدام نیازهای دیگری را تأمین می‌کنند

۳۸- کدام یک از عبارات زیر به تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی اشاره دارد؟

(۱) انسان‌ها در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه‌های رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب را ابداع می‌کنند.

(۲) شناخت خداوند و فرشتگان، آرمان‌ها و ارزش‌های آدمیان و کنش‌های آنان را تغییر می‌دهد.

(۳) انسان‌ها خانه‌های خود را به گونه‌ای می‌سازند که در برابر زلزله مقاوم باشند.

(۴) آلودگی طبیعت و محیط زیست نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابردانه انسان‌هاست.

۳۹- هر یک از پدیده‌ها، مربوط به کدام قسمت نمودار است؟

- اعتماد اجتماعی

- مراقبت از اموال عمومی

- متأثر شدن از خبر آتش‌سوزی کشتی سهند

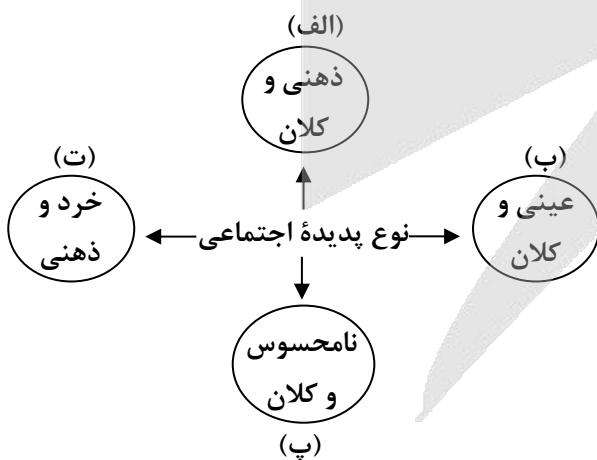
- علاقه به پوشیدن رنگی خاص

(۱) «ب» - «الف» - «پ» - «ت»

(۲) «الف» - «ب» - «ت» - «پ»

(۳) «پ» - «ب» - «ت» - «الف»

(۴) «پ» - «ب» - «الف» - «ت»

۴۰- کدام گزینه مفاهیم زیر را به درستی بیان می‌کند؟

الف - مفهوم نگاه تک خطی به تاریخ

ب - نوع تفاوت‌های جهان اجتماعی اسلام و جهان اجتماعی شبه جزیره عربستان

ج - تفاوت‌هایی که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.

د - وظیفه مردم‌شناسان در جهان غرب

ه - نوع نمودار جهان‌های اسلام، غرب، هند و چین

(۱) همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند - تفاوت در لایه‌های عمیق - تفاوت در حوزه عقاید و ارزش‌ها - مطالعه جوامع ساده و ابتدایی - نمودار عرضی

(۲) همه جوامع در عرض یکدیگر قرار می‌گیرند - تفاوت در لایه‌های عمیق - تفاوت در حوزه عقاید و ارزش‌ها - مطالعه جوامع ساده و ابتدایی - نمودار طولی

(۳) همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند - تفاوت در لایه‌های عمیق و سطحی - تفاوت در حوزه عقاید، ارزش‌ها و

هنجارها - مطالعه جوامع پیشرفته و صنعتی - نمودار عرضی

(۴) همه جوامع در عرض یکدیگر قرار می‌گیرند - تفاوت در لایه‌های عمیق و سطحی - تفاوت در حوزه عقاید، ارزش‌ها و

هنجارها - مطالعه جوامع پیشرفته و صنعتی - نمودار طولی

۴۱- با توجه به ویژگی‌های جهان متجدد از نظر ماکس وبر، به ترتیب، عامل مؤثر در پدید آمدن این آسیب‌ها چیست؟

- تنگ شدن عرصه بر کنش‌های عاطفی و اخلاقی

- از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها

- از دست رفتن امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری

(۱) افول علوم عقلانی و وحیانی - عدم قداست جهان - عدم استفاده از روش‌های فراتجربی

(۲) قفس آهنین - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - طرد عناصر معنوی و مقدس

(۳) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - قفس آهنین - افول علوم عقلانی و وحیانی

(۴) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - طرد عناصر معنوی و مقدس - افول علوم فراتجربی

۴۲- موارد نادرست در بین عبارتهای زیر کدام‌اند؟

الف - ارزیابی سایر فرهنگ‌ها در مقایسه با فرهنگ خود، از نظر جامعه‌شناسان کار اشتباهی است.

ب - مقایسه و ارزیابی فرهنگ و داوری عقلانی و علمی آن‌ها ناممکن است.

ج - هر رسم و سنتی درون فرهنگ خود و در ارتباط با سایر فرهنگ‌ها، معنا و کارکردی دارد.

د - ما می‌توانیم فرهنگ خودمان و فرهنگ‌های دیگر را بر اساس معیارهای حق ارزیابی کنیم.

ه - نقد و ارزیابی فرهنگ دیگران براساس فرهنگ خودمان کاری درست است.

(۱) «ب» - «ج» - «الف» (۲) «ج» - «ه» - «ب» (۳) «د» - «الف» - «ج» (۴) «ه» - «ب» - «د»

۴۳- هر یک از موارد زیر به ترتیب به تأثیر کدام ابعاد هویت انسان بر یکدیگر اشاره دارد؟

- یک انسان باتقوا، جهانی را تغییر می‌دهد.

- برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند.

- جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود.

(۱) بعد نفسانی بر بعد اجتماعی - بعد نفسانی بر بعد جسمانی - بعد اجتماعی بر بعد نفسانی

(۲) بعد اجتماعی بر بعد نفسانی - بعد جسمانی بر بعد نفسانی - بعد نفسانی بر بعد اجتماعی

(۳) بعد نفسانی بر بعد اجتماعی - بعد جسمانی بر بعد نفسانی - بعد اجتماعی بر بعد نفسانی

(۴) بعد اجتماعی بر بعد نفسانی - بعد نفسانی بر بعد اجتماعی - بعد نفسانی بر بعد اجتماعی

۴۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از مفاهیم جامعه‌شناسی است؟

- فعالیت‌هایی برای انطباق افراد با انتظارات جامعه

- مسیر شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد

- کنش‌های برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه

(۱) کنترل اجتماعی - فرهنگ - کنترل اجتماعی (۲) جامعه‌پذیری - جامعه‌پذیری - کنترل اجتماعی

(۳) کنترل اجتماعی - جامعه‌پذیری - کژروی اجتماعی (۴) جامعه‌پذیری - فرهنگ - کژروی اجتماعی

۴۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر، به کدام فرهنگ یا جهان مرتبط است؟

- ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به افراد آموزش می‌دهد.

- انسان در آن چهره‌ای آسمانی و ملکوتی پیدا می‌کند.

- با ارزش‌ها و آرمان‌هایی همچون انضباط و تجمل‌گرایی سازگار است.

- هویت‌هایی که ابعاد دینی انسان را نفی می‌کنند، به رسمیت می‌شناسند.

(۱) انسانی - معنوی - غرب - دنیوی (۲) اجتماعی - توحیدی - معنوی - دنیوی

(۳) اجتماعی - معنوی - متجدد - سکولار (۴) انسانی - اساطیری - سکولار - سکولار

۴۶- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با عبارات کدام گزینه ارتباط دارد؟

- محل تبلور آرمان اجتماعی

- نتیجه تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه

- عوامل شکل‌گیری هویت جهان اجتماعی

- علت بیرونی تعارض فرهنگی

(۱) هنجارهای جهان اجتماعی - تغییر آرمان‌های اجتماعی یک جامعه - تعامل ابعاد سه‌گانه نفس، بدن و نقش اجتماعی

- نوآوری و فعالیت اعضای جهان اجتماعی

(۲) ارزش‌های جهان اجتماعی - ایجاد زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها به واقعیت - عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان -

تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر

(۳) عقاید جهان اجتماعی - تغییر آرمان‌های فرهنگی و اجتماعی یک جامعه - عقاید و آرمان‌های دینی در جهان

اجتماعی - تأثیرپذیری از فعالیت اعضای جهان اجتماعی

(۴) ارزش‌های جهان اجتماعی - ایجاد زمینه تغییر و تحقق آرمان‌ها و عقاید - هنجارها و نمادهای خرد و کلان در جهان

اجتماعی - تأثیرگذاری بر جهان‌های اجتماعی دیگر

۴۷- به ترتیب علت پیدایش هر یک از موارد زیر کدام است؟

- دچار شدن به خودباختگی فرهنگی

- از دست رفتن نشاط زندگی

- جهان‌های اجتماعی مختلف

(۱) از دست رفتن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی - عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای

معنوی افراد - تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها

(۲) رویارویی اعضای جهان اجتماعی به‌طور فعال و خلاق با جهان‌های اجتماعی دیگر - دور ماندن انسان از حقیقت خود

و هستی - تنوع اراده و اختیار انسان‌ها

(۳) عملکرد تقلیدی جهان اجتماعی - از یاد بردن فرهنگ تاریخی خود توسط جهان اجتماعی - فعال و تأثیرگذار بودن انسان

(۴) تحولات هویتی جهان اجتماعی در تعامل با سایر جهان‌ها - مرگ جهان اجتماعی، پوچ‌انگاری و انکار معنا - منفعل

و پذیرنده نبودن انسان‌ها

۴۸- به ترتیب «سرنوشت مشترک و حتمی بشریت از نگاه نظریه پردازان غربی»، «نوع بازگشت ایران به اسلام» و «شکل گیری هویت فرهنگی هر جامعه» با کدام موضوع ارتباط دارند؟

(۱) ناسیونالیسم و تعلق به سرزمین - بازگشت به خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی - با عقاید و ارزش های اجتماعی کلان آن

(۲) ناسیونالیسم و تعلق به سرزمین - بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی - با هنجارها و نمادهای آن

(۳) سکولاریسم و دنیوی شدن - بازگشت به خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی - با هنجارها و نمادهای آن

(۴) سکولاریسم و دنیوی شدن - بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی - با عقاید و ارزش های اجتماعی کلان آن

۴۹- به ترتیب هر یک از موارد زیر، مصداق کدام مفهوم است؟

- اعمال سلطه به شیوه فرهنگی که مورد رضایت و پذیرش افراد قرار می گیرد.

- قدرتی که با کمک رسانه ها و نهادهای آموزشی اعمال می شود.

- هنگامی که قدرت بر خلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد.

- اعمال قدرت سازمان یافته برای دستیابی به هدف معین است.

- قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد.

(۱) اقتدار - قدرت سخت - مشروعیت دروغین - سیاست - اقتدار

(۲) هژمونی - قدرت نرم - قدرت نامشروع - نظام سیاسی - قدرت مقبول

(۳) اقتدار - قدرت سخت - مشروعیت دروغین - نظام سیاسی - قدرت مشروع

(۴) هژمونی - قدرت نرم - اقتدار غیرمشروع - سیاست - اقتدار

۵۰- به ترتیب «علت اینکه از هویت جهان اجتماعی به عنوان هویت فرهنگی تعبیر می شود»، «علت فرو افتادن جهان

متجدد در چاله جمعیتی» و «لازمه تحقق هدف جهان اسلام» به ترتیب کدام است؟

(۱) شکل گیری هویت هر جهان اجتماعی بر اساس فرهنگ آن - اجرای سیاست های جمعیتی - تأسیس جهان اجتماعی توحیدی

(۲) پیدایش هویت جهان اجتماعی بر اساس هنجارها و ارزش های آن - اجرای سیاست های جمعیتی - گسترش جهان اجتماعی توحیدی

(۳) شکل گیری هویت هر جهان اجتماعی بر اساس فرهنگ آن - فردگرایی و اصالت لذت - داشتن جمعیت مناسب

(۴) پیدایش هویت جهان اجتماعی بر اساس هنجارها و ارزش های آن - فردگرایی و اصالت لذت - داشتن جمعیت زیاد

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

تعیین سطح و ارزیابی پایه دهم

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه شماره ۲

پنجشنبه ۱۹ تیر ماه ۱۴۰۴

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۶۰ سؤال ۵۵ دقیقه	۱۵ دقیقه	۶۵	۵۱	۱۵	زبان عربی	۱
	۱۵ دقیقه	۷۵	۶۶	۱۰	تاریخ	۲
		۸۵	۷۶	۱۰	جغرافیا	۳
	۱۵ دقیقه	۱۰۰	۸۶	۱۵	منطق	۴
	۱۰ دقیقه	۱۱۰	۱۰۱	۱۰	اقتصاد	۵

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

بودجه بندی دروس این آزمون

علوم اجتماعی

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۶ سؤال

زبان و ادبیات فارسی

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۹ سؤال

ریاضی

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۷ سؤال

اقتصاد

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۱۵ سؤال

منطق

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۷ سؤال

تاریخ و جغرافیا

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۸ سؤال

زبان عربی

تمام مباحث پایه دهم

سهم در کنکور: ۶ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در تابستان ۱۴۰۴

مرور، جمع بندی و تثبیت مباحث پایه دهم

یک آزمون تعیین سطح و ارزیابی پایه دهم

پنج آزمون مرور / تثبیت مباحث پایه دهم
(مطالعه عمیق، مرور / تثبیت: هر آزمون ۲۰ درصد از مطالب پایه دهم)

یک آزمون جمع بندی و ارزیابی پیشرفت تابستانی

- از آزمون ۲ مردادماه دفترچه ۳ (پیش خوانی دروس مهم پایه یازدهم) به آزمون اضافه می شود.
- شما می توانید به صورت اختیاری به سوالات دفترچه ۳ پاسخ دهید.
- در صورت پاسخ دهی تراز و کارنامه جدا دریافت می کنید.

ویژه دانش آموزان پیشناز

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٥١ - ٥٦)

٥١- ﴿لَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ﴾:

- (١) هنگامی که مؤمنین احزاب را دیدند گفتند: این چیزی است که خداوند به ما وعده داد!
- (٢) وقتی که احزاب مؤمنان را دیدند گفتند: این چیزی است که خدا به ما وعده داده!
- (٣) زمانی که مؤمنین احزاب را دیدند گفتند: این چیزی است که خداوند به ما وعده می‌داده!
- (٤) آن هنگام که مؤمنان احزاب را دیدند گفتند: این چیزی است که ما به الله وعده دادیم!

٥٢- «حَصَلَ إِخْوَانِي الْمَزَارِعُونَ مِنْ نَشَاطَتِهِمُ الْيَوْمِيَّةِ وَ زَرَاةِ الْفَسْتَقِ فِي هَذِهِ الْمَنْطِقَةِ عَلَى ثَرْوَةٍ عَظِيمَةٍ وَ شَجَعَتْ هَذِهِ الْأَعْمَالُ الْمَزَارِعِينَ الْأَخْرِينَ!»:

- (١) برادران کشاورز من از فعالیت‌های روزانه‌شان و کاشت پسته در این منطقه به ثروت بزرگی دست یافتند و این کارها کشاورزان دیگر را تشویق کرد!
- (٢) برادرانم که کشاورزند از فعالیت‌های روزانه‌شان و زراعت پسته در این منطقه به ثروت بزرگی دست یافتند و این کارها کشاورزان دیگر را تشویق کرد!
- (٣) برادران کشاورزم از فعالیت‌های روزانه خودشان و کاشت پسته در این منطقه به ثروت بزرگی دست پیدا کردند و این کارشان کشاورزان دیگر را تشویق می‌کند!
- (٤) برادران من که کشاورز هستند از فعالیت‌های روزانه خود و زراعت پسته در این منطقه به ثروت بزرگی دست پیدا کردند و این کارها کشاورزان دیگر را تشویق کرده است!

٥٣- «نَسِيتَ بَعْضَ أَصْدِقَائِي بَعْدَ تَخْرُجِي مِنَ الْمَدْرَسَةِ لِأَنَّ الْبَعِيدَ عَنِ الْعَيْنِ بَعِيدٌ عَنِ الْقَلْبِ!»:

- (١) برخی از دوستانم را بعد از فارغ التحصیلی از مدرسه‌ام فراموش کردم زیرا دور از چشم، دور از قلب‌ها است!
- (٢) برخی از دوستانم را بعد از فارغ التحصیلی‌ام از مدرسه فراموش کردم زیرا دور از چشم، دور از قلب است!
- (٣) برخی از دوستان بعد از فارغ التحصیلی‌ام از مدرسه فراموش شدند زیرا دور از چشم، دور از قلب‌ها است!
- (٤) برخی از دوستان را بعد از فارغ التحصیلی از مدرسه فراموش کردم زیرا دور از چشم، دور از قلب است!

٥٤- عَيْنُ الْخَطَا:

- (١) هناك في المحافظات الشمالية مناطق خضراء و يحب المواطنون طبيعتها الجميلة: در استان‌های شمالی مناطق سرسبزی وجود دارد و هم‌وطنان طبیعت زیبای آن را دوست دارند!
- (٢) يا أولادي! لا تكتبوا شيئاً على هذه الآثار التاريخية أبداً: ای فرزندانم! هرگز چیزی بر این آثار تاریخی ننویسید!
- (٣) رأيتُ مديرة المدرسة واقفة أمام الاصطفاف الصباحية: مدير مدرسة را ایستاده روبروی صف صبحگاهی دیدم!
- (٤) سافرتُ إلى إصفهان مع زملائي لمشاهدة عماراتها الأثرية: با هم‌کلاسی‌هایم به اصفهان سفر کرده بودم برای دیدن ساختمان‌های تاریخی‌اش!

٥٥- «معلّم و مدير مدرسة بعد از امتحان برای تشویق این دانش‌آموز در کلاس حاضر شدند!»:

- (١) المعلّم و مدير المدرسة حضرا في الصف بعد الامتحان لتشجيع هذا الطالب!
- (٢) المعلّمة و المديرية المدرسة حضرتا في الصف بعد الاختبار لتشجيع هذه الطالبة!
- (٣) المعلّم و مدير المدرسة حضرا في الصف بعد الامتحان لتشجيع هذا الطالب!
- (٤) حضرتنا المعلّمة و المديرية المدرسة في الصف بعد الاختبار لتشجيع هذه الطالبة!

٥٦- عَيْنُ الْخَطَا فِي الْمَفْهُومِ: «الْعِلْمُ صَيْدٌ وَ الْكِتَابَةُ قَيْدٌ»:

- (١) إعلم أن أفة العلم نسيان و الكتابة طريق حفظه!
- (٢) الكتابة تحفظ العلم و لا تسمح أن تنساه!
- (٣) قَيّدوا العلم بالقراءة!
- (٤) إن تطلب أن تملك العلم فاكتبه دائماً!

■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٥٧ - ٦٠) بما يناسب النَّصَّ:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُعْطِينَا كَثِيراً مِنَ النِّعَمِ فِي الدُّنْيَا لِنَسْتَفِيدَ مِنْهَا وَ نَطْلُبُ مِنْهَا أَنْ نَعْبُدَهُ فَقَط. إِنَّهُ يُخْرِجُ مِنَ الْأَشْجَارِ ثَمَرَاتٍ لَنَا وَ يُنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ الْغَيْمَ الْأَمْطَارَ. هُوَ الَّذِي جَهَّزَنَا بِقُوَّةٍ مُفْتَكِرَةٍ. مَا خَلَقَ اللَّهُ الْعَالَمَ وَ مَا فِيهِ بِالْبَاطِلِ فَاتِنَا مَسْؤُولُونَ حَتَّى عَنِ الْبِقَاعِ وَ الْبِهَامِ. نَرَى كَثِيراً مِنَ الْعَجَائِبِ فِي خَلْقِ الْحَيَوَانَاتِ مِنَ الْأَسْمَاكِ الْمُضِيئَةِ وَ الدَّلَافِينِ فِي الْبِحَارِ وَ عُدَدِ الْقَطِّ الَّتِي تَفْرُزُ سَائِلاً مُطَهَّراً حَتَّى الْغُرَابِ وَ صَوْتِهِ الْمُحَدَّرِ وَ الْحِرْبَاءِ وَ عِيُونِهَا الْمُتَحَرِّكَةِ. قَالَ اللَّهُ فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ: ﴿هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَ اسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا﴾. إِذْنِ عَلَيْنَا أَنْ نَهْتَمَّ بِالْأَرْضِ وَ اسْتَعْمَارِهَا.

٥٧- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (١) فِي خَلْقِ اللَّهِ تَعَالَى قَلِيلٌ مِنَ الْأَشْيَاءِ الَّتِي لَا فَائِدَةَ لَهَا. (٢) خَلَقَ اللَّهُ الْعَالَمَ وَ مَا فِيهِ لِاسْتِفَادَتِنَا.
- (٣) لِلْأَسْمَاكِ عُدَدٌ تَفْرُزُ سَائِلاً مُطَهَّراً. (٤) لِلْقَطِّ صَوْتٌ يُحَدَّرُ بِهِ.

٥٨- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (١) إِنَّ اللَّهَ يُخْرِجُ مِنَ الْأَشْجَارِ ثَمَرَاتٍ وَ يُنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ الْغَيْمَ الْأَمْطَارَ.
- (٢) طَلَبَ اللَّهُ مِنَّا الْعُبُودِيَّةَ مَقَابِلَ الْاسْتِفَادَةِ مِنَ النِّعَمِ.
- (٣) عَلَيْنَا أَنْ نَهْتَمَّ بِالْأَرْضِ وَ اسْتِخْرَاجِهَا.
- (٤) قُدْرَةُ التَّفَكُّرِ وَ التَّعَقُّلِ فِيْنَا مِنْ مَخْلُوقَاتِ اللَّهِ تَعَالَى.

■ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٥٩ وَ ٦٠)

٥٩- «الْمُضِيئَةُ»:

- (١) اسم - مفرد - مؤنث - معرب / صفة و مجرور
- (٢) مفرد - مؤنث - مذكَّره «المضيء» - معرب / صفة لـ «الأسماك» و مجرور بالكسرة
- (٣) اسم - معرب - مؤنث - مفرد و جمعها «المضيئات» / صفة و موصوفها «الأسماك»
- (٤) اسم - مفرد - معرب - مؤنث لأن كلمة «الأسماك» مؤنثة في الحقيقة / صفة و مجرور

٦٠- «اسْتَعْمَرَ»:

- (١) فعل ماضٍ - ثلاثي مزيد - للمفرد المذكر الغائب - لازم - معلوم - حروفه الأصلية «ع م ر»
- (٢) فعل - للغائب - له ثلاثة حروف زائدة - متعدّد - مضارع «يستعمر»
- (٣) فعل ماضٍ و مصدره «استعمار» - للمفرد المذكر الغائب - معلوم - حروفه الزائدة «اس ت»
- (٤) للغائب - متعدّد - معلوم - ماضٍ و مضارعه يأتي على وزن «يستعمل» - مفعوله ضمير «كم»

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٦١ - ٦٥)

٦١- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) أَعْبُدُوا اللَّهَ فِي حَيَاتِكُمْ حَتَّى تُفْلِحُوا فِي الْآخِرَةِ.
- (٢) ﴿وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يُخْلِفُونَ شَيْئاً وَ هُمْ يُخْلِفُونَ﴾
- (٣) يُسْمَعُ مِنْ بَعِيدٍ صَوْتٌ يُحَدَّرُ عَنْ وَجُودِ الْخَطَرَاتِ.
- (٤) عَالَمٌ يُنْتَفَعُ بِعِلْمِهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ.

٦٢- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ عَلَى التَّرْتِيبِ:

- (١) نَقُودٌ وَرَقِيَّةٌ أُسْتُخْدِمَتْ لِأَوَّلِ مَرَّةٍ فِي الصِّينِ مَفِيدَةً لِحَيَاةِ الْإِنْسَانِ. (صفت و مرفوع - خبر و مرفوع)
- (٢) يَحْفَرُ الْعُمَالُ الْمَجْدُونَ بِنْرًا عَمِيقاً وَ يَضْعُونَ أَنْبَاباً فِيهَا. (صفت و مرفوع - مفعول و منصوب)
- (٣) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ﴾ (نائب فاعل و مرفوع - مضاف اليه و مبنى)
- (٤) صَوْتٌ قَوِيٌّ سُمِعَ مِنْ بَعِيدٍ فَخَافَ الْجَمِيعُ. (مبتدا و مرفوع - نائب فاعل و مرفوع)

- ٦٣- عَيْنُ الْجَارِ وَ الْمَجْرورُ خيراً:
- (١) إِنَّ اللَّهَ أَمَرَنِي بِمُدَارَاهِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ!
 - (٢) الْعُلَمَاءُ يُؤَكِّدُونَ أَنَّ الدَّلَائِلَ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِاسْتِخْدَامِ أَصْوَاتٍ مُعَيَّنَةٍ!
 - (٣) الْعِلْمُ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ. الْعِلْمُ يَحْرُسُكَ وَ أَنْتَ تَحْرُسُ الْمَالَ!
 - (٤) لَهُ ذَاكِرَةٌ قَوِيَّةٌ، وَ سَمْعُهُ يَفوقُ سَمْعَ الْإِنْسَانِ عَشْرَ مَرَّاتٍ!

- ٦٤- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ نونُ الْوَقَايَةِ:
- (١) ﴿وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَأِنِّي قَرِيبٌ﴾!
 - (٢) صَدِيقَتِي سَاعَدَتْنِي فِي حَلِّ صَعَابِي لِأَنَّهَا تَحَبَّبَتْنِي!
 - (٣) الْمُعَلِّمُ انْتخَبَنِي كَنُموذَجٍ فِي الْأَخْلَاقِ وَ الدَّرْسِ!
 - (٤) قَالَتِ الْإِمَامَةُ لِي: يَا بِنْتِي لَا تَحْزَنِي لِأَنَّ الدَّهْرَ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ!

- ٦٥- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي تَعْيِينِ وَزْنِ مَصَادِرِ الْأَفْعَالِ:
- (١) مَنْ يُصَدِّقُ أَنْ يَرَى سَقُوطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ؟: تَفْعِيلٌ
 - (٢) نَحْنُ جَعَلْنَاكُمْ شُعُوباً وَ قَبَائِلَ فِي الْأَرْضِ لِتَعَارَفُوا! : تَفَاعُلٌ
 - (٣) شَاهِدِ الْأَشْجَارَ الْجَمِيلَةَ فِي الْحَدِيقَةِ! : مُفَاعَلَةٌ
 - (٤) لَا تَنْتَوِلْ هَذِهِ الْكُتُبَ إِلَى مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ! : انْفِعَالٌ

۶۶- کدام مورد درباره گاه‌شماری‌های متداول در ایران دوره اشکانیان درست است؟

- (۱) گاه‌شماری‌های دقیقی که رومیان هم از آن بهره بردند، در این دوره رواج داشت.
- (۲) کیبسه از جمله سنت‌های گاه‌شماری این دوره بود که در تقویم‌ها اعمال کردند.
- (۳) در این دوره برای رفع اختلاف شبانه‌روز، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.
- (۴) براساس گاه‌شماری مصری اصلاحاتی را در شمارش روز و شب ایجاد کردند.

۶۷- کدام یک از موارد زیر درباره مرحله دوم کار باستان‌شناسی، درست است؟

- الف - ابزارهای نوین و عکس‌های هوایی و تصاویر ماهواره‌ای در این مرحله کاربرد دارند.
- ب - گام بعدی این مرحله از تحقیقات، در کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های مجهز ادامه می‌یابد.
- ج - بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری است که در دل خاک قرار گرفته‌اند.
- د - قدمت، مواد و مصالح به کار رفته در آثار باستانی مورد بررسی و پژوهش قرار می‌گیرد.

- (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۶۸- کدام گزینه مقایسه درستی از دو تمدن هند (۱) و چین (۲) ارائه داده است؟

۶۹- کدام عبارات درباره خدای‌نامه‌ها درست است؟

- الف - تا دو قرن پیش مورخان ایرانی بر پایه ترجمه خدای‌نامه‌ها و داستان‌های شاهنامه فردوسی، تاریخ ایران در عهد باستان را می‌نوشتند.
- ب - در قرون نخستین هجری، مورخان ایرانی مانند طبری و دینوری، خدای‌نامه‌ها را به زبان عربی ترجمه کرده‌اند.
- ج - خدای‌نامه‌ها، بازگوکننده تاریخ عمومی ایران از آغاز آفرینش تا اوایل حکومت ساسانی هستند.
- د - محتوای خدای‌نامه‌ها، آمیخته با افسانه و قصه‌های کهن است و مطالب راجع به دوره ساسانی در آنها با واقعیات تاریخی مطابقت دارد.

- (۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «الف» - «د» (۴) «ب» - «ج»

۷۰- بر اساس کدام یک از منابع زیر، به جایگاه زنان در دوران تمدن ایلام پی می‌بریم؟

- (۱) سالنامه‌های آشوری و منابع نوشتاری بین‌النهرین
- (۲) لوح‌های گلی باقی‌مانده از معبد چغازنبیل
- (۳) اشاره مورخان یونانی به حضور زنان ایلامی در جامعه
- (۴) نقوش و پیکره‌های برجای‌مانده از این دوره

۷۱- به کدام دلیل مقاومت ایرانیان در برابر تسلط اسکندر و مقدونیان بر سرزمینشان به نتیجه مطلوب نرسید؟

- (۱) دودستگی میان مخالفان و خیانت به نفع مقدونیان
- (۲) پراکنده بودن و نبود ارتباط و هماهنگی میان شورش‌ها
- (۳) دوری از مرکز اصلی حکومت اسکندر و سرکوب شدید
- (۴) عدم استفاده از سلاح‌های کارآمد برای مقابله با مقدونیان

۷۲- براساس کدامیک از منابع زیر متوجه می‌شویم که اهالی بندر سیراف در زمان ساسانیان در دریانوردی و صیادی مهارت زیادی داشتند؟

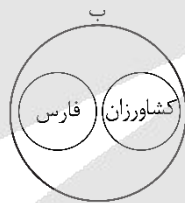
- (۱) گفته‌های مورخان
- (۲) کشفیات باستان‌شناسی
- (۳) الواح گلی باقی‌مانده از معبد آناهیتا
- (۴) روایت خدای نامه‌ها

۷۳- به دنبال کدام عامل در عصر باستان، کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو سلسله‌های ایران، معمول شد؟

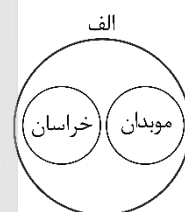
- (۱) دولتی شدن زمین‌های زراعتی
- (۲) گسترش راه‌ها و توسعه تجارت
- (۳) تشویق حکومت‌ها به زراعت
- (۴) کندن قنات برای آبیاری

۷۴- کدام شکل زیر در مورد آشکده‌های دوره ساسانیان درست است؟

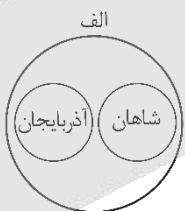
- الف - آذرگشنسب
- ب - آذربرزین‌مهر
- ج - آذر فرنبغ

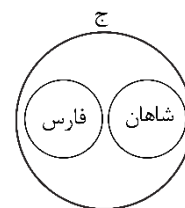
(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

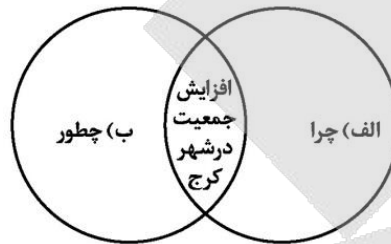
۷۵- کدامیک از موارد زیر درباره آسورستان و مردمانش درست است؟

- الف - سنگ تراشان هنرمند هخامنشی، از نقش برجسته‌های این منطقه الهام می‌گرفتند.
- ب - گاه‌شماری دقیق و منظمی داشتند که رومیان نیز بر مبنای آن، دست به اصلاحاتی در گاه‌شماریشان زدند.
- ج - خدایان زیادی را می‌پرستیدند و آنان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان تمدن‌های دیگر می‌پنداشتند.
- د - اجاره‌بهای کشتزارهای این منطقه، منبع درآمد هنگفتی برای ساسانیان محسوب می‌شد.

- (۱) «الف» و «ج»
- (۲) «الف» و «د»
- (۳) «ب» و «ج»
- (۴) «ب» و «د»

۷۶- کدام گزینه در خصوص اعتقاد امروزه جغرافی دانان در خصوص علم جغرافیا درست است؟

- ۱) جغرافیا با کمک گرفتن از سایر علوم به سؤالات خود پاسخ می‌دهد و بین جغرافیا و سایر علوم ارتباط وجود دارد.
 - ۲) به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آنها در محیط آشنا شود و در جهت بهبود زندگی خودش استفاده کند.
 - ۳) با اطلاعات مربوط به کره زمین به ما کمک می‌کند که دانش خود را از محیط پیرامون و سایر مکان‌ها افزایش دهیم.
 - ۴) با استفاده از جغرافیا ناشناخته‌های جهان هستی معلوم و انسان با استفاده از آن، وضع زندگی خود را بهبود می‌بخشد.
- ۷۷- با توجه به تصویر روبه‌رو، کدام گزینه به‌درستی تدوین شده است؟

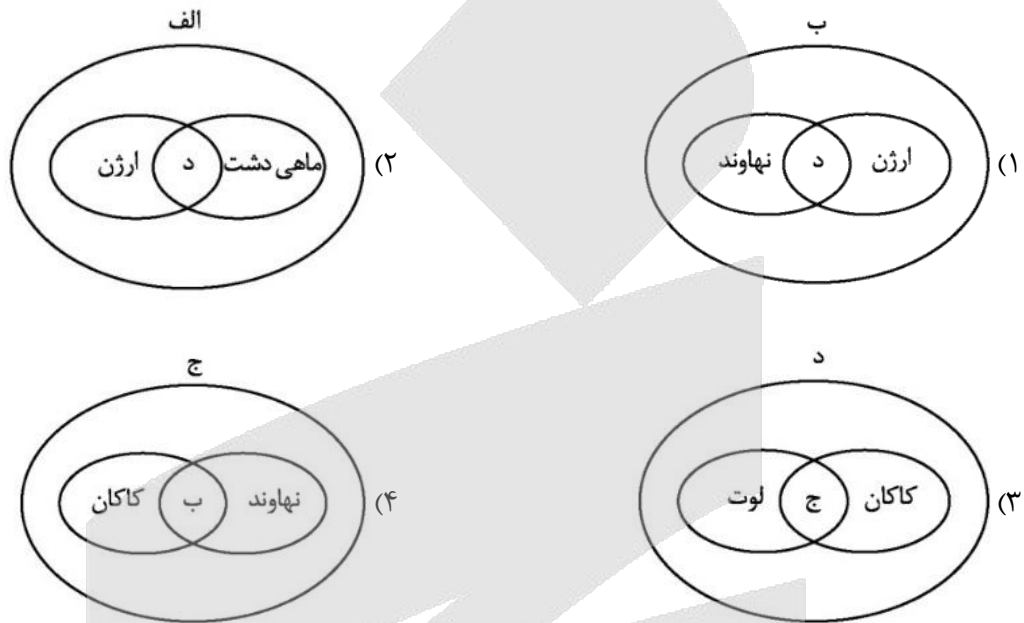
- ۱) «الف» زمینه‌های افزایش جمعیت شهر کرج چیست؟ - «ب» علت افزایش جمعیت شهر کرج چیست؟
- ۲) «الف» در پی چه عاملی جمعیت شهر کرج روزبه‌روز افزایش یافته است؟ - «ب» نقش فعالیت‌های انسانی و رشد اقتصادی در این پدیده چیست؟
- ۳) «الف» علت افزایش جمعیت شهر کرج چیست؟ - «ب» زمینه‌های افزایش جمعیت در شهر کرج چیست؟
- ۴) «الف» نقش فعالیت‌های انسانی و رشد اقتصاد در این پدیده چیست؟ - «ب» در پی چه عاملی جمعیت شهر کرج روزبه‌روز افزایش یافته است؟

۷۸- کدام گزینه در رابطه با عبارت زیر صحیح است؟

- «قدرت‌های جهانی در گذشته و امروز متوجه خلیج فارس هستند؛ زیرا تسلط بر آن موازنه قدرت را در جهان تغییر می‌دهد.»
- الف - یکی دیگر از مرزهایی که امکان دسترسی به سایر کشورهای جهان را امکان‌پذیر می‌سازد، خطوط هوایی است که از طریق آن، ارتباط با سایر نقاط جهان فراهم می‌شود.
- ب - ارزش و نقش ارتباطی این منطقه بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا که در گذشته اهمیت داشته و اکنون نیز به‌عنوان حلقه‌ای از زنجیره حمل‌ونقل کالا و نفت، اهمیت خود را حفظ کرده است.
- ج - این منطقه به‌واسطه منابع نفت و گاز، تأمین ۹۰٪ از خاویار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه از موقعیت نسبی بالایی برخوردار است.
- د - این منطقه به‌صورت یکی از کانون‌های ثروتمند جهان درآمده است و این بازار مصرف بزرگ، آن را به کانون توجه صادرکنندگان کالاهای صنعتی و غیرصنعتی تبدیل کرده است.

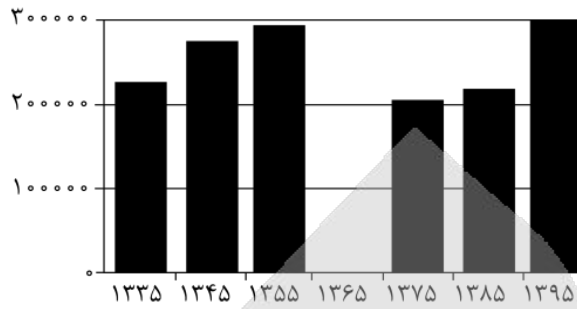
- ۱) موارد «الف» و «ج» برخلاف موارد «ب» و «د» در رابطه با عبارت صورت سؤال به‌نادرستی بیان شده‌اند.
- ۲) موارد «ب» و «ج» برخلاف موارد «الف» و «د» در رابطه با عبارت صورت سؤال به‌درستی بیان شده‌اند.
- ۳) موارد «الف» و «د» برخلاف موارد «ب» و «ج» در رابطه با عبارت صورت سؤال به‌درستی بیان شده‌اند.
- ۴) موارد «ب» و «د» برخلاف موارد «الف» و «ج» در رابطه با عبارت صورت سؤال به‌نادرستی بیان شده‌اند.

- ۷۹- با توجه به موارد زیر، کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟
- الف - دشت‌های حاصل از انحلال مواد آهکی
- ب - دشت‌های حاصل از انباشت مواد حاصل از فرسایش
- ج - دشت‌های حاصل از چین‌خوردگی‌ها در حدفاصل تاقدیس‌ها
- د - دشت‌های حاصل از هموار شدن زمین‌ها

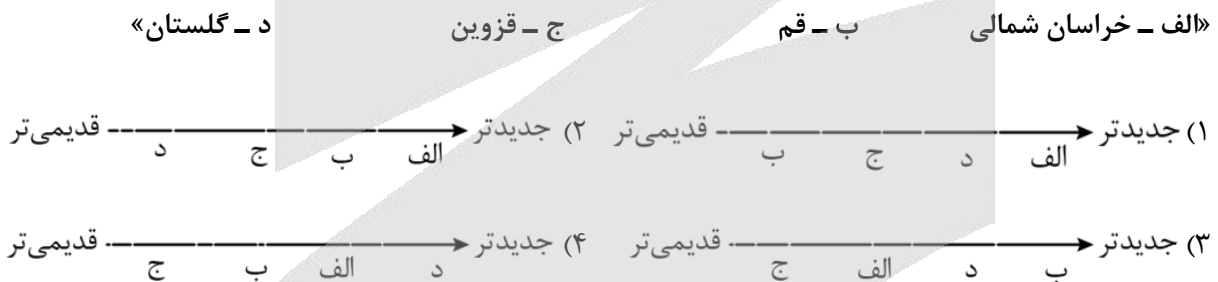
- ۸۰- کدام مورد، دلیل مناسبی برای متن زیر ارائه داده است؟
- «شهر پارس آباد واقع در شمال کشور، دارای میانگین دمای سالانه کمتر از شهر بندرعباس در جنوب کشور است.»
- (۱) نزدیک‌تر بودن بندرعباس به مدار رأس‌السرطان و تابش خورشید با زاویه نزدیک به عمود به پارس آباد
 - (۲) دورتر بودن بندرعباس از مدار استوا و تابش مایل‌تر خورشید به پارس آباد
 - (۳) دورتر بودن پارس آباد از خط استوا و تابش خورشید با زاویه نزدیک به عمود به بندرعباس
 - (۴) نزدیک‌تر بودن پارس آباد به مدار رأس‌السرطان و تابش عمودی خورشید به بندرعباس
- ۸۱- کدام عبارت در رابطه با ویژگی رودهای ایران به درستی بیان شده است؟
- (۱) رودهای مناطق نسبتاً خشک، اغلب فصلی هستند و مقدار آب آن‌ها در ماه‌های مختلف سال، متفاوت است.
 - (۲) بیشتر بارش‌ها از اوایل فصل پاییز تا اواخر فصل بهار می‌بارد و آبدهی رودها در اواسط این دوره بیشتر است.
 - (۳) اگر رودهای دائمی سرچشمه گرفته از کوه‌های بلند در نواحی مرطوب جریان یابند، مقدار آب آن‌ها بیشتر می‌شود.
 - (۴) با توجه به ناهمواری‌ها و شیب و جهت آن‌ها، با حرکت از سمت شرق به غرب، از مقدار آب رودها کاسته می‌شود.

۸۲- با توجه به شکل زیر که تغییرات جمعیتی شهر آبادان را نشان می‌دهد، کدام عبارت درست است؟

- (۱) در حد فاصل سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۴۵، به دلیل تأسیس پالایشگاه آبادان به عنوان بزرگترین پالایشگاه جهان، افزایش جمعیت صورت پذیرفت.
- (۲) در حد فاصل سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۵، پس از پایان بازسازی این شهر مهاجرت‌های گروهی از سایر نقاط کشور به شهر آبادان صورت پذیرفت.
- (۳) در طی سال‌های منتهی به ۱۳۶۵، به دلیل وقوع جنگ تحمیلی مهاجرت خارجی به صورت اجباری به سایر نقاط کشور صورت پذیرفت.
- (۴) در طی سال‌های منتهی به ۱۳۹۵، به دلیل ایجاد منطقه آزاد اقتصادی اروند در شهر آبادان و خرمشهر، افزایش جمعیت صورت پذیرفت.

۸۳- در خصوص تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران، کدام گزینه به خط زمانی درستی از ایجاد استان‌های جدید در کشور اشاره دارد؟

۸۴- با توجه به عبارت «گاهی عوامل طبیعی یا انسانی، موقعیتی به وجود می‌آورند که یک سکونتگاه اعتبار خود را از دست می‌دهد یا از بین می‌رود»، کدام گزینه، به ترتیب پاسخ سوالات کلیدی «الف» تا «ج» را در مورد از بین رفتن شهر باستانی بیشاپور به درستی مطرح کرده است؟

- الف - «کجا»، این پدیده در کدام مکان اتفاق افتاده است؟
- ب - «کی»، چه زمانی این پدیده رخ داده است؟
- ج - «چرا»، علت وقوع این پدیده چیست؟

- (۱) جنوب غربی کازرون - دوره ساسانیان - جنگ و بیماری
- (۲) شمال شرقی کازرون - دوره ساسانیان - تنها عوامل طبیعی
- (۳) شمال شرقی کازرون - قرن هفتم هجری - تنها عوامل انسانی
- (۴) شمال غربی کازرون - قرن هفتم هجری - جنگ و بیماری

۸۵- با بررسی موارد زیر، کدام عبارت به ترتیب مطابق با موارد «الف» و «ب» تدوین شده است؟

الف - نواحی مختلف کشور در زمینه تولیدات باغی، دارای استعدادهای متفاوتی هستند.

ب - یکی از چالش‌های امروز بخش کشاورزی، مشکل کاهش منابع آبی کشور است.

(۱) تولید میوه‌های ویژه هر استان در استان‌های دیگر به منظور خودکفایی - تغییر محور توسعه کشاورزی از باغداری به

زراعت با روش‌های نوین آبیاری

(۲) تولید میوه‌های ویژه هر استان منحصر در همان استان - تغییر محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری

(۳) تولید میوه‌های ویژه هر استان در استان‌های دیگر به منظور خودکفایی - تغییر محور توسعه کشاورزی از زراعت به

توسعه باغداری

(۴) تولید میوه‌های ویژه هر استان منحصر در همان استان - تغییر محور توسعه کشاورزی از باغداری به زراعت با روش‌های

نوین آبیاری

۸۶- در کدام گزینه حکم و قضاوت وجود دارد؟

- (۱) لحظه‌های عمر انسان‌ها چه بی حاصل می‌گذرد.
- (۲) کاش کمی بیشتر قدر عزیزانمان را بدانیم.
- (۳) اگر همگان به ذات خدایی خویش بازگردند.
- (۴) همه انسان‌ها در خوشبختی زندگی می‌کنند.

۸۷- در کدام گزینه نوع دلالت به کار رفته درست ذکر شده است؟

- (۱) ماشینم را دیروز به تعمیرگاه نشان دادم. (دلالت تضمینی)
- (۲) او همیشه در مشکلات، مثل کوه، یاور و پشتیبان من بوده است. (دلالت مطابقی)
- (۳) من و صحرا همیشه در فصل تابستان که هوا گرم است، به جنگل می‌رویم. (دلالت التزامی)
- (۴) خوشبختانه این آقا که همسایه شماست، خانه تو را به من نشان داد و گرنه گم می‌شدم. (دلالت التزامی)

۸۸- در کدام گزینه مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد؟

- (۱) وقتی سعید به پدرش رسید، لباس‌های خاکی ایشان را تکاند.
- (۲) از پدرش پرسید که ماشین مادرش را در کجا پارک کرده است؟
- (۳) پدرش گفت که ماشین خراب شده و مجبور شده آن را به تعمیرگاه ببرد.
- (۴) سعید با تعجب پرسید: حالا چگونه می‌خواهد جواب این مشکل بزرگ را بدهد؟

۸۹- در کدام گزینه تعداد مفاهیم جزئی کمتر است؟

- (۱) امام اول - پدر شعر فارسی - کودک من
- (۲) کتاب‌های این کتابخانه - خلیج فارس - مریم
- (۳) کتاب منطق من - تنها فرزند این خانواده - میدان آزادی
- (۴) مسافران - همان خیابان - گلستان سعدی

۹۰- کدام مفهوم به دلیل کلی بودن، می‌تواند در یک طبقه‌بندی صحیح از مفاهیم قرار بگیرد؟

- (۱) خاتم‌الانبیاء
- (۲) امام علی (ع)
- (۳) برج میلاد
- (۴) این درخت

۹۱- نوع تعریف در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) دانش‌آموز: ترکیبی از دو کلمه «دانش» و «آموز».
- (۲) بالگرد: معادل فارسی برای «هلیکوپتر» است.
- (۳) وات: واژه انگلیسی به معنای چه چیزی؟
- (۴) فعل: کلمات پایان‌بخش جمله در فارسی

۹۲- در کدام گزینه نوع استدلال بیان شده شبیه عبارت زیر است؟

«از آنجا که لباس پدرم هم‌رنگ این آقا بود، در خیابان به دنبالش راه افتادم و گم شدم.»

- (۱) این مجموعه ورزشی مانند هفت مورد قبلی، تخلفات مالی داشته است. به نظرم تمام مجموعه‌های این منطقه، تخلفاتی دارند.
- (۲) مسعود و محمد شاگردهای زرنگ کلاس هستند. هر دو در کنکور مانند شاگردان ممتاز سال قبل، موفق خواهند شد.
- (۳) خرید امروزم از این فروشگاه شبیه خریدهای قبلی، رضایت‌بخش بود. قیمت‌های این فروشگاه همیشه مناسب است.
- (۴) این استدلال از کلمه «مانند» استفاده کرده است و همه استدلال‌هایی که از کلمه «مانند» استفاده کنند، تمثیلی هستند. پس این استدلال هم تمثیلی است.

۹۳- کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) در بیت «اگر آن تُرک شیرازی به دست آرد دل ما را/ به خال هندویش بخشم سَمَرَقند و بُخارا را» موضوع «آن ترک شیرازی» است و قضیه شخصیه محسوب می‌شود.
- ۲) در مصراع اول بیت «همه قبیله من عالمان دین بودند/ مرا معلم عشق تو شاعری آموخت» به ثبوت «همه قبیله من» برای «عالمان دین» حکم شده است.
- ۳) بیت «حدیث عشق نداند کسی که در همه عمر/ به سر نکوفته باشد در سرایی را» قضیه حملی محسوب می‌شود و محمول آن «داننده حدیث عشق» است.
- ۴) در بیت «خوبان پارسی گو بخشدگانِ عمرند/ ساقی بده بشارت رندانِ پارسا را» دو قضیه به کار رفته که هر دو از یک نوع هستند.

۹۴- کدام قضیه محصوره است؟

- ۱) منتظم از ریشه نظم است.
- ۲) عباس معروفی ۷ رمان نگاشته است.
- ۳) مجموعه اعداد طبیعی، از ۱ شروع می‌شوند.
- ۴) مصداق چیزی است که مفهوم بر آن صدق می‌کند.

۹۵- اگر قضیه «هر سنگی غیر انسان است» متضاد متداخل قضیه‌ای باشد، آن قضیه چیست؟

- ۱) هیچ سنگی انسان نیست.
- ۲) بعضی سنگ‌ها غیر انسان هستند.
- ۳) بعضی سنگ‌ها انسان هستند.
- ۴) هر سنگی انسان است.

۹۶- کدام گزینه فاقد مغالطه است؟

- ۱) بعضی از افرادی که آزمون را تحلیل نمی‌کنند، موفق نمی‌شوند؛ پس هرکسی که موفق شده، آزمون خود را تحلیل کرده است.
- ۲) هر فیلسوفی به بدیهی بودن امکان شناخت باور دارد؛ پس برخی از افرادی که امکان شناخت را بدیهی می‌دانند، فیلسوف هستند.
- ۳) برخی افرادی که واکسن دریافت نکرده‌اند، دچار بیماری شدند؛ پس همه کسانی که از واکسن زدن امتناع کردند، دچار بیماری شده‌اند.
- ۴) بعضی از افرادی که دارای مدرک دیپلم هستند، دانشجو محسوب نمی‌شوند؛ پس برخی افرادی که دانشجو نیستند، دارای دیپلم نیستند.

۹۷- کدام قیاس تمامی شرایط یک نتیجه‌گیری معتبر را دارد؟

- ۱) اعداد طبیعی زیرمجموعه اعداد حسابی است. اعداد حسابی از صفر شروع می‌شوند؛ پس اعداد طبیعی از صفر شروع می‌شوند.
- ۲) بعضی دختران تحصیل کرده هستند. هر کارمندی تحصیل کرده است؛ بعضی دختران کارمند هستند.
- ۳) هیچ حیوانی غیرنامی نیست. بعضی حیوان‌ها حساس هستند؛ بعضی غیرنامی‌ها حساس نیستند.
- ۴) هر شیعه‌ای مسلمان است. هیچ مسلمانی مُشرک نیست؛ پس هیچ شیعه‌ای مُشرک نیست.

- ۹۸- اگر یکی از مقدمات شکل اول قیاس اقترانی معتبری «هیچ الف ب نیست» و نتیجه آن «بعضی ج ب نیست» باشد؛ کدام گزینه می‌تواند مقدمه دیگر آن باشد؟
 (۱) بعضی ج الف نیست. (۲) هر ج الف است. (۳) بعضی ج الف است. (۴) هیچ ج الف نیست.
- ۹۹- کدام قضیه منفصل مانع‌الجمع است؟
 (۱) قیاس استثنایی متصل یا وضع مقدم است یا نامعتبر. (۲) در اقسام تقابل یا کیفیت تغییر می‌کند یا کمیت.
 (۳) برای ثبت‌نام یا کارت ملی می‌خواهید یا شناسنامه. (۴) این شکل هندسی یا مربع است یا غیر مربع.
- ۱۰۰- در کدام عبارت بار ارزشی کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده، به ترتیب خنثی، مثبت و منفی است؟
 (۱) افراد نسل زد معمولاً مطالبه‌گر و مستقل‌تر از افراد گوش به فرمان نسل‌های گذشته هستند؛ اگرچه به عقیده برخی، آنان در پایبندی به اصول خود بی‌ثبات‌اند.
 (۲) گروهی از دانشجویان خوابگاهی دانشگاه، دست به اعتراضات مسالمت‌آمیز زدند؛ مسئولان نباید آن‌ها را با اغتشاش‌گران طالب آشوب، یکی بیندارند.
 (۳) فضولی کجا بود! من فقط در خصوص اینکه شما چه قدر درآمد دارید کنجکاو بودم، فکر می‌کنم هر کسی باید شناختی از هم‌کلاسی‌هایش داشته باشد.
 (۴) عده‌ای از دانشجویهای حاضر در کلاس، انگار از دماغ فیل افتاده‌اند، به نظرم با چنین افرادی نباید هیچ‌گونه رحم و شفقتی داشت.

۱۰۱- کدام گزینه، جدول زیر را به ترتیب حروف الفبا، کامل می‌کند؟

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق	
نوآور	«الف»
«ب»	پس انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
پرانگیزه	«ج»
«د»	منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

- (۱) ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند. - ریسک‌پذیر - فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند. - تیزبین
- (۲) فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند. - تیزبین - از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند. - خوش‌بین
- (۳) ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند. - ریسک‌پذیر - نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. - سازمان‌دهنده
- (۴) فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند. - تیزبین - ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند. - یادگیرنده

۱۰۲- به ترتیب هر یک از عبارات زیر، مربوط به مزایا و معایب کدام نوع از کسب و کار است؟

- مالکیت کامل سود

- مشکل تأمین مالی

- پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیر فردی

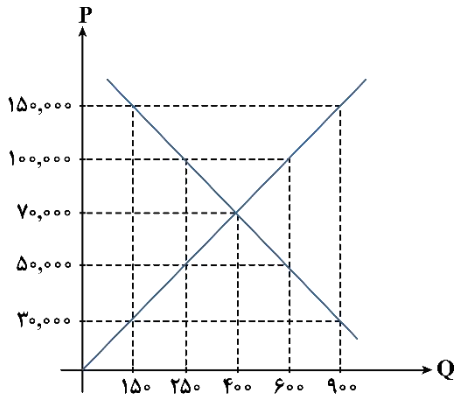
- تأخیر در تصمیم‌گیری

- مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی

- بار سنگین مسئولیت

- (۱) مزایای کسب و کار شخصی - معایب کسب و کار شرکتی - مزایای کسب و کار شخصی - معایب کسب و کار شخصی
- (۲) مزایای کسب و کار شرکتی - معایب کسب و کار شخصی - مزایای کسب و کار شخصی - معایب کسب و کار شخصی
- (۳) مزایای کسب و کار شرکتی - معایب کسب و کار شرکتی - مزایای کسب و کار شرکتی - معایب کسب و کار شرکتی
- (۴) مزایای کسب و کار شخصی - معایب کسب و کار شخصی - مزایای کسب و کار شخصی - معایب کسب و کار شخصی

محل انجام محاسبات

۱۰۳- با توجه به نمودار عرضه و تقاضای کالای X، به سؤالات زیر پاسخ دهید:
الف - در قیمت ۳۰,۰۰۰ تومان، کمبود یا مازاد عرضه در بازار چقدر است؟

ب - اگر قیمت از ۷۰,۰۰۰ تومان به ۱۰۰,۰۰۰ تومان افزایش یابد، مقدار مصرف مصرف‌کنندگان چه تغییری خواهد کرد؟

ج - در قیمت ۱۵۰,۰۰۰ تومان، تفاضل مقدار عرضه و تقاضا از عرضه و تقاضای تعادلی، به ترتیب از راست به چپ چه مقدار است؟

د - در کدام قیمت درآمد تولیدکننده برابر با ۱۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان است؟

- (۱) ۵۰۰ واحد مازاد عرضه - ۱۵۰ واحد کاهش می‌یابد. - ۷۵۰-۳۵۰ - ۱۵۰,۰۰۰ تومان
- (۲) ۷۵۰ واحد کمبود عرضه - ۱۵۰ واحد افزایش می‌یابد. - ۵۰۰-۲۵۰ - ۱۰۰,۰۰۰ تومان
- (۳) ۷۵۰ واحد کمبود عرضه - ۱۵۰ واحد کاهش می‌یابد. - ۲۵۰-۵۰۰ - ۵۰,۰۰۰ تومان
- (۴) ۵۰۰ واحد مازاد عرضه - ۱۵۰ واحد افزایش می‌یابد. - ۷۵۰-۳۵۰ - ۷۰,۰۰۰ تومان

۱۰۴- کدام گزینه در بردارندهٔ پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف - کدام یک از موارد زیر می‌تواند تخصیص‌های بهینه‌ای را برای اقتصاد به وجود آورد؟

ب - در چه صورتی مصرف‌کنندگان عادات مصرفی خود را تغییر داده و به سراغ کالای جانشین می‌روند؟

ج - کدام یک از انواع محصولات جزء محصولات چندملیتی محسوب می‌شوند؟

- (۱) عملکرد درست دولت - بعد از افزایش مالیات بر روی کالای خاص - محصولاتی با فناوری پیشرفته
- (۲) افزایش نقدینگی - بعد از کاهش مالیات بر روی کالای خاص - محصولاتی با فناوری پیشرفته
- (۳) عملکرد درست دولت - بعد از کاهش مالیات بر روی کالای خاص - محصولاتی با فناوری کمتر
- (۴) افزایش نقدینگی - بعد از افزایش مالیات بر روی کالای خاص - محصولاتی با فناوری کمتر

۱۰۵- در یک کشور فرضی ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ نفر از افراد ۱۵ سال و بالاتر شاغل‌اند و ۱۴,۵۰۰,۰۰۰ نفر از افراد فعال جامعه در

جست‌وجوی کار هستند. حداقل چند نفر دیگر باید شاغل شوند تا نرخ بیکاری ۵ درصد شود؟

- (۱) ۱۲,۵۲۵,۰۰۰ (۲) ۱۲,۵۳۵,۰۰۰ (۳) ۱۲,۵۵۲,۰۰۰ (۴) ۱۲,۲۵۳,۰۰۰

۱۰۶- کدام یک از موارد زیر در خصوص وظایف پول نمی‌تواند درست باشد؟

- (۱) نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است و این موضوع به وظیفهٔ وسیلهٔ پرداخت در مبادلات مربوط است.
- (۲) واحد ارزش در اتحادیهٔ اروپا یورو، در آمریکا دلار و در ایران ریال است که بیانگر نقش پول به‌عنوان وسیلهٔ سنجش ارزش پول است.
- (۳) در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند می‌تواند وسیلهٔ مناسبی برای سنجش ارزش پول باشد.
- (۴) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی نیز از جمله مثال‌هایی برای نقش پول به‌عنوان وسیلهٔ پرداخت‌های آینده است.

محل انجام محاسبات

۱۰۷- جدول زیر وضعیت توزیع درآمد در کشور زیمبابوه را به طور فرضی نشان می‌دهد:

دهک	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
سهام (درصد)	۲	؟	۵	۷	؟	۱۰	۱۱	؟	؟	۲۵

با توجه به اطلاعات جدول:

الف - شاخص دهک‌ها در این جامعه بیانگر چه عددی است؟

ب - در صورتی که اختلاف سهم دهک دوم و ششم ۷ درصد باشد، تفاوت سهم دهک سوم و پنجم ۳ درصد و اختلاف

سهم دهک هشتم و دهم ۱۲ درصد باشد، به ترتیب سهم دهک‌های دوم، پنجم، هشتم و نهم چند درصد است؟

ج - اگر درآمد کل این کشور برابر با ۹۰ میلیارد دلار باشد، سهم دهک پنجم از درآمد ملی چند میلیارد دلار است؟

(۱) ۱۲ - سه، هشت، سیزده، شانزده - ۷ (۲) ۱۲/۵ - دو، نه، سیزده، پانزده - ۷/۵

(۳) ۱۲ - سه، هشت، سیزده، پانزده - ۷/۵ (۴) ۱۲/۵ - سه، هشت، سیزده، شانزده - ۷/۲

۱۰۸- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارت‌های زیر در رابطه با خمس در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- بعد از گذشت یک سال، ۵ درصد درآمد به همراه ارزش ارقام مصرفی که در طول یک سال خریداری شده (چه استفاده

کرده باشید چه نه) تحت عنوان خمس باید پرداخت گردد.

- به صورت طبیعی، در پرداخت خمس، سال مالی از اولین روز سال (۱ فروردین) شروع می‌شود.

- در اسلام، پرداخت خمس موجب توزیع مجدد ثروت می‌شود و عدالت اقتصادی را در جامعه گسترش می‌دهد.

- کسانی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند، از منابع خمس استفاده می‌کنند تا بتوانند ادامه حیات دهند.

(۱) غ - ص - ص - غ (۲) غ - غ - ص - ص (۳) ص - غ - غ - ص (۴) ص - ص - غ - غ

۱۰۹- نرخ رشد اسمی و واقعی تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵، به ترتیب چند درصد است؟

سال	کالای A		کالای B	
	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
۱۳۹۵	۵۰۰	۲,۰۰۰ تومان	۱۰۰	۵,۰۰۰ تومان
۱۳۹۶	۶۰۰	۳,۰۰۰ تومان	۱۲۰	۵,۵۰۰ تومان

(۱) ۶۰ - ۲۰ (۲) ۶۴ - ۳۵ (۳) ۶۰ - ۲۵ (۴) ۶۴ - ۲۰

۱۱۰- فردی ۴۰۰ میلیون تومان پس از پرداخت واجبات مالی خود در انتهای سال در اختیار دارد. او ۴۰۰۰ ورقه سهام

خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۹۰۰ میلیون تومان فروخته است. هزینه‌های سالانه او ۲۰۰ میلیون

تومان بوده و درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس به دست آمده است. با توجه به این اطلاعات:

الف - قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب - قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج - خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

(۱) ۱۲۵,۰۰۰ - ۲,۲۵۰,۰۰۰ - ۶۰ (۲) ۱۲۵,۰۰۰ - ۲,۶۰۰,۰۰۰ - ۴۰

(۳) ۱۰۰,۰۰۰ - ۲,۲۵۰,۰۰۰ - ۶۰ (۴) ۱۰۰,۰۰۰ - ۲,۶۰۰,۰۰۰ - ۴۰

محل انجام محاسبات

بودجه بندی دروس آزمون بعد...

تاریخ برگزاری: ۲ مردادماه

جامعه شناسی ۱

زندگی اجتماعی
(کنش های ما، پدیده های اجتماعی،
جهان اجتماعی)
صفحه های ۱ تا ۲۸

علوم و فنون ادبی ۱

مبانی تحلیل متن / سازه ها و عوامل
تأثیر گذار در شعر فارسی / واج آرایی،
واژه آرایی و کارگاه تحلیل فصل
درس های ۱ تا ۳
صفحه های ۱۰ تا ۳۵

ریاضی و آمار ۱

معادله درجه دوم
فصل ۱: درس های ۱ و ۲
صفحه های ۹ تا ۳۲

اقتصاد

کسب و کار و کار آفرینی / انتخاب
نوع کسب و کار / اصول انتخاب
درست / مرز امکانات تولید
درس های ۱ تا ۴
صفحه های ۱ تا ۴۲

منطق

منطق، ترازوی اندیشه
لفظ و معنا
درس های ۱ و ۲
صفحه های ۱ تا ۱۹

تاریخ و جغرافیا ۱

تاریخ: درس های ۱ تا ۳
صفحه های ۲ تا ۲۸
جغرافیا: درس های ۱ و ۲
صفحه های ۱ تا ۱۲

زبان عربی ۱

ذاک هو الله / إنکم مسؤولون
درس های ۱ و ۲
صفحه های ۱ تا ۳۰

اختیاری - ویژه دانش آموزان پیشتاز

علوم و فنون ادبی ۲

تاریخ ادبیات فارسی در قرن های هفتم، هشتم و نهم
درس ۱
صفحه های ۱۰ تا ۱۵

ریاضی و آمار ۲

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
گزاره ها و ترکیب گزاره ها
تا پایان «ترکیب فصلی دو گزاره»
صفحه های ۱ تا ۶

فلسفه ۱

فلسفه و ابعاد آن
درس ۱
صفحه های ۱ تا ۵

زبان عربی ۲

مواظظ قیمة
درس ۱ (متن)
صفحه های ۱ تا ۴

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه یازدهم

تعیین سطح و ارزیابی پایه دهم

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم

دفترچه پاسخ

پنجشنبه ۱۹ تیرماه ۱۴۰۴

- ✓ پاسخنامه سریع؛ برای بررسی فوری بعد از آزمون
- ✓ تحلیل تمام گزینه‌های هر سؤال؛ برای بررسی سؤالاتی که پاسخ نادرست داده‌اید
- ✓ نکات و درسنامه‌های آموزشی؛ برای یادگیری کامل مباحث هر سؤال
- ✓ مشاوره تستی؛ برای یادگیری انواع روش‌های حل تست
- ✓ استراتژی آزمون؛ برای یادگیری مدیریت زمان و مدیریت جلسه آزمون

حق چاپ و تکثیر سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود. به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هرگونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سؤالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

دیس	مسؤل دس	طراحان	ویراستاران
ریاضی	محمد نوربخش	محمد نوربخش - سعید عزیزخانی - امیر زراندوز محمد یگانه - حمیدرضا سجودی	ریحانه تک - نرجس تیمناک داوود بوالحسنی - سحر شاهسنایی
زبان و ادبیات فارسی	حسن وسکری	حسن وسکری - مهدی ضیایی - علی امیر سلیمانی افشین محی الدین - مجتبی بلاغتی ابوالفضل غلامی - مهران قندی - فاطمه حمیدی	فاطمه عباسی - اعظم نوری نیا محمد رزمی
علوم اجتماعی	الهام میرزایی	الهام میرزایی - فروغ تیموریان - آزاده میرزایی الهام رضایی - بهزاد اندرز	آزاده میرزایی - کوثر رعدی محمد حسین هاشمی
زبان عربی	هاله کریمی	هاله کریمی - کاظم غلامی - محمدعلی تابانفر محمدعلی کاظمی نصرآبادی	مریم آقاییاری - کیارش پورمهدی
تاریخ	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند - منصوره حاجی زاده کیان کیانی دوست - رویا بهیاد	سارا خداوردیان - مریم خسروی سیدمهدی کیانفر - محمدرسائی
جغرافیا	آزاده میرزایی	فرشید مشعرپور - سید مصطفی دهنوی کیان کیانی دوست	زهرا فروغی - مریم خسروی عرفان جمشیدی
فلسفه و منطق	امیرمحمد نصیری	امیرمحمد نصیری - حسن صدری - کیمیا طهماسبی الهه فاضلی - محمد قربانی - محمد کشوری	کیمیا طهماسبی - حسن صدری ساناز نامداری
اقتصاد	آرش بدری	سارا شریفی - آرش بدری - کوثر رعدی احمد منصوری - امیر محمدبیگی	فاطمه ایزی - آفرین ساجدی فاطمه شوشتری - کیمیا یوسفیان

تیم اجرایی و تولید آزمون

مرضیه بنیانی

یگانه پور ابراهیم

آتنا عبدالرحیم زاده

سرپرست آزمون: فائزه زارع

یک تیم با بیش از ۵۰۰ نفر در حال کار هستند تا آزمون‌های ماز با حداکثر کیفیت حاضر بشن و به شما کمک کنن و مسیر موفقیت رو براتون ساده‌تر کنن. همیشه از نظرات و کامنت‌های خوبتون انرژی می‌گیریم. مرسی که همراهمون هستین. راستی! حتماً در نظرسنجی آزمون شرکت کنین و نظرات و پیشنهاداتتون رو برامون بنویسین.

دکتر رسول خنجری - واحد آزمون ماز

چرا باید برای کنکور استراتژی داشت؟

تا حالا با خودت فکر کردی که چرا واقعاً توی آزمون‌های آزمایشی شرکت می‌کنی؟ فقط می‌خوای بدونی چندمی؟ یا دنبال هدف بزرگ‌تری هستی؟ واقعیت اینه که آزمون آزمایشی فقط یه جدول رتبه نیست، بلکه فرصتیه برای ساختن یک مسیر حرفه‌ای و هوشمندانه برای موفقیت در کنکور.

اهداف اصلی شرکت در آزمون آزمایشی چیه؟

شرکت در این آزمون‌ها فقط به خاطر رقابت نیست. پشتش دلایل مهم‌تری خوابیده که هر کدوم نقش بزرگی توی موفقیت نهایی دارن:

اگه بخوایم خلاصه بگیم:

آزمون‌های آزمایشی کمک می‌کنن با همون زمانی که صرف می‌کنی، نتیجه بهتری بگیری. چون بهت فرصت می‌دن که سبک خودتو بشناسی، اصلاحش کنی و یک استراتژی مؤثر برای موفقیت بچینی. فرض کن یه نفر دیگه درست مثل تو درس بخونه ولی آزمون آزمایشی شرکت نکنه. به احتمال زیاد، نتیجه تو در کنکور بهتر میشه. چرا؟ چون تو تمرین کردی، اشتباهاتتو شناختی و ذهنی آماده‌تر وارد میدان شدی.

۱ نظم در مطالعه: قدم اول پیشرفت

انسان با اینکه از نظر ژنتیکی خیلی به شامپانزه نزدیکه، اما تفاوت بزرگش در توانایی برنامه‌ریزیه. شامپانزه نهایتاً بتونه برای چند ساعت آینده فکر کنه، اما انسان برای سال‌ها و حتی قرن‌ها برنامه‌ریزی می‌کنه. پس راز پیشرفت در برنامه‌ریزی بلندمدته. حالا برنامه‌ریزی برای یک سال کنکوری خیلی سخته، درسته؟

آزمون‌های آزمایشی میان این پروژه بزرگ یک‌ساله رو تبدیل می‌کنن به پروژه‌های دو هفته‌ای. این یعنی:

- برنامه‌ریزی آسون‌تر
 - هدف‌های کوتاه‌مدت قابل پیگیری
 - جلوگیری از نوسانات هیجانی و رها کردن برنامه
- مثل همون کاری که معلم‌ها با آزمون‌های هفتگی می‌کنن. اگه معلم هر هفته سوال نپرسه، بیشتر دانش‌آموزا تا شب امتحان درس نمی‌خوانن. اما وقتی می‌دونی قراره هر دو هفته آزمون بدی، دیگه نمی‌تونی درس خوندتو عقب بندازی.

۲ مهارت مدیریت جلسه آزمون

آیا فقط دانش بالا برای موفقیت کافیه؟ نه!

خیلی‌ها با سطح علمی خوب، به خاطر مدیریت ضعیف در جلسه آزمون نتیجه‌ی دلخواه نمی‌گیرن. تو مقاله‌های بعدی قراره بهت یاد بدیم چطور با استفاده از آزمون‌های آزمایشی، مهارت مدیریت جلسه رو پیدا کنی تا بتونی با همین سطح از سواد، بهترین بازده رو داشته باشی و بعد آزمون حسرت نخوری.

۳ یاد گرفتن از آزمون

خیلی از کارشناس‌ها می‌گن «بررسی آزمون» حتی مهم‌تر از خود آزمونونه. چرا؟ چون آزمون بهت نشون می‌ده کجاها اشکال داری. اگر بعدش دقیق بررسی کنی، اشتباهاتتو می‌فهمی و احتمال تکرارشون توی آزمون بعدی خیلی کمتر می‌شه. تو مقاله‌های بعدی یاد می‌گیری چطور آزمونتو بررسی کنی و ازش درس بگیری.

۴ ارزیابی روش مطالعه و برنامه‌ریزی

با آزمون دادن متوجه می‌شی روشی که داری پیش میری مؤثره یا نه. مثلاً: روشی که باهاش زیست می‌خونی جواب می‌ده؟ زمان مناسبی برای درس‌ها گذاشتی یا باید تنظیمش کنی؟ آزمون مثل آینه‌ست، بهت نشون می‌ده چیزی که داری انجام می‌دی به نتیجه می‌رسه یا نه.

۵ مرور و تثبیت مطالب خوانده‌شده

آزمون، مرور فعال و باکیفیت دوهفته‌ی مطالعاتیه. فرق مرور معمولی (مثلاً از روی خلاصه‌نویسی‌ها) با مرور از طریق آزمون توی اینه که:

- مرور معمولی منفعل و انبارکردنیه
- مرور از طریق آزمون فعاله، ذهن رو به چالش می‌کشه و باعث یادگیری عمیق‌تر میشه

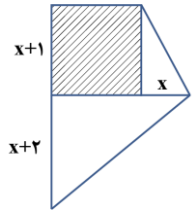
مثل آزمایش خون می‌مونه؛ لازم نیست کلی خون بگیری، چند سی‌سی هم نشون می‌ده وضعیت بدنت چطوره. آزمون استاندارد هم با نمونه‌گیری از مهم‌ترین مباحث، سطح یادگیری رو می‌سنجه.

چرا باید برای کنکور استراتژی داشت؟

آزمون آزمایشی فقط به امتحان نیست، به ابزار قدرتمندی برای ساختن استراتژی کگورته. باهاش می‌تونی یادگیری، ارزیابی کنی، اصلاح پشی، و بالا ببری. پس از آزمون فقط نترس و فرار کن؛ باهاش دوست شو، چون قراره هکت کمک‌کنه بهترین نسخه خودت پشی.

۱- در شکل زیر قسمت هاشور خورده مربع است. اگر مساحت قسمت هاشور خورده ۱۲ واحد کمتر از مساحت قسمت سفید رنگ باشد، مقدار x کدام است؟

- ۴ (۱)
- ۳ (۲)
- $\frac{5}{2}$ (۳)
- $\frac{2}{7}$ (۴)

(متوسط - حل معادله با تجزیه - محاسباتی / شکل دار - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

نکته

مساحت مربع به ضلع a برابر است با: $S = a^2$

$$S = \frac{ab}{2}$$

مساحت مثلث قائم الزاویه به اضلاع قائمه a و b برابر است با:

$$(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$$

اتحاد مربع دو جمله‌ای:

مثال: $(x + 1)^2 = x^2 + 2x + 1$

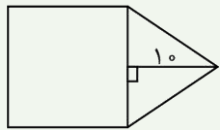
مساحت مربع هاشور خورده $= (x + 1)^2 = x^2 + 2x + 1$

مساحت قسمت سفید رنگ $= \frac{(x + 2)(2x + 1)}{2} + \frac{(x + 1)x}{2} = \frac{2x^2 + x + 4x + 2 + x^2 + x}{2} = \frac{3x^2 + 6x + 2}{2}$

$\xrightarrow{\text{فرض سوال}} x^2 + 2x + 1 + 12 = \frac{3x^2 + 6x + 2}{2} \times 2 \rightarrow 2x^2 + 4x + 26 = 3x^2 + 6x + 2$

$\Rightarrow x^2 + 2x - 24 = 0 \Rightarrow (x - 4)(x + 6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 4 \text{ ق ق} \\ x = -6 \text{ غ ق} \end{cases}$

مشابه این سؤال آزمون در کنکور سراسری ۱۳۹۹ داخل طراحی شده بود:

در شکل زیر، مساحت مثلث متساوی الساقین، از $\frac{2}{3}$ مساحت مربع به اندازه $\frac{1}{3}$ واحد مربع، کمتر است. مساحت مثلث، کدام است؟

- ۳۰ (۱)
- ۳۵ (۲)
- ۴۰ (۳)
- ۴۵ (۴)

پاسخ: گزینه ۳

گروه آموزشی ماز

۲- معادله $(3x + k)^2 = k - 2$ دارای ریشه مضاعف است. مقدار k و ریشه مضاعف کدام است؟

$x = -\frac{4}{3}, k = -2$ (۲)

$x = -\frac{2}{3}, k = 2$ (۱)

$x = -\frac{3}{2}, k = 2$ (۴)

$x = 3, k = 0$ (۳)

(آسان - حل معادله با دلتا - محاسباتی - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

نکته

در معادله درجه دوم به فرم $(ax + b)^2 = m$ اگر $m = 0$ باشد، معادله دارای ریشه مضاعف $x = -\frac{b}{a}$ است. اگر $m < 0$ باشد، معادله فاقد ریشه حقیقی و اگر $m > 0$ باشد، معادله دارای دو ریشه حقیقی متمایز است.

چون معادله دارای ریشه مضاعف است، پس:

$k - 2 = 0 \Rightarrow k = 2$

$\Rightarrow 3x + 2 = 0 \Rightarrow 3x = -2 \Rightarrow x = -\frac{2}{3}$

پس $x = -\frac{2}{3}$ ریشه مضاعف است.

گروه آموزشی ماز

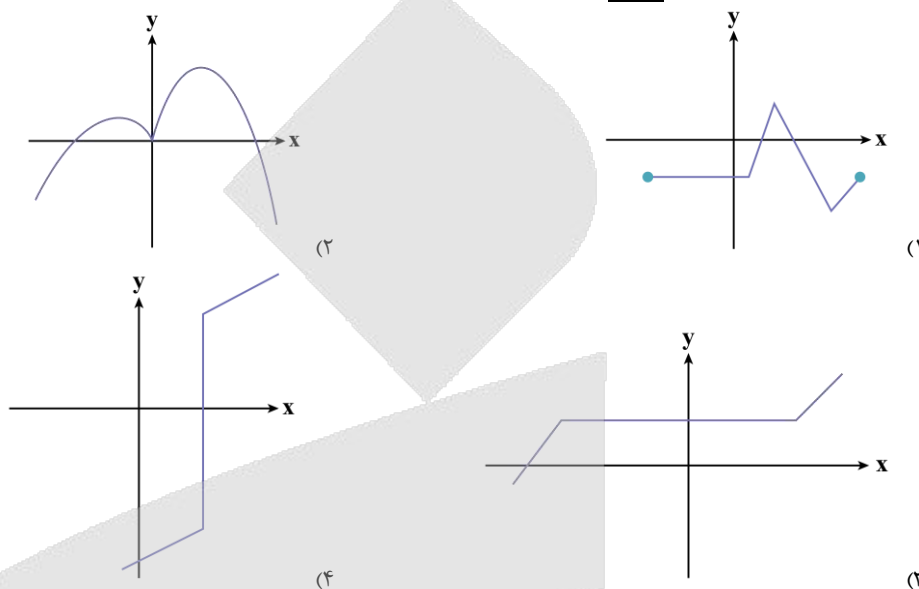
۱۴۰۴-۰۵

جواب معادله مقداری است که اگر به جای مجهول معادله قرار بگیرد تساوی درست به دست می‌آید (جواب معادله در معادله صدق می‌کند).

مجموع مربعات دو عدد x و y را به صورت $x^2 + y^2$ نشان می‌دهیم.

گروه آموزشی ماز

۶- کدام نمودار، نمایش یک تابع نیست؟ (X متغیر مستقل است).

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - مفهوم تابع - دانشی - ۱۰۰۲)

یک نکته مهم برای حل سؤال

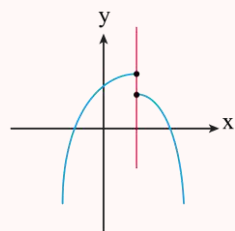
اگر نمودار یک رابطه قرار باشد که بیانگر یک تابع باشد، هر خط موازی محور عرض‌ها که رسم کنیم باید نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند. (حداکثر یک نقطه، یعنی یک نقطه یا هیچ نقطه)

در تمام نمودارهای ۱، ۲ و ۳ هر خط موازی محور عرض‌ها که رسم کنیم، نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع می‌کند ولی در نمودار ۴، بی‌شمار نقطه، به شکل عمودی زیر هم قرار دارند، پس نمی‌تواند نمودار یک تابع باشد.

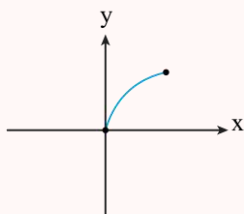
تابع بودن در نمایش مختصاتی

اگر نمودار یک رابطه روی محورهای مختصات نمایش داده شده باشد، برای آن که تابع باشد باید هر خط موازی محور y ها (خط عمودی) نمودار رابطه را حداکثر در یک نقطه قطع کند.

مثال:

یک خط وجود دارد که نمودار را در دو نقطه قطع می‌کند پس این رابطه تابع نیست.

هر خط عمودی نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع می‌کند پس تابع است.

گروه آموزشی ماز

۷- تابع خطی f از نقطه $(3, 2)$ می‌گذرد و $f(5) = 6$ است. مقدار $f(-1)$ کدام است؟

۱ (۴)

-۱ (۳)

-۴ (۲)

-۶ (۱)

ضابطه تابع خطی f را به صورت $f(x) = ax + b$ در نظر می‌گیریم:

$$f(5) = 6 \Rightarrow 6 = 5a + b$$

$$\xrightarrow{(3,2)} f(3) = 2 \Rightarrow 2 = 3a + b$$

$$\begin{cases} 5a + b = 6 \\ -3a - b = -2 \end{cases} \Rightarrow 2a = 4 \Rightarrow a = 2$$

$$\xrightarrow{\substack{a=2 \\ 2=3a+b}} 6 + b = 2 \Rightarrow b = -4$$

$$\Rightarrow f(x) = 2x - 4 \Rightarrow f(-1) = -2 - 4 = -6$$

قلقش رو یاد بگیر!

با توجه به دو نقطه $(3, 2)$ و $(5, 6)$ می‌توان گفت به ازای هر ۲ واحد کاهش x مقدار y به اندازه ۴ واحد کاهش می‌یابد، پس برای $f(-1)$ طبق جدول زیر داریم:

x	5	3	1	-1
y	6	2	-2	-6

Diagram showing the relationship between x and y values with arrows indicating the change: from x=5 to x=3, y decreases by 4; from x=3 to x=1, y decreases by 4; from x=1 to x=-1, y decreases by 4.

گروه آموزشی ماز

۸- اگر $2x + y = 120$ باشد، ماکزیم مقدار xy کدام است؟

- ۱) ۱۲۰۰ ۲) ۲۴۰۰ ۳) ۳۶۰۰ ۴) ۱۸۰۰

ماکزیم مقدار تابع درجه دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ ، $(a < 0)$ به ازای طول رأس سهمی $x_S = \frac{-b}{2a}$ به دست می‌آید.

$$2x + y = 120 \Rightarrow y = 120 - 2x$$

$$xy = x(120 - 2x) = -2x^2 + 120x$$

$$x_S = \frac{-120}{2(-2)} = 30 \Rightarrow y_S = 120 - 2(30) = 60$$

$$xy \text{ ماکزیم مقدار} = 30 \times 60 = 1800$$

قلقش رو یاد بگیر!

اگر مقدار مجموع دو متغیر را داشته باشیم برای آن که حاصل ضرب آن‌ها ماکزیم مقدار شود مجموع را بین دو عامل جمع به طور مساوی تقسیم می‌کنیم؛ یعنی:

$$2x + y = 120 \Rightarrow \begin{cases} 2x = 60 \\ y = 60 \end{cases}$$

حال از $2x = 60$ داریم $x = 30$ و در نتیجه:

$$xy = 30 \times 60 = 1800$$

مشابه این سؤال در کنکور سراسری داخل تیرماه ۹۹ سؤال ۷ طراحی شده است.

اگر $2x + 3y = 60$ باشد، ماکزیم مقدار xy کدام است؟

- ۱) ۱۲۰ ۲) ۱۵۰ ۳) ۲۰۰ ۴) ۳۰۰

پاسخ: گزینه ۲

گروه آموزشی ماز

۹- طول رأس سهمی $y = 2x^2 - mx + 1$ برابر با $\frac{3}{5}$ است. مقدار m کدام است؟

- ۱) $\frac{2}{1}$ ۲) $\frac{2}{2}$ ۳) $\frac{2}{3}$ ۴) $\frac{2}{4}$

نکته مهم

۱. در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ طول رأس (محور تقارن) برابر با $x = \frac{-b}{2a}$ است.

۲. در سهمی به معادله $y = a(x-h)^2 + k$ طول رأس برابر است با ریشه عبارت داخل پرانتز یعنی $x = h$.

$$y = 2x^2 - mx + 1$$

$$x = \frac{-b}{2a} \Rightarrow x = \frac{3}{5} = \frac{-(-m)}{2(2)} \Rightarrow \frac{3}{5} = \frac{m}{4}$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 5m = 12 \Rightarrow m = \frac{12}{5} = 2\frac{2}{5}$$

گروه آموزشی ماز

۱۰- کدام یک از متغیرهای زیر به ترتیب از راست به چپ، کمی فاصله‌ای، کمی نسبتی و کیفی اسمی می‌باشند؟

- (۱) تعداد شکایات رسیده به کلانتری - درآمد دانشجویان شاغل به کار - رنگ اتومبیل‌های موجود در نمایشگاه
- (۲) درجه حرارت کلاس در روزهای سال - میزان آلودگی هوا - وضعیت تأهل کارمندان یک شرکت (مجرد - متأهل)
- (۳) سن دانشجویان شرکت‌کننده در یک دوره هنری - نمره آخرین آزمون (از ۱۰۰ امتیاز) - گروه خونی افراد
- (۴) زمان شروع اولین کلاس - گنجایش آب یک تانکر - مقیاس ارزیابی تحصیلی (ضعیف، معمولی، خوب)

درجه حرارت کلاس در روزهای سال (کمی فاصله‌ای) - میزان آلودگی هوا (کمی نسبتی) و وضع تأهل کارمندان یک شرکت (کیفی اسمی) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ تعداد شکایات رسیده به کلانتری (کمی نسبتی) - درآمد دانشجویان شاغل به کار (کمی نسبتی) و رنگ اتومبیل‌های موجود در نمایشگاه (کیفی اسمی) است.
- ۳ سن دانشجویان شرکت‌کننده در یک دوره هنری (کمی نسبتی) - نمره آخرین آزمون از ۱۰۰ امتیاز (کمی نسبتی) - گروه خونی افراد (کیفی اسمی) است.
- ۴ زمان شروع اولین کلاس (کمی فاصله‌ای) - گنجایش آب تانکر (کمی نسبتی) و مقیاس ارزیابی تحصیلی (کیفی ترتیبی) است.

متغیر، ویژگی از اشخاص یا اشیاء که قرار است بررسی شود و بر دو نوع است:

- (۱) **متغیر کمی:** متغیری است که مقادیر عددی می‌گیرد و برای آن عملیات ریاضی از قبیل جمع، تفریق و معدل‌گیری قابل انجام است.
- (۲) **متغیر کیفی:** متغیری است که صرفاً برای دسته‌بندی افراد یا اشیاء در گروه‌ها به کار می‌رود و لزوماً مقدار عددی نمی‌گیرد.

گروه آموزشی ماز

۱۱- میانگین یک سری از داده‌های آماری (دارای منحنی نرمال) برابر ۱۲ و بیش از ۹۹/۹٪ داده‌ها در محدوده $3 < x < 21$ قرار دارند، واریانس داده‌ها کدام است؟

- ۱ (۱) ۲ (۳) ۳ (۲) ۴ (۹)

تقریباً ۹۹/۹ درصد از داده‌ها در فاصله سه برابر انحراف معیار از میانگین و در بازه $(\bar{x} - 3\sigma, \bar{x} + 3\sigma)$ قرار دارند پس طبق تست داریم:

$$(\bar{x} - 3\sigma, \bar{x} + 3\sigma) = (3, 21)$$

$$\xrightarrow{\bar{x}=12} (12 - 3\sigma, 12 + 3\sigma) = (3, 21) \Rightarrow \begin{cases} 12 - 3\sigma = 3 \Rightarrow 3\sigma = 9 \Rightarrow \sigma = 3 \\ 12 + 3\sigma = 21 \Rightarrow 3\sigma = 9 \Rightarrow \sigma = 3 \end{cases} \xrightarrow{\text{در دو حالت}} \sigma = 3$$

$$\text{واریانس} = \sigma^2 = (3)^2 = 9$$

دام تستی

اگر دانش آموز انحراف معیار را همان واریانس بداند به جواب $\sigma = 3$ می‌رسد و گزینه ۲ را انتخاب می‌کند.

(۱) تقریباً ۹۹/۹ درصد از مشاهدات در فاصله سه برابر انحراف معیار از میانگین قرار دارند.

$$(\bar{x} - 3\sigma, \bar{x} + 3\sigma)$$

(۲) تقریباً ۹۶ درصد از مشاهدات در فاصله دو برابر انحراف معیار از میانگین قرار دارند.

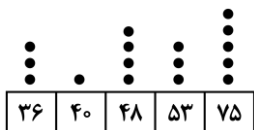
$$(\bar{x} - 2\sigma, \bar{x} + 2\sigma)$$

۳) تقریباً ۶۸ درصد از مشاهدات در فاصله یک برابر انحراف معیار از میانگین قرار دارند.

$$(\bar{x} - \sigma, \bar{x} + \sigma)$$

گروه آموزشی ماز

۱۲- با توجه به نمودار نقطه‌ای زیر میانه داده‌ها کدام است؟

- ۴۸ (۱)
- ۵۳ (۲)
- ۵۰/۵ (۳)
- ۵۱/۵ (۴)

(آسان - نمودارهای ساده - محاسباتی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۳

با توجه به نمودار نقطه‌ای داده شده جدول زیر را می‌توانیم رسم کنیم:

داده	۳۶	۴۰	۴۸	۵۳	۷۵
فراوانی	۳	۱	۴	۳	۵

با توجه به جدول ۱۶ داده داریم که میانگین داده‌های هشتم و نهم را به عنوان میانه در نظر می‌گیریم. بعد از مرتب کردن داده‌ها داریم:

$$\begin{cases} \text{داده هشتم} = 48 \\ \text{داده نهم} = 53 \end{cases} \Rightarrow Q_2 = \frac{48 + 53}{2} = \frac{101}{2} = 50.5$$

گروه آموزشی ماز

۱۳- واریانس داده‌های a, b, c, d برابر با صفر است. دامنه تغییرات داده‌های $2a, 2b, 2c, 2d$ کدام است؟

- ۱) صفر
- ۲) ۱
- ۳) $d+a$
- ۴) $2c+b$

(متوسط - انحراف معیار - مفهومی / دانشی - ۱۰۰۳)

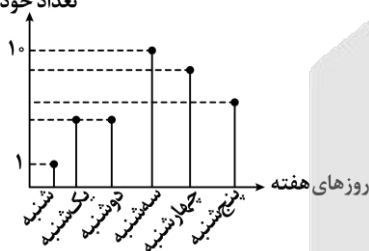
پاسخ: گزینه ۱

اگر داده‌های آماری با هم برابر باشند، تمام شاخص‌های (معیارهای) پراکندگی آن‌ها صفر است؛ یعنی واریانس، انحراف معیار، دامنه تغییرات و دامنه میان‌چارکی همگی صفر هستند برعکس این موضوع هم درست است یعنی اگر هر کدام از شاخص‌های پراکندگی صفر باشد، می‌توان گفت تمام داده‌ها با هم برابر بوده‌اند. مثلاً اگر گفته شود واریانس داده‌های $X, Y, Z, 4$ برابر صفر است می‌توان گفت X, Y, Z هم برابر با ۴ هستند.

گفته شده واریانس داده‌های a, b, c, d صفر است، پس نتیجه می‌گیریم که: $a = b = c = d$ ؛ لذا می‌توان گفت: $2a = 2b = 2c = 2d$ پس چون تمام داده‌های جدید با هم برابرند دامنه تغییرات آن‌ها صفر است.

گروه آموزشی ماز

۱۴- در نمودار مقابل، می‌دانیم تعداد فروش خودرو در روز شنبه ۱ و در روز سه‌شنبه ۱۰ دستگاه بوده‌است، بیشترین مقدار ممکن برای میانگین فروش هفتگی خودرو کدام عدد می‌تواند باشد؟

- ۹ (۱)
- ۸ (۲)
- ۷ (۳)
- ۴ قابل محاسبه نیست (۴)

(متوسط - نمودارهای ساده - نموداری / دانشی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۳

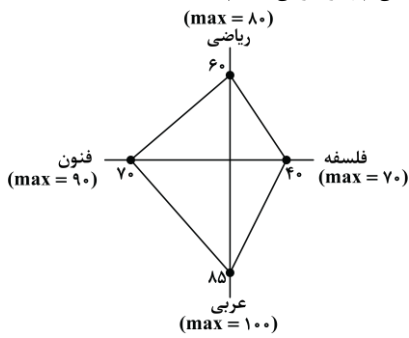
باید حداکثر مقادیر ممکن برای تعداد خودروها را در نظر بگیریم:

$$\begin{matrix} \text{چهارشنبه} & & \text{دوشنبه} & & \text{یکشنبه} \\ \uparrow & & \uparrow & & \uparrow \\ 10, & 9, & 8, & 7, & 7, & 1 \\ \downarrow & & \downarrow & & \downarrow \\ \text{سه شنبه} & & \text{پنج شنبه} & & \text{شنبه} \end{matrix} \Rightarrow \bar{x} = \frac{10+9+8+7+7+1}{6} = \frac{42}{6} = 7$$

گروه آموزشی ماز

۱۴۰۴-۰۵

۱۵- نمودار راداری زیر برای نمرات ۴ درس امیرحسین و برحسب درصد رسم شده است. اگر بیشینه نمرات هر درس کنار آن نوشته شده باشد، و ضرایب این درس‌ها به ترتیب برای ریاضی، فنون، عربی و فلسفه ۳، ۴، ۱ و ۲ باشد، میانگین نمرات امیرحسین در این چهار درس کدام است؟

- ۵۳/۳ (۱)
- ۵۳/۷ (۲)
- ۵۴/۳ (۳)
- ۵۴/۷ (۴)

پاسخ: گزینه ۲

ابتدا نمره هر درس را محاسبه می‌کنیم:

ریاضی: $\frac{60}{100} \times 80 = 48$
 فنون: $\frac{70}{100} \times 90 = 63$
 عربی: $\frac{85}{100} \times 100 = 85$
 فلسفه: $\frac{40}{100} \times 70 = 28$

حال میانگین موزون را محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{(3 \times 48) + (4 \times 63) + (1 \times 85) + (2 \times 28)}{3 + 4 + 1 + 2} = \frac{144 + 252 + 85 + 56}{10} = \frac{537}{10} = 53.7$$

گروه آموزشی ماز

۱۶- کدام گزینه از ویژگی‌های زبانی متن زیر نیست؟

«پس، من دنیا را بدان چاه پُر آفت، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز، و آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است... و شیرینی آن را مانند کردم به لذات این جهانی که فایده آن، اندک و رنج آن، بسیار است، و راه نجات بر آدمی، بسته می‌گرداند.»

- (۱) حذف فعل به قرینه لفظی
(۲) کاربرد واژگان عربی
(۳) کوتاه و قابل فهم بودن جملات
(۴) مسجع و آهنگین بودن جملات

(متوسط - مبانی تحلیل متن - خط به خط - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

«مسجع و آهنگین بودن جملات» از ویژگی‌های ادبی نثر است، اگرچه عبارت داده‌شده نیز فاقد مسجع است.

تکنیک تستی

به خواسته‌های سؤال و داده‌های آن خوب دقت کنید! سؤال از نکات قلمرو زبانی پرسیده اما در گزینه ۴، یک نکته از قلمرو ادبی مطرح ساخته؛ چه این نکته مربوط به این باشد، چه نه، به‌هرحال، پاسخ سؤال نمی‌تواند باشد! پس، حتماً بعد از خواندن صورت سؤال، ابتدا گزینه‌ها را بررسی کنید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز [مانند کردم]، و آن چهار مار را به طبایع [مانند کردم].
- ۲ برخی از واژگان عربی متن: مداومت، طبایع، عماد، خلقت، لذات
- ۳ جملات کوتاه و قابل فهم هستند. به این نمونه‌ها دقت کنید؛ «پس، من دنیا را بدان چاه پُر آفت، مانند کردم» و «شیرینی آن را مانند کردم به لذات این جهانی» و «فایده آن، اندک و رنج آن، بسیار است»

گروه آموزشی ماز

۱۷- کدام گزینه به طبقه‌بندی انواع ادبی در نزد یونانیان باستان اشاره دارد؟

- (۱) فلسفی، نمایشی، حماسی، غنایی
(۲) عرفانی، تعلیمی، غنایی، حماسی
(۳) حماسی، تعلیمی، غنایی، نمایشی
(۴) تعلیمی، طنز، روایی، نمایشی

(آسان - مبانی تحلیل متن - خط به خط - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۳

قدیمی‌ترین طبقه‌بندی انواع ادبی در یونان باستان صورت گرفته است. آن‌ها از چهار نوع حماسی، تعلیمی، غنایی و نمایشی سخن گفته‌اند، این تقسیم‌بندی بیش‌تر مبتنی بر شعر بود و جنبه محتوایی داشت.

توجه!

تمام متن کتاب شما اهمیت دارد؛ این سؤال از یکی از پاورقی‌های درس یکم طرح شده است. حتماً برای هر آزمون، سطر به سطر کتاب از متن درس‌ها تا ابیات تمرین‌ها و خودارزیابی‌ها را به دقت بررسی کنید.

گروه آموزشی ماز

۱۸- همه گزینه‌ها از عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادب فارسی از قرن سوم تا میانه قرن پنجم به‌شمار می‌روند؛ به جز:

- (۱) گرایش شاهان به جلب عالمان و ادیبان به دربار
(۲) علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیبا
(۳) لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان
(۴) توسعه مدارس و مراکز تعلیم

(آسان - سبک سده پنجم و ششم - خط به خط - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیبا، موضوع قابل توجه در شعر نیمه دوم قرن ششم است.

مهم‌ترین عوامل موثر در گسترش زبان فارسی

توسعه مدارس و مراکز تعلیم و تربیت

لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان

گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار

تلاش شاعران از قرن سوم تا قرن پنجم

گروه آموزشی ماز

۱۹- هریک از موارد زیر به ترتیب، معرف کدام اثر است؟

- این کتاب حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد.
- این کتاب به دستور منصور بن نوح سامانی، به فارسی برگردانده شد.

- (۱) تاریخ بلعمی - ترجمه تفسیر طبری
(۲) ترجمه تفسیر طبری - شاهنامه ابومنصوری
(۳) تاریخ الرّسل و الملوک - تاریخ بلعمی
(۴) شاهنامه ابومنصوری - تاریخ الرّسل و الملوک

بررسی موارد:

- شاهنامه ابومنصوری حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد. موضوع این کتاب، تاریخ گذشته ایران است؛ امروزه فقط چند صفحه‌ای از مقدمه آن باقی‌مانده است.

- ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمد بن جریر طبری آن را تحت عنوان «تاریخ الرسل و الملوک» به زبان عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند.

نام آثار	توضیحات
شاهنامه ابومنصوری	<p>سال تألیف: ۳۴۶ هجری قمری مؤلف: عده‌ای از دانشوران خراسان موضوع: تاریخ گذشته ایران * امروزه فقط چند صفحه از مقدمه آن باقی‌مانده است. * کلیدواژه‌های مهمی که در تشخیص متن گزیده آن کمک می‌کند: «خداوندان کتب / نامه‌های شاهان و کارنامه‌هاشان».</p> <p>«پس امیر ابومنصور عبدالرزاق، دستور خویش، ابومنصور المَعمری را بفرمود تا خداوندان کتب را، از دهقانان و فرزنانگان و جهان‌دیدگان از شهرها بیاورد و چاکر او ابومنصور المَعمری به فرمان او نامه کرد و کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آنجا بیاورد از هر جای و از هر شارسران، گرد کرد و بنشانند به فراز آوردن این نامه‌های شاهان و کارنامه‌هاشان، و زندگانی هر یکی از داد و بیداد و آشوب و جنگ و آیین، از گی نخستین که اندر جهان او بود که آیین مردی آورد و مردمان از جانوران پدید آورد، تا بزدگرد شهریار که آخر ملوک عَجَم بود؛ اندر ماه محرم و سال بر سیصد و چهل و شش از هجرت، بهترین عالم، محمد مصطفی - صلی‌الله علیه و سلم - و این را نام شاهنامه نهادند تا خداوندان دانش اندرین نگاه کنند و فرهنگ شاهان و مهتران و فرزنانگان و کار و ساز پادشاهی و نهاد و رفتار ایشان و آیین‌های نیکو و داد و داوری و رای و ... را بدین نامه اندر بیابند.»</p>
ترجمه تفسیر طبری	<p>مؤلف اصل عربی متن: محمد بن جریر طبری مترجم متن به فارسی: جمعی از دانشمندان (= علما) آن زمان * کلیدواژه‌های مهمی که در تشخیص متن گزیده آن کمک می‌کند: «علمای ماوراءالنهر / فتوا»</p> <p>«این کتاب تفسیر بزرگ است از روایت محققین جریر طبری - رحمة الله علیه - ترجمه کرده به زبان پارسی دری؛ و این کتاب را بیاوردند از بغداد، نیشته به زبان تازی؛ پس دشخوار آمد خواندن این کتاب. امیر سید ابوالمظفر ابوصالح منصور، علمای ماوراءالنهر را گرد کرد و از ایشان فتوای کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم؛ گفتند: روا باشد خواندن و نبستن تفسیر قرآن به پارسی، مر آن را که او تازی نداند.»</p>
تاریخ بلعمی	<p>اصل: کتاب «تاریخ الرسل و الملوک» نوشته محمد بن جریر طبری به زبان عربی مترجم به فارسی: ابوعلی بلعمی به دستور: منصور بن نوح سامانی شیوه ترجمه: همزمان با ترجمه، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران بر آن افزود و با حذف مطالبی، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد. «و این ضحاک را ازدها به وی، از آن گفتندی که بر کتف او دو پاره گوشت بود بزرگ بر رسته دراز، و سر آن به کردار ماری بود و آن را به زیر جامه اندر داشتی، و هرگاه که جامه از کتف برداشتی، خلق را به جادوی چنان نمودی که این دو ازدهاست و ازین قبیل، مردمان ازو بترسیدندی؛ و عرب او را ضحاک گفتند...»</p>

گروه آموزشی ماز

۲۰- از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدام گزینه نادرست است؟

- آثاری چون «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» از نمونه اندرنامه‌های منثور زبان پهلوی‌اند که هر دو اصل پارتی دارند.
- زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. این زبان، اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته است.
- کتاب «اوستا» را موبدان برای اجرای مراسم دینی، از حفظ می‌خواندند؛ تا این‌که سرانجام در دوره هخامنشیان، آن را به نگارش درآوردند.
- زبان پارتی، در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است.

جرقه ذهنی

یکی از پرتکرارترین سؤالات کنکور در بحث تاریخ ادبیات به این شکل است که معمولاً ترکیبی از چند درس در ۴ گزینه آمده تا داوطلب گزینه درست یا نادرست را تشخیص دهد. یکی از بهترین سؤالاتی است که سطح دانش شما و تسلطتان را روی مباحث می‌سنجد. برای پاسخگویی به این سؤالات در ابتدا به تیترا توجه کنید که چه چیزی می‌خواهد سپس با رد گزینه، گزینه درست را انتخاب کنید.

کتاب «اوستا» را در دوره ساسانی، به نگارش درآوردند.

گروه آموزشی ماز

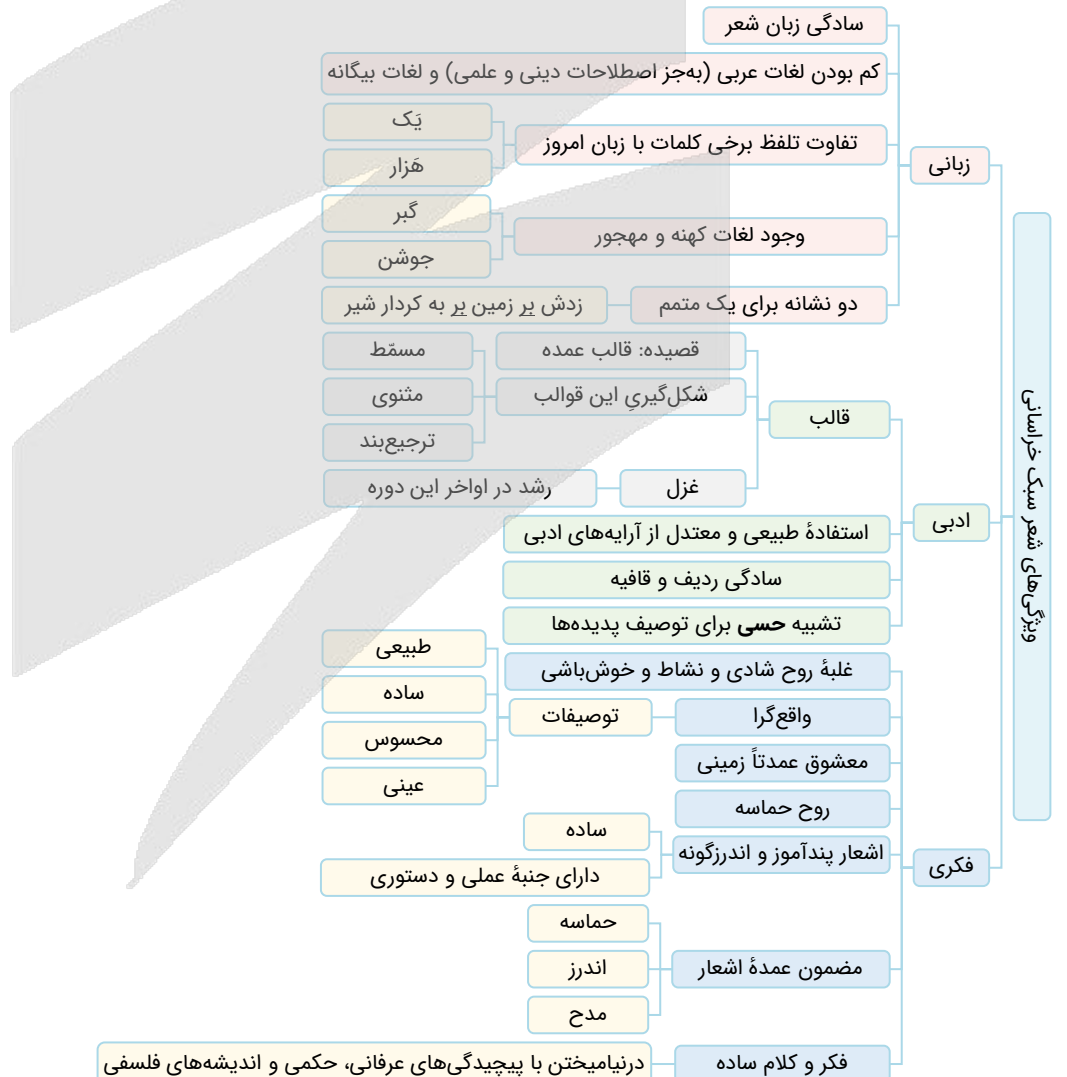
۲۱- کدام مورد به ترتیب، بیانگر «ویژگی نثر دوره سامانی» و «ویژگی ادبی شعر سبک خراسانی» است؟

- ۱) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا - واقع‌گرایی شعر
- ۲) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی - زمینی بودن معشوق
- ۳) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار - ساده بودن قافیه و ردیف
- ۴) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی - استفاده طبیعی و در حد اعتدال از آرایه‌های ادبی

موارد این گزینه به توجه به صورت سؤال صحیح‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) ویژگی نثر دوره سامانی - ویژگی فکری شعر سبک خراسانی
- ۲) ویژگی نثر دوره سامانی - ویژگی فکری شعر سبک خراسانی
- ۳) ویژگی نثر دوره غزنوی و سلجوقی - ویژگی ادبی شعر سبک خراسانی

۲۲- کدام بیت فاقد «واژه آرایبی» است؟

۱) به گلسستان رخت بلبل می‌چو من نبود
 ۲) به کام تو گردنده چرخ بلند
 ۳) دل بر امید وعده او چون توان نهاد
 ۴) از شیوه غریب‌نوازی مدار دست

تو آن مبین که چو بلبل نمی‌کنم فریاد
 ز کردار بسد دور و دور از گزند
 چون عمر، پایدار و فلک، دستگیر نیست
 جان غریب تا دو سه روزی اسیر توست

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - واج آرایبی و واژه آرایبی - خط به خط - ۱۰۰۳)

«چون» در مصراع اول به معنای «چگونه» و در مصراع دوم حرف ربط (به معنای «هنگامی که») است؛ بنابراین بیت فاقد واژه آرایبی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ تکرار «بلبل»
- ۲ تکرار «دور»
- ۴ تکرار «غریب»

دام تستی: واژه آرایبی یا جناس تام؟

یکی از مهم‌ترین تله‌های تستی سؤالات آرایه‌های ادبی، استفاده از واژه‌هایی است که به «چندمعنایی» یا واژه‌های «مشکوک ادبی» مشهورند؛ این واژه‌ها، مثل «روان، هوا، باد و...»، دارای دو یا چند معنی رایج در متون ادبی هستند. آرایه‌های «واژه آرایبی، جناس تام / همسان و ایهام» با این گروه از واژه‌ها مرتبط‌اند. اینکه صرفاً یک واژه چندمعنایی را دو بار در بیتی ببینید کافی نیست که به این نتیجه برسید که آن بیت دارای واژه آرایبی یا جناس تام است. باید حتماً با درست‌خوانی و فهم دقیق بیت، مطمئن شوید که واژه تکرار شده دارای معانی متفاوتی است یا تنها در یک معنی دو بار در بیت به کار رفته است.

گروه آموزشی ماز

۲۳- واج آرایبی در کدام گزینه مشهودتر است؟

۱) ماهروییا در جهان آوازه آواز توست
 ۲) طلوع برکه خورشید تابناک دل است
 ۳) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
 ۴) در شب قدر از صبحی کردهام عیبم مکن

کارهای عاشقان ناساخته از ساز توست
 ستاره‌ای که ز آفاق دیده می‌آید
 تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری
 دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - واج آرایبی و واژه آرایبی - خط به خط - ۱۰۰۳)

در گزینه «۴» شش بار صامت «س» به کار رفته است و چون ارزش موسیقایی صامت بر مصوت چیره است، پاسخ گزینه «۴» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه‌های دیگر نیز واج آرایبی به راحتی قابل فهم است، مثلاً در گزینه «۱» تکرار مصوت بلند «ا» و در گزینه «۲» تکرار مصوت کوتاه «ب» و در گزینه «۳» تکرار مصوت کوتاه «ک» به راحتی حس می‌گردد، اما به خاطر داشته باشیم که واج آرایبی در صامت‌ها از واج آرایبی در مصوت‌ها مشهودتر است.

گروه آموزشی ماز

۲۴- نوع سجع واژگان مشخص شده در عبارت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«عابدان جزای طاعت خواهند و بازرگانان بهای بضاعت، من بنده امید آورده‌ام نه طاعت و به دَریوزه آمده‌ام نه به تجارت.»
 ۱) مطرف - متوازن ۲) مطرف - متوازی ۳) متوازن - متوازی ۴) مطرف - مطرف

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - سجع و انواع آن - ترکیبی - ۱۰۰۶)

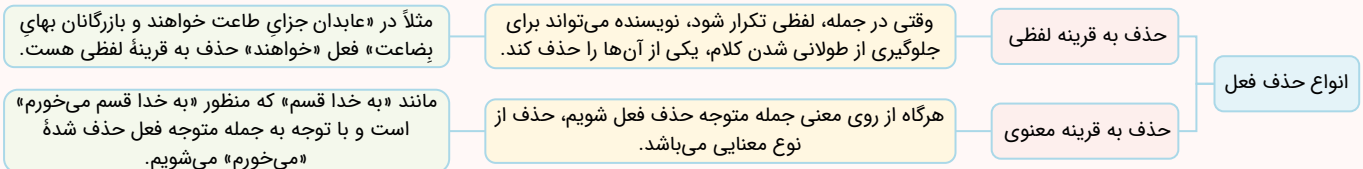
نکته

۲ جفت واژه (طاعت و بضاعت) و (طاعت و تجارت) تنها حروف مشترک داشته و هموزن نیستند و این نوع سجع که فقط حروف مشترک در دو واژه مطرح باشد «مطرف» نام دارد.

سجع متوازی	برابری وزن و حروف آخر
سجع مطرف	برابری حروف آخر
سجع متوازن	برابری وزن

انواع حذف فعل

حذف فعل در سؤالات مربوط به سجع بسیار دیده می‌شود و تقریباً یکی از دام‌های مهم سؤالات سجع هست؛ باید دقت داشته باشید که برای تشخیص سجع حتماً به پایان جملات توجه کنید و ممکن است حذف فعل در بعضی جملات شما را گمراه کند.

۲۵- به ترتیب آرایه‌های ابیات زیر در کدام گزینه آمده است؟
 الف: بین آن روی اگر بر سرو بستانت قمر باید
 ب: دل بنده بوی عنبرآمیز گل است
 ج: خداوندی که رایش گوهر اقبال را شد کان
 د: زبان سوسن او جمله گویاست
 (۱) موازنه - ترصیع - موازنه
 (۲) موازنه - ترصیع - موازنه
 (۳) موازنه - موازنه - موازنه - ترصیع

بین آن زلف اگر بر ماه مشکینت کمر باید
 جان چاکر عارض دلاویز گل است
 عدوبندی که راهش پیکر آمال را شد جان
 عیون نرگس او جمله بیناست
 (۲) موازنه - تناسب - ترصیع - موازنه
 (۴) موازنه - موازنه - موازنه - ترصیع - موازنه

(متوسط - موازنه و ترصیع - خط به خط - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

«الف»: موازنه دارد:

بین آن	روی	اگر	بر	سرو	بستانت	قمر	باید
بین آن	زلف	اگر	بر	ماه	مشکینت	کمر	باید

سجع بین (روی و زلف) و (سرو و ماه) از نوع متوازن هست؛ پس دیگر این بیت آرایه «ترصیع» ندارد.

«ب»: این بیت نه ترصیع دارد و نه موازنه! بین «دل» و «جان» و نیز «بو»، «گل» و «عنبرآمیز» تناسب برقرار است.

دل بنده	بوی	عنبرآمیز	گل	است
جان چاکر	عارض	دلاویز	گل	است

کلمات (بوی و عارض) هیچ سجعی نمی‌توانند با هم داشته باشند و کلمات (عنبرآمیز و دلاویز) سجع مطرف دارند.

«ج»: ترصیع دارد:

خداوندی که	رایش	گوهر	اقبال	را	شد	کان
عدوبندی که	راهش	پیکر	آمال	را	شد	جان

«د»: موازنه دارد:

زبان سوسن	او	جمله	گویاست
عیون نرگس	او	جمله	بیناست

کلمات (سوسن و نرگس) سجع متوازن و بقیه کلمات، دو به دو سجع متوازی دارند.

میانبر

با پیدا کردن اولین جفت کلماتی که نه سجع متوازن دارند و نه سجع متوازی، کل بیت را فاقد موازنه و ترصیع در نظر بگیرید. همچنین با پیدا کردن اولین جفت کلماتی که سجع متوازن دارند، بیت را فاقد ترصیع در نظر بگیرید.

گروه آموزشی ماز

۲۶- ترتیب آرایه‌های «سجع، جناس همسان، جناس ناهمسان، تکرار، موازنه» در ابیات زیر در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

یا دل بنه که پـرده ز کـارت بـرافکنند
 تا باز آیند این طرف از غیب هـشباران ما
 سبزه از بال و پر سیمـرغ دارد کـوه قاف
 گردیم و نـگردیم از این مـذهب و عـادت
 منزهی که جلیل است بر نعوت جلال
 (۲) «ج»، «الف»، «د»، «ه»، «ب»
 (۴) «ب»، «الف»، «د»، «ج»، «ه»

الف: یا پرده‌ای به چشم تأمل فروگذار
 ب: بر بند لب همچون صدف مستی میا در پیش صف
 ج: خاکساران محبت را شکوه دیگرست
 د: من بعد بر آنیم که گردد در خمار
 ه: مقدسی که قدیم است از صفات کمال
 (۱) «ج»، «د»، «ب»، «الف»، «ه»
 (۳) «ب»، «د»، «ج»، «الف»، «ه»

(متوسط - جناس و انواع آن - ترکیبی - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

سجع: در بیت «ب» بین «صَدَف»، «صَف» و «طَرَف» سجع مشهود است.

جناس همسان: در بیت «د» فعل «گردیم» در دو معنای متفاوت به‌کار رفته است و دارای آرایه جناس همسان است؛ زیرا در مرتبه اول در معنای «پیرامون چیزی گشتن» است و در مرتبه دوم در معنای «صرف‌نظر کردن».

جناس ناهمسان: در بیت «ج» بین «شکوه» و «کوه» جناس ناهمسان به‌کار رفته است.

تکرار: در بیت «الف» واژه «پرده» در هر دو مصراع در معنای «پوشش و حجاب» به‌کار رفته است و آرایه تکرار را به وجود آورده است.

موازنه: در بیت «ه» بین تمام کلمات غیرتکراری بیت، سجع متوازن یا متوازی به‌کار رفته است.

گروه آموزشی ماز

۲۷- کدام گزینه نادرست بیان شده است؟

- (۱) یکی از مهم‌ترین ارکان شعر، وزن است.
 (۲) درباره تأثیر وزن در شعر، می‌توان گفت مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، وزن است.
 (۳) شاعر برای انتقال عاطفه خود به دیگران از زبان کمک می‌گیرد.
 (۴) وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود.

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی - خط به خط - ۱۰۰۲)

درباره تأثیر وزن در شعر، می‌توان گفت پس از «عاطفه» مهم‌ترین و مؤثرترین عامل «وزن» است.

گروه آموزشی ماز

۲۸- «علامت‌های هجایی» کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) به عمر این آرزو دارم که بینم: -- U --- U --- U ---
 (۲) تا برفت از چشم من بیرون نرفت: -- U --- U --- U ---
 (۳) دل چه بود مخزن اسرار شوق: - U -- U U -- U U --
 (۴) نه قدرت که با وی نشینم: -- U -- U -- U --

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - هماهنگی پاره‌های کلام - خط به خط - ۱۰۰۵)

تا ب ر ف ت ز چ ش م م ن بی رون ن ر ف ت
 - U - - - U - - - U - - - U - - - U -

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ ب ع م رین آ ر زو دا ر م ک بی نم
 - U - - - U - - - U - - - U -
 ۳ دل چ ب و د م خ ز ن آ س را ر شوق
 - U U - - U U - - U U -
 ۴ ن ق د ر ت ک با وی ن شی نم
 - U - - U - - U - - U -

رفع ابهام

از همین الان به خاطر بسپارید که هجای پایان مصراع (و نیم‌مصراع که هنوز با آن آشنا نشده‌اید) همیشه و همواره بلند به حساب می‌آید؛ چه در اصل کوتاه باشد، چه کشیده.

گروه آموزشی ماز

۲۹- در کدام گزینه قاعده قافیه متفاوت با سایر گزینه‌ها است؟

- (۱) شمشیر ازل به دست مردان خداست
 (۲) ماریت اذ رمیت ابتلاست
 (۳) هم ترازو را ترازو راست کرد
 (۴) حق مرا چون از پلیدی پاک داشت
 گوی ابدی در خم چوگان خداست
 بر نبی کم نه گنه کان از خداست
 هم ترازو را ترازو راست کرد
 چون سزد بر من پلیدی را گماشت

پاسخ: گزینه ۲ (آسان - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

در گزینه «۲» قافیه بر اساس قاعده «۱» است و کلمات قافیه به صوت بلند /آ/ ختم شده‌اند. «ست» مخفف «است» و ردیف است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

قافیه در سایر گزینه‌ها بر اساس قاعده «۲» است:

- ۱ قافیه: مردان، چوگان حروف قافیه: ان ردیف: خداست

نکته

اگر «ان» در یک مصراع نشانه جمع باشد و در مصراع دیگر جزئی از کلمه، حرف الحاقی به حساب نمی‌آید.

- ۳ قافیه: راست، کاست / حروف قافیه: است / ردیف: کرد
- ۴ قافیه: داشت، گماشت / حروف قافیه: اشت / ردیف ندارد.

گروه آموزشی ماز

۳۰- با توجه به علائم هجایی، در چند مورد حذف همزه به کار رفته است؟

- «آدم اعضا: ---- / طاعت آن: --- / پیش آر: U - U / باش ای دغل: - - U - / جنگ آور: - - - / شکرافشان: U - - -»
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - وزن شعر فارسی - خط به خط - ۱۰۰۸)

«باش ای دغل» و «جنگ آور» با حذف همزه تقطیع شده‌اند.

شماره	ترکیب	بدون حذف همزه	با حذف همزه
۱	آدم اعضا	----	- - U -
۲	طاعت آن	---	- U -
۳	پیش آر	U - U -	U - -
۴	باش ای دغل	- U - U -	- U - -
۵	جنگ آور	- - U -	- - -
۶	شکرافشان	- - - U	- - U U

مروری بر حذف همزه

در زبان فارسی هیچ کلمه‌ای با مصوت آغاز نمی‌شود. پس تمام کلماتی که با «ا»، «و» یا «ی» آغاز می‌شوند الزاماً یک همزه (/ء/) در ابتدای آن‌ها هست. چه در گفتار روزمره چه در شعر گاهی این همزه آغازین تلفظ نمی‌شود و حرکت آن به صامت پیش از آن همزه منتقل می‌شود. به این پدیده حذف همزه می‌گویند.

گروه آموزشی ماز

۳۱- کدام گزینه ذوقافیتین است؟

- ۱) به خود گفت این جهان‌افروزی از ماست
 - ۲) نه تنها بود و می‌انگاشت تنهاست
 - ۳) چه شد کاین چهر زیبا را ندیدی
 - ۴) ای غبار خاک پایت توتیای چشم من
- به نام ماست هر رمزی که این جاست
نه زیبا بود و می‌پنداشت زیباست
قرین ما شدی، ما را ندیدی
کمترین گردی ز کوبت خون‌بهای چشم من

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

در گزینه ۲ «دو قافیه به کار رفته است: تنها، زیبا (قافیه اصلی بیت) می‌انگاشت، می‌پنداشت (قافیه دوم)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) ما، اینجا
- ۳) زیبا، ما
- ۴) توتیای، خون‌بهای

ذوقافیتین و قافیه درونی

ذوقافیتین آن است که کلمات پیش از قافیه اصلی نیز با هم قافیه شوند:

کی کند ادراک تو حاصل خرد / عقل کی این عشوه یاطل خرد

نکته مهم در مبحث ذوقافیتین آن است که در برخی ابیات کلمات قافیه اصلی جناس تام دارند و این ابیات بسیار شبیه به ابیاتی هستند که ردیف دارند. مثال:

گلاب است گویی به جویش روان / همی شاد گردد به بویش روان

در این بیت اگر به معنای «روان» در هر مصراع توجه نداشته باشید گمان می‌کنید که بیت ردیف دارد؛ بنابراین چه در سوالات مربوط به ردیف، چه در سوالات مربوط به ذوقافیتین، باید بیت را بخوانید تا دریابید که کلمات پایانی مصراع‌ها فقط لفظ یکسان دارند (پس جناس تام دارند و قافیه هستند) یا لفظ و معنای یکسان دارند (پس تکرار شده‌اند و ردیف هستند).

قافیه درونی آن است که شاعری علاوه بر پایان مصراع، در درون مصراع (در پایان نیم‌مصراع‌ها) نیز قافیه بیاورد. معمولاً قافیه پایانی ابیات با قافیه درونی آن‌ها متفاوت است.

گروه آموزشی ماز

۳۲- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- ۱) سخن چو گویی سنجیده گوی در مجلس
- ۲) چو دریا گهردار و خاموش باش
- ۳) مرد باید که سخندان بود و نکته‌شناس
- ۴) گر آنچه گویی دانی، بری فراوان سود

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مبانی تحلیل متن - مفهومی - ۱۰۰۱)

در این گزینه شاعر **توصیه به سکوت** کرده است و به مخاطبان خود سفارش می‌کند که شنونده باشید تا گوینده. اما مفهوم سایر گزینه‌ها **توصیه به سنجیده‌گویی** است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ چو (= هنگامی که) در مجلس، سخن [می]گویی، سنجیده گوی؛ که مرد (= آدمی)، از کلام سنجیده (= فکرنشده و شتاب‌زده) خوار (= پست) [می]گردد.
- ۳ مرد باید که سخندان و نکته‌شناس بود (= باشد)؛ تا [آن که] [هر]چه می‌گوید، از آن [حرف] گفته [شده] پشیمان نشود.
- ۴ اگر هر آنچه را بر زبان می‌آوری به آن علم داشته باشی، سود فراوانی می‌بری، اما اگر هر چه را می‌دانی بر زبان بیاوری، درد و رنج زیادی نصیب می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۳۳- کدام گزینه با بیت «چندان که گفتم غم با طبیبان / درمان نکردند مسکین غریبان» تناسب مفهومی دارد؟

- ۱) هنوز با همه دردم امید درمان است
 - ۲) چند نصیحت کنند بی‌خبرانم به صبر
 - ۳) دردی از حسرت دیدار تو دارم که طبیب
 - ۴) خوش است درد که باشد امید درمانش
- که آخری بود آخر شبان یلدا را
درد مرا ای حکیم صبر نه درمان اوست
عاجز آمد که مرا چاره درمان تو نیست
دراز نیست بیابان که هست پایانش

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - قافیه - مفهومی - ۱۰۱۱)

در گزینه «۳» همانند صورت سؤال سخن از این است که «**درد عشق درمان‌پذیر نیست**» و می‌گوید: از فراق تو دردی دارم که هیچ طبیعی توانایی درمان آن را ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ با وجود این همه درد، امید به درمان دارم زیرا شب‌های یلدا نهایتاً پایانی دارند.
- ۲ بی‌خبران مرا به صبر توصیه می‌کنند، اما صبر درمان درد من نیست.
- ۴ تحمل دردی که امیدی به درمان آن باشد آسان است، همان طور که بیابانی که پایان داشته باشد دراز نیست.

گروه آموزشی ماز

۳۴- مفهوم کدام گزینه با بیت «ما برون را ننگریم و قال را / ما درون را بنگریم و حال را» تناسب دارد؟

- ۱) قال بگذار و بگذر از سر حال
 - ۲) از قال چه می‌جویی وز حال چه می‌پرسی
 - ۳) به گرد قال آخر چند گردی
 - ۴) مرا ترانه اصحاب قال آتش زد
- تا بیابایی کمال ز اهل کمال
مستیم و خرابیم و ندانیم چه حال است
قدم در حال نه گرسخیرمردی
سرایت نفس اهل حال تا چه کند

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - موازنه و ترصیع - مفهومی - ۱۰۰۹)

مفهوم این بیت همانند صورت سؤال این است که «**اصل، حال است و نه قال**» و می‌گوید: تا کی به دنبال قال هستی؟ در حالی که انسان واقعی به دنبال حال است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ از حال و قال بگذر تا به کمال برسی.
- ۲ ما عاشقیم و از حال و قال بی‌خبریم!
- ۴ حتی سخنان اهل قال هم در من اثر گذاشته؛ چه برسد به اهل حال!

گروه آموزشی ماز

۳۵- مفهوم کدام بیت با عبارت «در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه بود» متناسب است؟

- ۱) شب وصل تو شد روزی و من قدرش ندانستم
 - ۲) ایها الناس جهان جای تن‌آسانی نیست
 - ۳) ملول از هم‌رهان بودن طریق کامرانی نیست
 - ۴) ای عشق داری مدخلی در جان مشتاقان بلی
- به دشواری توان دانست قدر روز آسانی
مرد دانا به جهان داشتن ارزانی نیست
بکش دشواری منزل به یاد عهد آسانی
در گفتن آسانی بلی در تاختن آسان نه‌ای

مفهوم این گزینه همانند صورت سؤال این است که «پایان سختی‌ها آسانی است» و می‌گوید: تحمل سختی‌ها برای رسیدن به آسانی لازم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ قدر روزگار وصال را ندانستم و دانستن قدر وقت کار دشواری است.
- ۲ ای مردم! دنیا جای آسایش نیست و انسان‌های دانا شایسته دل بستن به آن نیستند.
- ۴ درست است که عشق در جان عاشقان جای دارد؛ اما تنها در ظاهر آسان است و در عمل دشوار!

گروه آموزشی ماز

۳۶- هر یک از عبارات زیر به ترتیب به کدام ویژگی کنش انسانی اشاره دارد؟

- الف - مریم به قصد لذت بردن از صدای امواج و تفریح با دوستانش به لب ساحل می‌رود.
 ب - تینا تصمیم دارد در آزمون المپیاد ریاضی شرکت کند.
 ج - ستاره چون به زبان ایتالیایی تسلط ندارد، نمی‌تواند به این زبان صحبت کند.
 د - سحر به کودکی که در ایستگاه اتوبوس در آغوش مادرش نشسته است، با مهربانی لبخند می‌زند.
- (۱) معنادار بودن - آگاهانه بودن - ارادی بودن - هدفدار بودن
 (۲) هدفدار بودن - آگاهانه بودن - ارادی بودن - معنادار بودن
 (۳) معنادار بودن - ارادی بودن - هدفدار بودن - آگاهانه بودن
 (۴) هدفدار بودن - ارادی بودن - آگاهانه بودن - معنادار بودن

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - کنش‌های ما - مفهومی - ۱۰۰۱)

بررسی موارد:

- «الف»: مریم با دوستانش به لب ساحل رفته تا از دریا لذت ببرد، پس از کار خود هدف داشته است و کارش را با قصد و نیت انجام داده است.
 «ب»: کنش ارادی است؛ یعنی تا خواست و اراده انسان نباشد، انجام نمی‌شود، پس تینا با خواست و اراده خود تصمیم دارد در المپیاد شرکت کند.
 «ج»: کنش آگاهانه است؛ بنابراین فردی که به زبانی آگاهی ندارد، نمی‌تواند به آن زبان سخن بگوید.
 «د»: لبخند سحر به کودک، لبخند معناداری است که نشانه محبت او به کودک است.

ویژگی‌های کنش انسان

- معنادار بودن ارادی بودن هدفدار بودن آگاهانه بودن

گروه آموزشی ماز

۳۷- در ارتباط با موجودات زنده، کدام گزینه جملات زیر را به ترتیب و به درستی کامل می‌کند؟

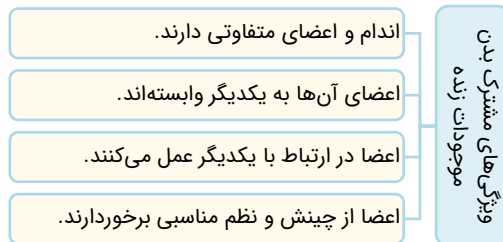
- الف - اعضا برای حفظ حیات موجود زنده،
 ب - اعضای آن‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و
 ج - اعضا برای تأمین هدف مشترک،
 (۱) از چینش و نظم خوبی برخوردار هستند - با یکدیگر همکاری می‌کنند - در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند
 (۲) هر کدام نیازهای دیگری را تأمین می‌کنند - از چینش و نظم مناسبی برخوردارند - با یکدیگر همکاری می‌کنند
 (۳) در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند - هر کدام نیازهای دیگری را تأمین می‌کنند - از چینش و نظم مناسبی برخوردارند
 (۴) با یکدیگر همکاری می‌کنند - از چینش و نظم مناسبی برخوردارند - هر کدام نیازهای دیگری را تأمین می‌کنند

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - کنش و پدیده‌های اجتماعی - خط به خط - ۱۰۰۳)

بررسی موارد:

- «الف»: اعضای موجودات زنده برای حفظ حیات موجود زنده، در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.
 «ب»: اعضای آن‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هر کدام نیازهای دیگری را تأمین می‌کنند.
 «ج»: اعضا برای تأمین هدف مشترک، از چینش و نظم مناسبی برخوردارند.

گروه آموزشی ماز

۳۸- کدام یک از عبارات زیر به تأثیر جهانی اجتماعی بر جهان طبیعی اشاره دارد؟

- (۱) انسان‌ها در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه‌های رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب را ابداع می‌کنند.
 (۲) شناخت خداوند و فرشتگان، آرمان‌ها و ارزش‌های آدمیان و کنش‌های آنان را تغییر می‌دهد.
 (۳) انسان‌ها خانه‌های خود را به گونه‌ای می‌سازند که در برابر زلزله مقاوم باشند.
 (۴) آلودگی طبیعت و محیط زیست نتیجه کارهای شتاب‌زده و ناخردانه انسان‌هاست.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - گستره جهانی اجتماعی - مفهومی - ۱۰۰۳)

عبارت گزینه «۴» به تأثیر جهانی اجتماعی بر جهان طبیعی اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

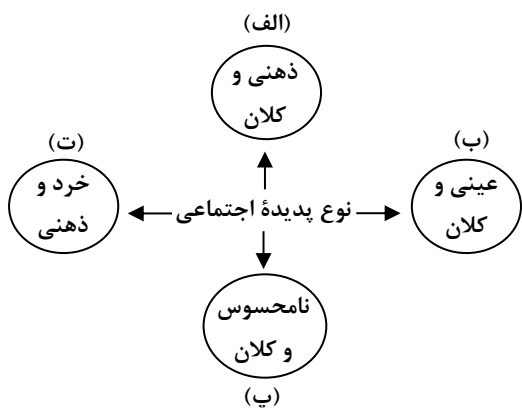
- ۱ تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی
- ۲ تأثیر جهان ماوراء طبیعی بر جهان اجتماعی
- ۳ تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی

نکته

هر یک از موجوداتی که بیرون جهان اجتماعی قرار دارند؛ یعنی موجودات طبیعی و ماوراء طبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند، در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

گروه آموزشی ماز

۳۹- هر یک از پدیده‌ها، مربوط به کدام قسمت نمودار است؟

- اعتماد اجتماعی

- مراقبت از اموال عمومی

- متأثر شدن از خبر آتش‌سوزی کشتی سهند

- علاقه به پوشیدن رنگی خاص

۱ «ب» - «الف» - «پ» - «ت»

۲ «الف» - «ب» - «ت» - «پ»

۳ «پ» - «ب» - «ت» - «الف»

۴ «پ» - «ب» - «الف» - «ت»

(دشوار - اجزای جهان اجتماعی - مفهومی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- اعتماد اجتماعی نامحسوس یا ذهنی و کلان است. (رد گزینه «۱»)

- مراقبت از اموال عمومی عینی و کلان است.

- متأثر شدن از خبر آتش‌سوزی کشتی پدیده‌ای ذهنی است اما در مورد خرد و کلان بودن آن اختلاف نظر وجود دارد. در این صورت شما می‌توانید به سراغ موارد بعدی بروید که در این سؤال این پدیده در سطح کلان در نظر گرفته شده است.

- علاقه داشتن به هر چیزی در زمره امور نامحسوس و ذهنی قرار می‌گیرد و خرد است. (رد گزینه‌های «۲» و «۳»)

نکته

پدیده‌های اجتماعی اجزای جهان اجتماعی‌اند و می‌توان آن‌ها را براساس اندازه و دامنه از یکدیگر تفکیک کرد. در یک سوی طیف پدیده‌های اجتماعی خرد و در سوی دیگر پدیده‌های کلان قرار دارند. همچنین پدیده‌های اجتماعی را می‌توان از جهت عینی یا محسوس بودن و یا ذهنی و نامحسوس بودن در یک طیف قرار داد. در یک سوی طیف پدیده‌هایی هستند که بعد محسوس و مادی قوی‌تری دارند و در سوی دیگر پدیده‌هایی قرار می‌گیرند که بعد معنایی و ذهنی بیش‌تری دارند.

گروه آموزشی ماز

۴۰- کدام گزینه مفاهیم زیر را به‌درستی بیان می‌کند؟

الف - مفهوم نگاه تک‌خطی به تاریخ

ب - نوع تفاوت‌های جهان اجتماعی اسلام و جهان اجتماعی شبه جزیره عربستان

ج - تفاوت‌هایی که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.

د - وظیفه مردم‌شناسان در جهان غرب

ه - نوع نمودار جهان‌های اسلام، غرب، هند و چین

۱) همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند - تفاوت در لایه‌های عمیق - تفاوت در حوزه عقاید و ارزش‌ها - مطالعه جوامع ساده و ابتدایی - نمودار عرضی

۲) همه جوامع در عرض یکدیگر قرار می‌گیرند - تفاوت در لایه‌های عمیق - تفاوت در حوزه عقاید و ارزش‌ها - مطالعه جوامع ساده و ابتدایی - نمودار طولی

۳) همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند - تفاوت در لایه‌های عمیق و سطحی - تفاوت در حوزه عقاید، ارزش‌ها و هنجارها - مطالعه جوامع پیشرفته و صنعتی - نمودار عرضی

۴) همه جوامع در عرض یکدیگر قرار می‌گیرند - تفاوت در لایه‌های عمیق و سطحی - تفاوت در حوزه عقاید، ارزش‌ها و هنجارها - مطالعه جوامع پیشرفته و صنعتی - نمودار طولی

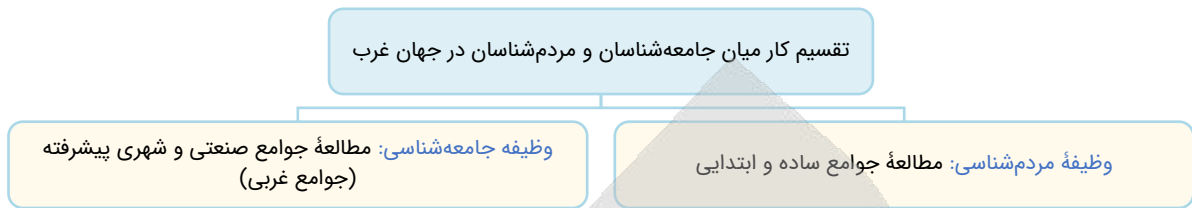
(متوسط - جهان‌های اجتماعی - مفهومی - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

«الف»: در مفهوم نگاه تک‌خطی به تاریخ، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند.

- «پ»: نوع تفاوت‌های جهان اجتماعی اسلام و شبه جزیره عربستان از نوع تفاوت در لایه‌های عمیق است؛ پس تفاوت در عقاید و ارزش‌ها است.
- «ج»: تفاوت‌هایی که جهان‌های اجتماعی را به جهان دیگر تبدیل می‌کند تفاوت در لایه‌های عمیق یعنی در سطح عقاید و ارزش‌ها است.
- «د»: وظیفه مردم‌شناسان در جهان غرب مطالعه جوامع ساده و ابتدایی است.
- «ه»: نوع نمودار جهان‌های اسلام، غرب، چین و هند، نمودار عرضی است.

گروه آموزشی ماز

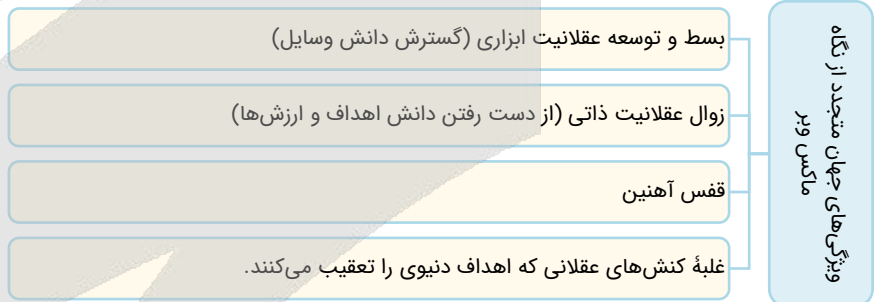
- ۴۱- با توجه به ویژگی‌های جهان متجدد از نظر ماکس وبر، به ترتیب، عامل مؤثر در پدید آمدن این آسیب‌ها چیست؟
- تنگ شدن عرصه بر کنش‌های عاطفی و اخلاقی
 - از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها
 - از دست رفتن امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری
- (۱) افول علوم عقلانی و وحیانی - عدم قداست جهان - عدم استفاده از روش‌های فراتجربی
 (۲) قفس آهنین - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - طرد عناصر معنوی و مقدس
 (۳) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - قفس آهنین - افول علوم عقلانی و وحیانی
 (۴) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - طرد عناصر معنوی و مقدس - افول علوم فراتجربی

(متوسط - جهان متجدد - مفهومی - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

- ماکس وبر معتقد است که رواج کنش‌های حسابگرانه دنیوی عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند.
- نظام برنامه‌ریزی شده و پیچیده‌ای که انسان‌ها در جهت تسلط بر جهان ایجاد کرده‌اند، خود آن‌ها را به اسارت گرفته و قدرت اراده و آزادی را از انسان‌ها تا حدودی سلب کرده است. (قفس آهنین)
- با افول علوم عقلانی و وحیانی (علوم و روش‌های فراتجربی) امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود.

نکته

عقلانیت ذاتی، نوعی عقلانیت است که به انسان‌ها قدرت تشخیص خوب و بد و داوری درباره عقاید و ارزش‌های مختلف را می‌دهد. اگر در یک جهان اجتماعی عقلانیت ذاتی نادیده گرفته شود، دیگر معیاری برای داوری درباره عقاید و ارزش‌ها برای انسان نمی‌ماند.

گروه آموزشی ماز

- ۴۲- موارد نادرست در بین عبارتهای زیر کدام‌اند؟
- الف - ارزیابی سایر فرهنگ‌ها در مقایسه با فرهنگ خود، از نظر جامعه‌شناسان کار اشتباهی است.
- ب - مقایسه و ارزیابی فرهنگ و داوری عقلانی و علمی آن‌ها ناممکن است.
- ج - هر رسم و سنتی درون فرهنگ خود و در ارتباط با سایر فرهنگ‌ها، معنا و کارکردی دارد.
- د - ما می‌توانیم فرهنگ خودمان و فرهنگ‌های دیگر را بر اساس معیارهای حق ارزیابی کنیم.
- ه - نقد و ارزیابی فرهنگ دیگران براساس فرهنگ خودمان کاری درست است.

(۴) «ه» - «ب» - «د»

(۳) «د» - «الف» - «ج»

(۲) «ج» - «ه» - «ب»

(۱) «ب» - «ج» - «الف»

(دشوار - حق و باطل - خط به خط - ۱۰۰۷)

پاسخ: گزینه ۲

عبارتهای «الف» و «د» درست و عبارتهای «ب»، «ج» و «ه» نادرست هستند.

بررسی موارد نادرست:

- «ب»: مقایسه و ارزیابی فرهنگ و داوری عقلانی و علمی آن‌ها ناممکن نیست.
 «ج»: هر رسم و سنتی درون فرهنگ خود، معنا و کارکردی دارد.
 «ه»: درست نیست که ما فرهنگ دیگران را بر اساس فرهنگ خودمان نقد و ارزیابی کنیم.

گروه آموزشی ماز

- ۴۳- هر یک از موارد زیر به ترتیب به تأثیر کدام ابعاد هویت انسان بر یکدیگر اشاره دارد؟
 - یک انسان باتقوا، جهانی را تغییر می‌دهد.
 - برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند.
 - جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود.
 (۱) بعد نفسانی بر بعد اجتماعی - بعد نفسانی بر بعد جسمانی - بعد اجتماعی بر بعد نفسانی
 (۲) بعد اجتماعی بر بعد نفسانی - بعد جسمانی بر بعد نفسانی - بعد نفسانی بر بعد اجتماعی
 (۳) بعد نفسانی بر بعد اجتماعی - بعد جسمانی بر بعد نفسانی - بعد اجتماعی بر بعد نفسانی
 (۴) بعد اجتماعی بر بعد نفسانی - بعد نفسانی بر بعد اجتماعی - بعد نفسانی بر بعد اجتماعی

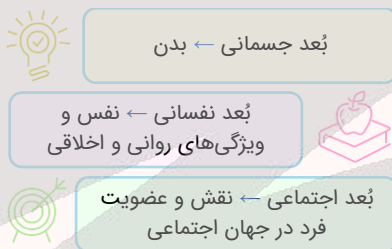
پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - هویت فردی و اجتماعی - مفهومی - ۱۰۰۸)

بررسی موارد:

- یک انسان باتقوا، جهانی را تغییر می‌دهد. ← تأثیر بُعد نفسانی بر بُعد اجتماعی
 - برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند. ← تأثیر بُعد نفسانی بر بُعد جسمانی (طبیعی)
 - جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود. ← تأثیر بُعد اجتماعی بر بُعد نفسانی

سه بُعد متمایز هویت انسان

نکته

سه بعد مذکور از هم جدا نیستند و با یکدیگر تعامل یا ارتباط دو سویه دارند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند.

گروه آموزشی ماز

- ۴۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از مفاهیم جامعه‌شناسی است؟
 - فعالیت‌هایی برای انطباق افراد با انتظارات جامعه
 - مسیر شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد
 - کنش‌های برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه
 (۱) کنترل اجتماعی - فرهنگ - کنترل اجتماعی
 (۲) جامعه‌پذیری - جامعه‌پذیری - کنترل اجتماعی
 (۳) کنترل اجتماعی - جامعه‌پذیری - کژروی اجتماعی
 (۴) جامعه‌پذیری - فرهنگ - کژروی اجتماعی

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - بازتولید هویت اجتماعی - خط به خط - ۱۰۰۹)

بررسی موارد:

- به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، «کنترل اجتماعی» می‌گویند.
 - به فرایندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، «جامعه‌پذیری» می‌گویند.
 - به کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند، «کژروی اجتماعی» می‌گویند.

گروه آموزشی ماز

۴۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر، به کدام فرهنگ یا جهان مرتبط است؟

- ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به افراد آموزش می‌دهد.

- انسان در آن چهره‌های آسمانی و ملکوتی پیدا می‌کند.

- با ارزش‌ها و آرمان‌هایی همچون انضباط و تجمل‌گرایی سازگار است.

- هویت‌هایی که ابعاد دینی انسان را نفی می‌کنند، به رسمیت می‌شناسند.

(۲) اجتماعی - توحیدی - معنوی - دنیوی

(۱) انسانی - معنوی - غرب - دنیوی

(۴) انسانی - اساطیری - سکولار - سکولار

(۳) اجتماعی - معنوی - متجدد - سکولار

(متوسط - هویت فردی و اجتماعی - ترکیبی - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

- جهان اجتماعی برای بقا و تداوم، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به افراد آموزش می‌دهد.

- در جهان معنوی انسان چهره‌های آسمانی و ملکوتی پیدا می‌کند.

- جهان متجدد رویکردی دنیوی دارد و با ارزش‌ها و آرمان‌هایی همچون انضباط و تجمل‌گرایی سازگار است.

- جهان سکولار هویت‌هایی که ابعاد دینی انسان را نفی می‌کنند، به رسمیت می‌شناسند.

نکته

فرد برای مشارکت در جهان اجتماعی، شیوه زندگی در آن را می‌آموزد و به تدریج با موقعیتش در جهان اجتماعی و حقوق و تکالیفی که بر عهده دارد، آشنا می‌شود. فرد با آموزش‌های اساسی که در خانواده می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۴۶- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با عبارات کدام گزینه ارتباط دارد؟

- محل تبلور آرمان اجتماعی

- نتیجه تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه

- عوامل شکل‌گیری هویت جهان اجتماعی

- علت بیرونی تعارض فرهنگی

(۱) هنجارهای جهان اجتماعی - تغییر آرمان‌های اجتماعی یک جامعه - تعامل ابعاد سه گانه نفس، بدن و نقش اجتماعی - نوآوری و فعالیت اعضای جهان اجتماعی

(۲) ارزش‌های جهان اجتماعی - ایجاد زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها به واقعیت - عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان - تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر

(۳) عقاید جهان اجتماعی - تغییر آرمان‌های فرهنگی و اجتماعی یک جامعه - عقاید و آرمان‌های دینی در جهان اجتماعی - تأثیرپذیری از فعالیت اعضای جهان اجتماعی

(۴) ارزش‌های جهان اجتماعی - ایجاد زمینه تغییر و تحقق آرمان‌ها و عقاید - هنجارها و نمادهای خرد و کلان در جهان اجتماعی - تأثیرگذاری بر جهان‌های اجتماعی دیگر

(متوسط - علل درونی تحولات هویتی - ترکیبی - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

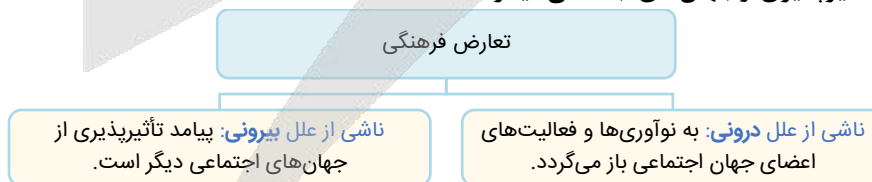
بررسی موارد:

- محل تبلور آرمان اجتماعی، ارزش‌های جهان اجتماعی است.

- نتیجه تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه این است که به وسیله تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم می‌سازند.

- عوامل شکل‌گیری هویت اجتماعی، عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان است.

- علت بیرونی تعارض فرهنگی، تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

گروه آموزشی ماز

۴۷- به ترتیب علت پیدایش هر یک از موارد زیر کدام است؟

- دچار شدن به خودباختگی فرهنگی

- از دست رفتن نشاط زندگی

- جهان‌های اجتماعی مختلف

(۱) از دست رفتن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی - عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای معنوی افراد - تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها

(۲) رویارویی اعضای جهان اجتماعی به‌طور فعال و خلاق با جهان‌های اجتماعی دیگر - دور ماندن انسان از حقیقت خود و هستی - تنوع اراده و اختیار انسان‌ها

(۳) عملکرد تقلیدی جهان اجتماعی - از یاد بردن فرهنگ تاریخی خود توسط جهان اجتماعی - فعال و تأثیرگذار بودن انسان

(۴) تحولات هویتی جهان اجتماعی در تعامل با سایر جهان‌ها - مرگ جهان اجتماعی، پوچ انگاری و انکار معنا - منفعل و پذیرنده نبودن انسان‌ها

بررسی موارد:

- اگر اعضای جهان اجتماعی، مقهور و مبهوت جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهند، دچار خودباختگی فرهنگی می‌شوند.
- جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکند، به پرسش‌های آن‌ها درباره زندگی و مرگ پاسخ ندهد، از این پرسش‌ها غفلت کند یا به پوچ‌انگاری برسد؛ نشاط زندگی را از دست می‌دهد و با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی افراد روبه‌رو می‌شود.
- تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آنها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

نکته

جهان اجتماعی خودباخته به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد، بنابراین نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم ببخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد و به جهان اجتماعی دیگری که مبهوت و مقهور آن شده است، ملحق شود.

گروه آموزشی ماز

۴۸- به ترتیب «سرنوشت مشترک و حتمی بشریت از نگاه نظریه پردازان غربی»، «نوع بازگشت ایران به اسلام» و «شکل‌گیری هویت فرهنگی هر جامعه» با کدام موضوع ارتباط دارند؟

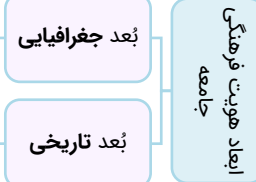
- ۱) ناسیونالیسم و تعلق به سرزمین - بازگشت به خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی - با عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن
- ۲) ناسیونالیسم و تعلق به سرزمین - بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی - با هنجارها و نمادهای آن
- ۳) سکولاریسم و دنیوی شدن - بازگشت به خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی - با هنجارها و نمادهای آن
- ۴) سکولاریسم و دنیوی شدن - بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی - با عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن

بررسی موارد:

- نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند.
- نوع بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های غربی تفسیر می‌شد، نبود بلکه بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی بود.
- هویت فرهنگی هر جامعه بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد.

برای مردمی که با هم زندگی می‌کنند، سرزمین، ارزشی متفاوت از سایر مکان‌ها می‌یابد و احساس خاصی در آن‌ها به وجود می‌آورد به گونه‌ای که دفاع از آن را تا پای جان وظیفه خود می‌دانند.

افرادی که مدت زیادی با هم زندگی کرده‌اند، سرگذشت و سرنوشت مشترکی پیدا می‌کنند که به صورت خاطره جمعی و مشترک در می‌آید و از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابد که این خاطره در گذر زمان، متراکم و مستحکم می‌شود و بعد تاریخی هویت جامعه را می‌سازد.

قطب جدید فرهنگی

ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد. جهان اسلام اینک با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کند و به این ترتیب اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می‌گردد. حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گسترده است و نظریه پردازان غربی را که طی قرن بیستم سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است.

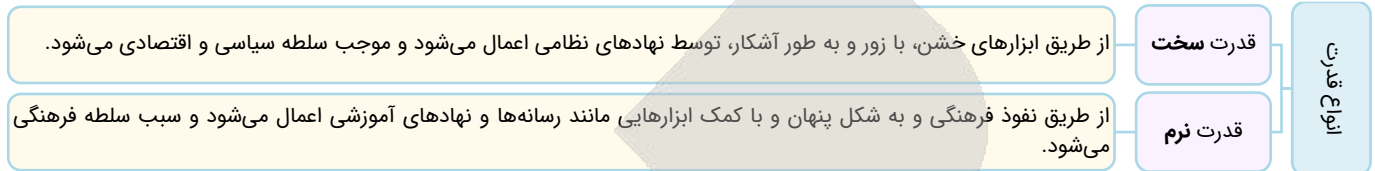
گروه آموزشی ماز

۴۹- به ترتیب هر یک از موارد زیر، مصداق کدام مفهوم است؟

- اعمال سلطه به شیوه فرهنگی که مورد رضایت و پذیرش افراد قرار می‌گیرد.
- قدرتی که با کمک رسانه‌ها و نهادهای آموزشی اعمال می‌شود.
- هنگامی که قدرت بر خلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد.
- اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدف معین است.
- قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد.
- ۱) اقتدار - قدرت سخت - مشروعیت دروغین - سیاست - اقتدار
- ۲) هژمونی - قدرت نرم - قدرت نامشروع - نظام سیاسی - قدرت مقبول
- ۳) اقتدار - قدرت سخت - مشروعیت دروغین - نظام سیاسی - قدرت مشروع
- ۴) هژمونی - قدرت نرم - اقتدار غیرمشروع - سیاست - اقتدار

بررسی موارد:

- هنگامی که سلطه به شیوه فرهنگی اعمال شود، بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می‌گیرد؛ جامعه‌شناسان از این نوع سلطه به **هژمونی** تعبیر می‌کنند.
- **قدرت نرم** به کمک ابزارهایی مانند رسانه‌ها و نهادهای آموزشی اعمال می‌شود.
- هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد، **اقتدار غیرمشروع** شکل می‌گیرد.
- **سیاست**، اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدف معین است.
- قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، **اقتدار** نامیده می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۵۰- به ترتیب «علت اینکه از هویت جهان اجتماعی به عنوان هویت فرهنگی تعبیر می‌شود»، «علت فرو افتادن جهان متجدد در چاله جمعیتی» و «لازمه تحقق هدف جهان اسلام» به ترتیب کدام است؟

- ۱) شکل‌گیری هویت هر جهان اجتماعی بر اساس فرهنگ آن - اجرای سیاست‌های جمعیتی - تأسیس جهان اجتماعی توحیدی
- ۲) پیدایش هویت جهان اجتماعی بر اساس هنجارها و ارزش‌های آن - اجرای سیاست‌های جمعیتی - گسترش جهان اجتماعی توحیدی
- ۳) شکل‌گیری هویت هر جهان اجتماعی بر اساس فرهنگ آن - فردگرایی و اصالت لذت - داشتن جمعیت مناسب
- ۴) پیدایش هویت جهان اجتماعی بر اساس هنجارها و ارزش‌های آن - فردگرایی و اصالت لذت - داشتن جمعیت زیاد

بررسی موارد:

- هویت هر جهان اجتماعی بر اساس **فرهنگ (عقاید و ارزش‌های کلان آن)** شکل می‌گیرد و به همین دلیل از آن به هویت فرهنگی تعبیر می‌شود.
- در جهان متجدد به دلیل **فردگرایی و اصالت لذت**، میل به فرزندآوری کمتر است که به کاهش شدید جمعیت و فرو افتادن این جوامع در چاله جمعیتی می‌انجامد.
- هدف اسلام، تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است. لازمه تحقق این هدف، **داشتن جمعیت مناسب** است.

کاهش جمعیت، شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد است؛ زیرا قوام خانواده و فرزندآوری در گروه محبت، ایثار و فداکاری است ولی در جهان متجدد به دلیل فردگرایی و اصالت لذت، این محبت و ایثارگری کاهش می‌یابد که به فرزندآوری کمتر و کاهش شدید جمعیت و فرو افتادن این جوامع در چاله جمعیتی می‌انجامد. هم‌اکنون این جوامع برای جبران کاهش جمعیت، سیاست‌های تشویقی و همچنین پذیرش مهاجران را در دستور کار خود قرار داده‌اند.

گروه آموزشی ماز

عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٥١ - ٥٦)

٥١- ﴿لَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ﴾:

- ١) هنگامی که مؤمنین احزاب را دیدند گفتند: این چیزی است که خداوند به ما وعده داد!
- ٢) وقتی که احزاب مؤمنان را دیدند گفتند: این چیزی است که خدا به ما وعده داده!
- ٣) زمانی که مؤمنین احزاب را دیدند گفتند: این چیزی است که خداوند به ما وعده می‌داده!
- ٤) آن هنگام که مؤمنان احزاب را دیدند گفتند: این چیزی است که ما به الله وعده دادیم!

(دشوار - جمله فعلیه و اسمیه - خط به خط - ١٥٥)

پاسخ: گزینه ١

بررسی گزینه‌ها:

«المؤمنون» مرفوع و فاعل است، نه مفعول ← رد گزینه ٢

به «حرکت‌گذاری» و «نقش» کلمات در تست‌های ترجمه خیلی دقت کن. این نکته در تست‌های ترجمه خیلی پرکاربرد هستش و در رد گزینه کمکت می‌کنه.

«وَعَدْنَا: وعده داد (وعده داده)» ماضی ساده است، نه استمراری ← رد گزینه ٣
 ضمناً این فعل از صیغه «غایب» است نه «متکلم» و ضمیر «نا» مفعول است، نه فاعل ← رد گزینه ٤

نکته

اگر در ساختار [فعل + ضمیر «نا»] حرکت حرف قبل از ضمیر «نا»، که متعلق به فعل است، «فتحه» (-) باشد، ضمیر «نا» قطعاً مفعول است، نه فاعل (مانند «وَعَدْنَا»)
مثال: شاهدنا مَنْ جَاءَ نَحْوَ الصَّفِّ: کسی که به سمت کلاس آمد، ما را دید.

گروه آموزشی ماز

٥٢- «حصل إخواني المزارعون من نشاطاتهم اليومية و زراعة الفستق في هذه المنطقة على ثروة عظيمة و شجعت هذه الأعمال المزارعين الآخرين!»:

- ١) برادران کشاورز من از فعالیت‌های روزانه‌شان و کاشت پسته در این منطقه به ثروت بزرگی دست یافتند و این کارها کشاورزان دیگر را تشویق کرد!
- ٢) برادرانم که کشاورزند از فعالیت‌های روزانه‌شان و زراعت پسته در این منطقه به ثروت بزرگی دست یافتند و این کارها کشاورزان دیگر را تشویق کرد!
- ٣) برادران کشاورزم از فعالیت‌های روزانه خودشان و کاشت پسته در این منطقه به ثروت بزرگی دست پیدا کردند و این کارشان کشاورزان دیگر را تشویق می‌کند!
- ٤) برادران من که کشاورز هستند از فعالیت‌های روزانه خود و زراعت پسته در این منطقه به ثروت بزرگی دست پیدا کردند و این کارها کشاورزان دیگر را تشویق کرده است!

(متوسط - مرور قواعد - ترکیبی - ١٥٥)

پاسخ: گزینه ١

بررسی گزینه‌ها:

«إخواني المزارعون: برادران کشاورزم (برادران کشاورز من)» ترکیب وصفی - اضافی است و «المزارعون» صفت است. ← رد گزینه‌های ٢ و ٤

نکته

حواستان باشد در تست‌های ترجمه، «صفت» به شکل یک «جمله» ترجمه نشود!

مثال: صديقي المُجتهد: دوست تلاشگر من ✓
 دوست من تلاشگر است ✗

«شجعت: تشویق کرد (تشویق کرده است)» ماضی است، نه مضارع ← رد گزینه ٣

«هذه الأعمال: این کارها» ضمیر ندارد، ضمناً «الأعمال» جمع است، نه مفرد ← رد گزینه ٣

گروه آموزشی ماز

٥٣- «نسيت بعض أصدقائي بعد تخرّجي من المدرسة لأنّ البعيد عن العين بعيد عن القلب!»:

- ١) برخی از دوستانم را بعد از فارغ التحصیلی از مدرسه‌ام فراموش کردم زیرا دور از چشم، دور از قلب‌ها است!
- ٢) برخی از دوستانم را بعد از فارغ التحصیلی ام از مدرسه فراموش کردم زیرا دور از چشم، دور از قلب است!
- ٣) برخی از دوستان بعد از فارغ التحصیلی ام از مدرسه فراموش شدند زیرا دور از چشم، دور از قلب‌ها است!
- ٤) برخی از دوستان را بعد از فارغ التحصیلی از مدرسه فراموش کردم زیرا دور از چشم، دور از قلب است!

(متوسط - مرور قواعد - ترکیبی - ١٥٥)

پاسخ: گزینه ٢

بررسی گزینه‌ها:

أصدقائي: دوستانم ← رد گزینه ٣ و ٤

تخرّجي: فارغ التحصیلی ام ← رد گزینه‌های ١ و ٤

المدرسة: مدرسه ← رد گزینه ١

نسيت: فراموش کردم (فعل معلوم است) ← رد گزینه ٣

القلب: قلب ← رد گزینه‌های ١ و ٣

گروه آموزشی ماز

۵۴ - عین الخطأ:

- ۱) هناك في المحافظات الشمالية مناطق خضراء و يحب المواطنون طبيعتها الجميلة: در استان‌های شمالی مناطق سرسبزی وجود دارد و هم‌وطنان طبیعت زیبای آن را دوست دارند!
- ۲) یا اولادی! لا تکتبوا شیئاً علی هذه الآثار التاريخية أبداً: ای فرزندانم! هرگز چیزی بر این آثار تاریخی ننویسید!
- ۳) رأیتُ مديرة المدرسة واقفة أمام الاصطفاف الصباحية: مدير مدرسه را ایستاده روبروی صف صبحگاهی دیدم!
- ۴) سافرتُ إلى إصفهان مع زملائي لمشاهدة عماراتها الأثرية: با هم کلاسی‌هایم به اصفهان سفر کرده بودم برای دیدن ساختمان‌های تاریخی‌اش!

(آسان - تمرین درس هشتم - ترکیبی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

«سافرتُ: سفر کردم» ماضی ساده است، نه بعید.

گروه آموزشی ماز

۵۵ - «معلم و مدير مدرسه بعد از امتحان برای تشویق این دانش آموز در کلاس حاضر شدند!»:

- ۱) المعلم و مدير المدرسة حضرا في الصف بعد الامتحان لتشجيع هذا الطالب!
- ۲) المعلمة و المدير المدرسة حضرتنا في الصف بعد الاختبار لتشجيع هذه الطالبة!
- ۳) المعلم و مدير المدرسة حضران في الصف بعد الامتحان لتشجيع هذا الطالب!
- ۴) حضرتنا المعلمة و المدير المدرسة في الصف بعد الاختبار لتشجيع هذه الطالبة!

(دشوار - متن درس هفتم - ترکیبی - ۱۰۰۷)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

- «مدير» در ترکیب «مدير مدرسه»، اسم «مضاف» است؛ پس «ال» نمی‌گیرد ← رد گزینه‌های ۲ و ۴
- «حاضر شدند: حضرا، حضرتنا» فعل است نه اسم؛ فعل اول جمله اگر غایب باشد باید مفرد بیاید ← رد گزینه‌های ۳ و ۴

گروه آموزشی ماز

۵۶ - عین الخطأ في المفهوم: «العلمُ صيدٌ و الكتابةُ قیدٌ»

- ۱) إعلم أن أفة العلم نسيان و الكتابة طريق حفظه!
- ۲) الكتابة تحفظ العلم و لا تسمح أن تنساه!
- ۳) قیدوا العلم بالقراءة!
- ۴) إن تطلب أن تملك العلم فاکتبه دائماً!

(متوسط - متن درس ششم - خط به خط - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۳

ترجمه عبارت: «دانش، شکار است و نوشتن، قید و بند.»

مفهوم این عبارت به «بند کشیدن و شکار دانش به وسیله نوشتن» اشاره دارد.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ «بدان که آفت دانش فراموشی است و نوشتن راه حفظ آن می‌باشد.»
- ۲ «نوشتن، دانش را حفظ می‌کند و اجازه نمی‌دهد که فراموشش کنید.»
- ۳ «دانش را با خواندن به دست آورید.» (ارتباطی با مفهوم عبارت سؤال ندارد)
- ۴ «اگر می‌خواهی دانش را مالک شوی، پس همواره آن را بنویس.»

گروه آموزشی ماز

■ اقرأ النّص التّالي بدقّة ثمّ أجب عن الأسئلة (۵۷ - ۶۰) بما يناسب النّص:

إنّ الله تعالى يُعطينا كثيراً من النّعم في الدّنيا لِنستفيد منها و طلب مِنّا أن نعبده فقط. إنّه يُخرِجُ من الأشجار ثمراتٍ لنا و يُنزل من العَيمِ الأمطار. هو الذي جَهّزنا بقوّة مُفكّرة. ما خلق الله العالم و ما فيه بالباطل فإنّنا مسؤولون حتّى عن البقاع و البهائم. نرى كثيراً من العجائب في خلق الحيوانات من الأسماك المُضئِنة و الدّلافين في البحار و عُدد القَطّ التي تفرز سائلاً مطهراً حتّى الغراب و صوته المُحدّر و الحرياء و عيونها المُتحرّكة. قال الله في القرآن الكريم: «هُوَ أَنشَأَكُم مِنَ الْأَرْضِ وَ اسْتَعْمَرَكُم فِيهَا». إذن علينا أن نهتمّ بالأرض و استعمارها.

ترجمه متن:

خداوند بلندمرتبه در دنیا به ما بسیاری از نعمت‌ها را می‌دهد تا از آن‌ها استفاده کنیم و از ما خواسته است که فقط او را بپرستیم. او از درختان میوه‌هایی را برای ما خارج می‌کند و از ابر باران‌ها را می‌فرستد. او کسی است که ما را به نیروی اندیشمندی مجهز کرده است. خداوند دنیا و آنچه در آن است را بیهوده نیافریده است بنابراین ما حتی در برابر قطعه‌های زمین و چارپایان مسؤول هستیم. بسیاری از شگفتی‌ها را در آفرینش حیوانات مشاهده می‌کنیم از ماهی‌های نورانی و دلفین‌ها در دریاها و غده‌های گربه که مایعی پاک‌کننده ترشح می‌کنند تا کلاغ و صدای هشداردهنده‌اش و آفتاب‌پرست و چشمان متحرکش. خداوند در قرآن کریم فرموده است: «او شما را از زمین پدید آورد و خواستار آباد کردن آن از شما شد». بنابراین ما باید به زمین و آباد کردن آن توجه کنیم.

گروه آموزشی ماز

۱۴۰۴-۰۵

۵۷- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) في خَلْقِ الله تعالى قَلِيل من الأشياء التي لا فائدة لها.
 (۲) خَلَقَ الله العالم و ما فيها لاستفادَتنا.
 (۳) للأسماك عُدد تفرز سائلا مطهراً.
 (۴) للقط صوت يُحذّر به.

(آسان - متن درس اول - خط به خط - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ در آفرینش خداوند بلندمرتبه اندکی از چیزها وجود دارد که هیچ فایده‌ای در آن نیست. (مطابق متن صحیح نیست زیرا در متن گفته شده خداوند دنیا و آنچه در آن هست را بیهوده نیافریده است.)
 ۲ خداوند دنیا و آنچه در آن است را برای استفاده ما آفریده است. (مطابق متن صحیح است.)
 ۳ ماهی‌ها غده‌هایی دارند که مایعی پاک‌کننده ترشح می‌کند. (مطابق متن گربه‌ها چنین غده‌هایی دارند.)
 ۴ گربه صدایی دارد که با آن هشدار می‌دهد. (مطابق متن کلاغ چنین صدایی دارد.)

گروه آموزشی ماز

۵۸- عَيْن الخَطَأ:

- (۱) إِنَّ الله يُخْرِج من الأشجار ثمرات و يُنزل من السَّمِ المطار.
 (۲) طلب الله مِنَّا العُبوديَّة مقابل الاستفادة من النِّعم.
 (۳) علينا أَنْ نَهْتَمَّ بالأرض و استخراجها.
 (۴) قدرة التَّفكر و التَّعقل فينا من مخلوقات الله تعالى.

(آسان - متن درس اول - خط به خط - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ خداوند از درختان میوه‌هایی را خارج و از ابر، باران را نازل می‌کند. (مطابق متن صحیح است.)
 ۲ خداوند در مقابل استفاده از نعمت‌ها از ما بندگی را خواسته است. (مطابق متن صحیح است.)
 ۳ ما باید به زمین و استخراج آن توجه کنیم. (در متن کلمه «استعمار: آباد کردن» ذکر شده است لذا این گزینه اشتباه است.)
 ۴ قدرت تفکر و اندیشه‌ورزی در ما از آفریده‌های خداوند بلندمرتبه است. (مطابق متن صحیح است.)

گروه آموزشی ماز

■ عَيْن الخَطَأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۵۹ و ۶۰)

۵۹- «المُضِيئة»:

- (۱) اسم - مفرد - مؤنث - معرب / صفة و مجرور
 (۲) مفرد - مؤنث - مذكرة «المضيء» - معرب / صفة لـ «الأسماك» و مجرور بالكسرة
 (۳) اسم - معرب - مؤنث - مفرد و جمعها «المضيئات» / صفة و موصوفها «الأسماك»
 (۴) اسم - مفرد - معرب - مؤنث لأن كلمة «الأسماك» مؤنثة في الحقيقة / صفة و مجرور

(متوسط - مرور قواعد - ترکیبی - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد نادرست:

کلمه «الأسماك» در حقیقت مذکر است؛ زیرا مفرد آن «سمک» می‌باشد، اما قاعده «جمع غیر انسان در حکم مفرد مؤنث است» باعث می‌شود که ما آن را در جمله به صورت مفرد مؤنث فرض کنیم.

نکته

قاعده «جمع غیر انسان در حکم مفرد مؤنث است» مربوط به کاربرد کلمه در جمله است. در خارج از جمله هر کلمه‌ای جنس و تعداد خودش را دارد. اما وقتی کلمه جمع غیر انسانی در جمله به کار می‌رود، فارغ از جنس واقعی و جمع بودنش، مفرد مؤنث فرض می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۶۰- «استعمر»:

- (۱) فعل ماضی - ثلاثي مزید - للمفرد المذکر الغائب - لازم - معلوم - حروفه الأصلية (ع م ر)
 (۲) فعل - للغائب - له ثلاثة حروف زائدة - متعدّد - مضارعه «يستعمر»
 (۳) فعل ماضی و مصدره «استعمار» - للمفرد المذکر الغائب - معلوم - حروفه الزائدة (ا س ت)
 (۴) للغائب - متعدّد - معلوم - ماضی و مضارعه يأتي على وزن «يستفعل» - مفعوله ضمير «کم»

(متوسط - فعل لازم متعدی و امر - ترکیبی - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد نادرست:

«لازم» اشتباه است و این فعل متعدی است.

ضمایر متصل (ه - هُما - هُم - ها - هُما - هُنَّ - كَ - كُما - كُم - كِ - كُنَّ - ي - نا) هرگاه به انتهای فعلی بچسبند، مفعول آن فعل خواهند بود و در نتیجه فعل نیز متعدی خواهد بود.

در این فعل ضمیر «کم» مفعول می‌باشد، اما در فارسی به صورت متمم ترجمه می‌شود.
«استعمرکم»: خواستار آباد کردن از شما شد»

گروه آموزشی ماز

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٦١ - ٦٥)

٦١- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ١) أعبدوا الله في حياتكم حتى تُفلحوا في الآخرة.
- ٢) «وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ»
- ٣) يُسَمِعُ مِنْ بَعِيدٍ صَوْتٌ يُحَذِّرُهُمْ عَنِ وجودِ الْخَطَرَاتِ.
- ٤) عَالِمٌ يُنْتَفَعُ بِعِلْمِهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ.

(دشوار - تمارین درس هفتم - ترکیبی - ١٠٠٧)

پاسخ: گزینه ٢

بررسی موارد نادرست:

«لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا» غلط است؛ زیرا فعلی که مفعول گرفته است، نمی‌تواند مجهول شود و شکل صحیح آن «لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا» است.

گروه آموزشی ماز

٦٢- عین الخطأ في المحل الإعرابي للكلمات التي تحتها خط على الترتيب:

- ١) تقودُ ورقيةً استخدمت لأول مرة في الصين مفيدة لحياة الإنسان. (صفت و مرفوع - خبر و مرفوع)
- ٢) يحفر العُمال المجدون بئراً عميقاً و يضعون أنابيب فيها. (صفت و مرفوع - مفعول و منصوب)
- ٣) «يا أيها الذين آمنوا كُتِبَ عليكم الصيامُ كما كُتِبَ على الذين من قبلكم» (نائب فاعل و مرفوع - مضاف اليه و مبنی)
- ٤) صوتٌ قويٌّ سمع من بعيدٍ فخاف الجميع. (مبتدا و مرفوع - نائب فاعل و مرفوع)

(دشوار - جمله فعلیه و اسمیه - ترکیبی - ١٠٠٥)

پاسخ: گزینه ٤

منظور از محل اعرابی در صورت سؤال نقش کلمات می‌باشند.

بررسی گزینه‌ها:

١ «تقود» مبتدا و مرفوع است؛ پس «ورقية» (کاغذی) که صفت تقود می‌باشد نیز مرفوع است. «مفيد» خبر و مرفوع می‌باشد.

صفت در حالت اعرابی (رفع، نصب و جر)، جنس و تعداد از موصوف پیروی می‌کند.

- ٢ «العُمال» فاعل و مرفوع است؛ پس «المجدون» که صفت العُمال می‌باشد نیز مرفوع است. «أنابيب» نیز مفعول و منصوب می‌باشد.
- ٣ «الصيام» نائب فاعل فعل مجهول «كُتِبَ» می‌باشد و مرفوع است. «كم» در «قبلکم»، مضاف اليه برای «قبل» می‌باشد.
- ٤ «صوت» مبتدا می‌باشد و مرفوع است، اما «الجميع» فاعل برای فعل «خاف» محسوب می‌شود؛ زیرا «خاف» معلوم است.

گروه آموزشی ماز

٦٣- عین الجاز و المجرور خبراً:

- ١) إِنَّ اللَّهَ أَمْرَنِي بِمَدَارَاهِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ!
- ٢) الْعُلَمَاءُ يُؤَكِّدُونَ أَنَّ الدَّلَافِينَ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِاسْتِخْدَامِ أَصْوَاتٍ مُعَيَّنَةٍ!
- ٣) الْعِلْمُ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ. الْعِلْمُ يَحْرُسُكَ وَ أَنْتَ تَحْرُسُ الْمَالَ!
- ٤) لَهُ ذَاكِرَةٌ قَوِيَّةٌ، وَ سَمْعُهُ يَفُوقُ سَمْعَ الْإِنْسَانِ عَشْرَ مَرَّاتٍ!

(متوسط - جار و مجرور - ترکیبی - ١٠٠٥)

پاسخ: گزینه ٤

صورت سوال: جار و مجروری که نقش آن خبر است را مشخص کن.

بررسی گزینه‌ها:

- ١ جار و مجرور: ك + ما : همان گونه که
ترجمه عبارت: همانا خداوند مرا به مدارا کردن با مردم امر کرد، همان گونه که مرا به برپاداری واجبات امر کرد.
- ٢ جار و مجرور: بِ + اسْتِخْدَامِ
ترجمه عبارت: دانشمندان تأکید می‌کنند که دلفین‌ها می‌توانند با به‌کارگیری صداهاى مشخص و معینی حرف بزنند.
- ٣ جار و مجرور: مِنَ + الْمَالِ
ترجمه عبارت: دانش بهتر از پول است. علم از شما محافظت می‌کند در حالی که شما از مال نگهبانی می‌کنید.
- ٤ جار و مجرور: لِ + ه = له : در اینجا نقش جار و مجرور خبر می‌باشد.

نکته

حرف جر «ل» اگر با ضمیر متصل به غیر از «ی» بیاید، به صورت «ل» نوشته می‌شود. اگر خبر از نوع جار و مجرور باشد، می‌تواند ابتدای جمله بیاید که در این صورت، آن خبر مقدم است.

ترجمه عبارت: حافظه‌ای قوی برای اوست (دارد) و شنوایی‌اش ده بار بر شنوایی انسان برتری دارد.

گروه آموزشی ماز

۶۴- عَيْنٌ مَا لَيْسَ فِيهِ نُونُ الْوَقَايَةِ:

- (۱) ﴿وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ﴾!
 (۲) صدیقتی ساعدتتی فی حلّ صعابی لآنها تحبّتی!
 (۳) المعلم انتخبني كنموذج في الأخلاق و الدرس!
 (۴) قالت الامّ لي: يا بنتي لاتحزني لانّ الدهر يومان؛ يومٌ لك و يومٌ عليك!

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - جار و مجرور - ترکیبی - ۱۰۰۸)

صورت سوال: مشخص کن گزینه‌ای را که در آن «ن» وقایه نیست:

بررسی گزینه‌ها:

۱ عَنِّي: عن + ن وقایه + ضمیر ی : درباره من، از من

نکته

ن وقایه علاوه بر فعل متعدی بعد از «من»، «عن» و «لیت» نیز می‌آید.

- همچنین «إِنَّ، أُنَّ، لَكُنَّ، كَأَنَّ، لَعَلَّ» می‌توانند ن وقایه بگیرند.
 ۲ ساعدتتی: ساعدت + ن وقایه + ضمیر ی : مرا کمک کرد
 ۳ انتخبني: انتخب + ن وقایه + ضمیر ی : مرا انتخاب کرد
 ۴ لاتحزني: ناراحت نباش، «ن» جزو حروف اصلی آن می‌باشد و ن وقایه نیست.

گروه آموزشی ماز

۶۵- عَيْنُ الْخَطَا فِي تَعْيِينِ وَزْنِ مَصَادِرِ الْأَفْعَالِ:

- (۱) مِنْ يُصَدِّقُ أَنْ يَرَى سَقُوطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ؟: تفعیل
 (۲) نحن جعلناكم شعوباً و قبائل في الأرض ليتعارفوا!: تفاعل
 (۳) شاهد الأشجار الجميلة في الحديقة!: مفاعلة
 (۴) لا تتنقل هذه الكتب إلى مكتبة المدرسة!: إنفعال

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - ثلاثی مزید - ترکیبی - ۱۰۰۴)

«لا تَنْتَقِلُ» مضارع باب إفعال است.

جدول جمع‌بندی باب‌ها (درس‌های ۳ و ۴):

نام باب	وزن ماضی (اولین صیغه ماضی)	وزن مضارع (اولین صیغه مضارع)	وزن امر (اولین صیغه امر)	وزن مصدر	تعداد حروف اضافه
إِسْتَفْعَال	إِسْتَفْعَلْ	يَسْتَفْعِلُ	اسْتَفْعِلْ	إِسْتَفْعَال	۳ حرف (ثلاثة حروف) «ا، س، ت»
إِفْتِعَال	إِفْتَعَلْ	يَفْتَعِلُ	افْتَعِلْ	إِفْتِعَال	۲ حرف (حرفان اثنان) «ا، ت»
إِنْفِعَال	إِنْفَعَلْ	يَنْفَعِلُ	انْفَعِلْ	إِنْفِعَال	۲ حرف (حرفان اثنان) «ا، ن»
تَفَعُّل	تَفَعَّلْ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعَّلْ	تَفَعُّل	۲ حرف (حرفان اثنان) «ت، تکرار عین الفعل»
تَفَاعُل	تَفَاعَلْ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعَلْ	تَفَاعُل	۲ حرف (حرفان اثنان) «ت، ا»
تَفْعِيل	فَعَّلْ	يُفَعِّلُ	فَعَّلْ	تَفْعِيل	۱ حرف (حرف واحد) «تکرار عین الفعل»
مُفَاعَلَة	فَاعَلْ	يُفَاعَلُ	فَاعَلْ	مُفَاعَلَة	۱ حرف (حرف واحد) «ا»
إِفْعَال	أَفْعَلْ	يُفْعِلُ	أَفْعِلْ	إِفْعَال	۱ حرف (حرف واحد) «ا»

نکات مهم باب‌های ثلاثی مزید

- گاهی اوقات تشخیص بین دو باب «إِفْتِعَال» و «إِنْفِعَال» سخت می‌شود؛ چرا که در برخی از ریشه‌های فعلی، فاء الفعل (حرف اول ریشه) «ن» می‌باشد و این باعث تشابه بین این دو باب می‌شود.
- مصادری مانند «إِنْتَبَاه (آگاه شدن)، إِنْتِظَار (انتظار)، إِنْتِشَار (پخش)، إِنْتِصَار (پیروز شدن)» از باب «إِفْتِعَال» هستند؛ چون «ن» جزو حروف اصلی آن‌هاست.

• دو باب «تَفَعَّلَ» در درس ۳ و «تَفَاعَلَ» در درس ۴، در وزن ماضی خود دارای «ت» در ابتدای حروف هستند. باید مراقب باشیم این وزن را با مضارع اشتباه نکنیم. در وزن مضارع این دو باب، حروف مضارعه به ابتدای ماضی اضافه می‌شود و در برخی صیغه‌ها دو حرف «ت» یا «یت» خواهیم داشت.

تَكَلَّمُ: صحبت کرد تَتَكَلَّمُ: صحبت می‌کند

• تنها جایی که همزه ابتدای فعل امر، علامت فتحه دارد «أ»، وزن امر باب افعال است؛ لذا اگر فعل امری دیدید که ابتدای آن «أ» داشت، یقیناً از باب «إفعال» خواهد بود. **أَحْسِنْ: احسان کن أَكْرِمُوا: اکرام کنید**

• در باب «تفاعل» در برخی صیغه‌ها بین فعل امر و ماضی، همسانی وجود دارد و دقیقاً مانند هم هستند! در صورت وجود این صیغه‌ها در جمله، باید با توجه به دیگر اجزای جمله مانند ضمیر، ماضی یا امر بودن آن‌ها را تشخیص دهیم. (همسانی بین ۳ صیغه از ماضی و ۴ صیغه از امر است. صیغه‌های ۲، ۳ و ۶ ماضی با ۲، ۳، ۵ و ۶ امر یکی هستند. البته اگر شماره صیغه امر را بنابر مضارع بگوییم، می‌شود: ۸، ۹، ۱۱ و ۱۲)

شماره صیغه	ماضی	امر
۲	تَعَامَلَا	تَعَامَلَا
۳	تَعَامَلُوا	تَعَامَلُوا
۶	تَعَامَلْنَ	تَعَامَلْنَ

هُم تَعَامَلُوا: آنان با یکدیگر داد و ستد کردند (ماضی) أَنْتُمْ تَعَامَلُوا: شما با یکدیگر داد و ستد کنید (امر)

گروه آموزشی ماز

۶۶- کدام مورد درباره گاه‌شماری‌های متداول در ایران دوره اشکانیان درست است؟

- ۱) گاه‌شماری‌های دقیقی که رومیان هم از آن بهره بردند، در این دوره رواج داشت.
- ۲) کیسه از جمله سنت‌های گاه‌شماری این دوره بود که در تقویم‌ها اعمال کردند.
- ۳) در این دوره برای رفع اختلاف شبانه‌روز، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.
- ۴) براساس گاه‌شماری مصری اصلاحاتی را در شمارش روز و شب ایجاد کردند.

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - تاریخ، زمان و مکان - مفهومی - ۱۰۰۲)

حال که دانستید در دوره اشکانیان چه گاه‌شماری‌هایی رواج داشت، بهتر است با ویژگی‌های آن‌ها آشنا شوید.

گاه‌شماری بابلی: مردمان بین‌النهرین (میان‌رودان) و مصریان باستان، در تنظیم و تدوین گاه‌شماری پیشگام بودند. در بین‌النهرین به‌خصوص در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» رایج بود. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد. از آنجا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک‌چهارم شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

گاه‌شماری اوستایی: در دوره ساسانیان، گاه‌شماری اوستایی، که گاه‌شماری دینی زرتشتیان (زردشتیان) محسوب می‌شد، در ایران رایج شد. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. سپس پنج روز اضافی را به نام «اندرگاه» پنجه به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند. مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود. از آنجا که در این گاه‌شماری، سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند، در هر ۴ سال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد. برای رفع این مشکل، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند. در گاه‌شماری اوستایی ماه‌ها و روزهای هرماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ و ۲ مربوط به گاه‌شماری مصری (خورشیدی) است.
- ۳ ویژگی گاه‌شماری بابلی است که در دوره اشکانیان نیز رواج داشته است.
- ۴ نادرست است و در واقع می‌تواند مربوط به گاه‌شماری رومی باشد.

مشاوره

درباره وضعیت گاه‌شماری در دوره اشکانیان، کتاب یک خط بیشتر توضیح نداده ولی می‌دونیم که ویژگی‌های گاه‌شماری این دوره در جای مخصوص خودش مفصل شرح داده شده است.

استراتژی

اگر بلد باشید که در دوره اشکانیان، گاه‌شماری سلوکی، بابلی و اوستایی رایج بوده، در دام سایر گزینه‌ها نمی‌افتید.

تاریخچه گاه‌شماری در ایران

به جدول زیر توجه کنید:

دوره	توضیحات
هخامنشیان	در این دوره گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی رایج بوده است.
اشکانیان	در این دوره گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود.
ساسانیان	در این دوره گاه‌شماری اوستایی که گاه‌شماری دینی زرتشتیان نیز بود، رواج داشت.

گروه آموزشی ماز

۶۷- کدام یک از موارد زیر درباره مرحله دوم کار باستان‌شناسی، درست است؟

- الف - ابزارهای نوین و عکس‌های هوایی و تصاویر ماهواره‌ای در این مرحله کاربرد دارند.
- ب - گام بعدی این مرحله از تحقیقات، در کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های مجهز ادامه می‌یابد.
- ج - بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری است که در دل خاک قرار گرفته‌اند.
- د - قدمت، مواد و مصالح به کار رفته در آثار باستانی مورد بررسی و پژوهش قرار می‌گیرد.

- ۱) «الف» و «ج» ۲) «الف» و «د» ۳) «ب» و «ج» ۴) «ب» و «د»

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - باستان‌شناسی - خط به خط - ۱۰۰۳)

حفاری: گام دوم فعالیت باستان‌شناسی، حفاری برای بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری است که در دل خاک قرار گرفته‌اند. حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است؛ چرا که ممکن است با کوچک‌ترین اشتباه، آسیب بزرگی به آثار و بناهای تاریخی در حال کاوش وارد شود. باستان‌شناسان اگر در حفاری و خاک‌برداری، به بنای تاریخی برخورد کنند، نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌کنند. آنان همچنین اگر به شیئی برخورد کنند، نخست در همان وضعیت از آن عکس‌برداری و تمامی مشخصاتش را به‌طور دقیق ثبت می‌کنند. سپس آن را از خاک بیرون آورده و مراحل بعدی تحقیقات، در کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های مجهز ادامه می‌یابد.

بررسی سایر موارد:

«الف»: مربوط به مرحله اول یعنی شناسایی و کشف است.
«د»: مربوط به مرحله سوم یعنی استخراج و تنظیم اطلاعات است.

باستان‌شناسی

آثار باستانی و تاریخی، به تمامی اشیاء، ابزارها، بناها و مکان‌هایی می‌گویند که ساخته دست بشر و محصول اندیشه او هستند و باستان‌شناس کسی است که به بررسی این‌ها می‌پردازد تا بتواند درک درستی از گذشته و دوران پیش از تاریخ (دوران قبل از اختراع خط) ارائه دهد. حالا این باستان‌شناس ما در طول کار خود، مراحل را پشت‌سر می‌گذارد که عبارت‌اند از:

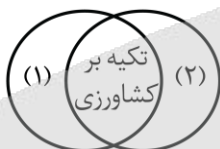
- شناسایی و کشف
- حفاری
- استخراج و تنظیم اطلاعات

نکته

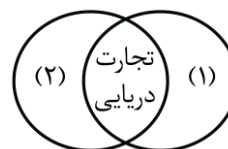
در مرحله حفاری، پس از ثبت مشخصات، آثار را از خاک بیرون آورده و مراحل بعدی تحقیقات، در کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های مجهز ادامه می‌یابد.

گروه آموزشی ماز

۶۸- کدام گزینه مقایسه درستی از دو تمدن هند (۱) و چین (۲) ارائه داده است؟

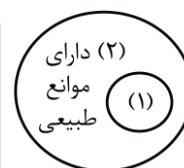
۲

۱

۴

۳

(متوسط - هند و چین - مفهومی - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۲

وجود برخی اشیای متعلق به مراکز تمدنی ایران و بین‌النهرین در کشفیات موهنجودارو و هاراپا، نشان می‌دهد که این مراکز با یکدیگر داد و ستد داشته‌اند (وقتی ارتباطی بین تمدن‌ها شکل می‌گیرد، تأثیرگذاری و تأثیرپذیری تمدنی هم اتفاق می‌افتد). از طرف دیگر، تمدن چین به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده و زمانی با هند و ایران ارتباط برقرار کرده است که فرهنگ و هنرش شکوفا شده و شکل گرفته بود. در هر دو تمدن، کشاورزی رواج بسیاری داشته است؛ بنابراین گزینه «۲» مقایسه درستی بین این دو تمدن انجام داده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ تجارت دریایی مربوط به تمدن یونان باستان است.

۳ این فقط چین است که به‌خاطر ویژگی و موانع طبیعی، از موقعیت خاصی برخوردار بود.

۴ آرا و عقاید کنفوسیوس فقط در چین رواج داشت.

مشاوره

سؤالی که می‌بینید، فرم متفاوتی از سؤال ۱۰۴ کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ است. چیزی که برای حل این سؤال کمکتون می‌کند، اینه که اونقدر کتاب درسی رو دقیق خونده باشید که بتونید شباهت‌ها و تفاوت‌های دو مفهوم رو خوب تشخیص بدید و از اون مهم‌تر، خودتون بتونید حدس بزنید کدوم قسمت کتاب درسی ارزش طرح چنین سؤالی رو داره.

دام تستی

اگه بین تمدن هند و آریاییان در هند تفکیک قائل نباشی ممکنه بقیه گزینه‌ها رو درست بدونی و اشتباه کنی.

گروه آموزشی ماز

۶۹- کدام عبارات دربارهٔ خدای نام‌ها درست است؟

- الف - تا دو قرن پیش مورخان ایرانی بر پایهٔ ترجمهٔ خدای نام‌ها و داستان‌های شاهنامه فردوسی، تاریخ ایران در عهد باستان را می‌نوشتند.
 ب - در قرون نخستین هجری، مورخان ایرانی مانند طبری و دینوری، خدای نام‌ها را به زبان عربی ترجمه کرده‌اند.
 ج - خدای نام‌ها، بازگوکننده تاریخ عمومی ایران از آغاز آفرینش تا اوایل حکومت ساسانی هستند.
 د - محتوای خدای نام‌ها، آمیخته با افسانه و قصه‌های کهن است و مطالب راجع به دورهٔ ساسانی در آن‌ها با واقعیات تاریخی مطابقت دارد.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «الف» - «د» (۴) «ب» - «ج»

(متوسط - مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور - خط به خط - ۱۰۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سایر موارد:

- «ب»: طبری و دینوری، با استفاده از ترجمه‌ای عربی از خدای نام‌ها، تاریخ ایران باستان را نگاشتند.
 «ج»: خدای نام‌ها بازگوکننده تاریخ عمومی ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی هستند.

منابع تاریخ‌نگاری

در نظر داشته باشید که ما دو نوع منبع داریم:

۱. دست اول یا اصلی و ۲. دست دوم یا فرعی!

حالا هر یک ویژگی‌های منحصربه‌فردی دارند که قبلاً با آنها آشنا شدید و دیگر نیاز نیست مرور کنیم، اما موضوع اینجاست که هر منبع و کتابی که با آن مواجه می‌شویم، جزء کدام دسته است! قطعاً این را می‌دانید که اگر بخواهیم مثلاً دربارهٔ تاریخ ساسانیان یک کتاب دست اول داشته باشیم، باید برویم سراغ همین خدای نام‌ها و اگر بخواهیم به منبع دست دوم رجوع کنیم، باید برویم سراغ کتاب‌هایی که براساس خدای نام‌ها دربارهٔ تاریخ ساسانیان نوشتند! حالا یک نکته به وجود می‌آید، ممکن است یک منبع دست دوم پیرامون موضوعی مثل ساسانیان، خودش به تنهایی منبع دست اول محسوب شود.
 مثلاً مثلاً مثلاً: تاریخ طبری پیرامون حوادث مربوط به قرن سوم قمری، یک منبع دست اول است، اما نسبت به حوادث دوران ساسانیان یک منبع دست دوم محسوب می‌شود چون براساس منابع دست اولی مثل خدای نام‌ها نوشته شده است.

گروه آموزشی ماز

۷۰- بر اساس کدام یک از منابع زیر، به جایگاه زنان در دوران تمدن ایلام پی می‌بریم؟

- (۱) سالنامه‌های آشوری و منابع نوشتاری بین‌النهرین
 (۲) لوح‌های گلی باقی‌مانده از معبد چغازنبیل
 (۳) اشارهٔ مورخان یونانی به حضور زنان ایلامی در جامعه
 (۴) نقوش و پیکره‌های برجای‌مانده از این دوره

(متوسط - سپیده‌دم تمدن ایرانی - خط به خط - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

نقوش و پیکره‌های برجای‌مانده از دورهٔ ایلامی نشان می‌دهد که زنان در امور اجتماعی و اقتصادی و مراسم رسمی سیاسی و دینی حضور چشمگیری داشتند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ از سالنامه‌های آشوری دربارهٔ حکومت ماد اطلاعاتی به دست می‌آوریم که مربوط به سال‌ها بعد از این قضیه است.
 ۲ کتاب دربارهٔ اینکه از معبد چغازنبیل لوحی به دست آمده یا خیر، اطلاعاتی ارائه نداده است.
 ۳ در این دوره هنوز تاریخ‌نگاری خاصی شکل نگرفته که بتوانیم از منابعشان دربارهٔ تمدن ایلام اطلاعاتی به دست بیاوریم.

نتیجه: پس وقتی دارید مطالب درسی تاریخ یا به‌طور کل مباحث تاریخی را می‌خوانید، به پیوند میان مطالب و ویژگی‌ها و ریشهٔ هر چیزی دقت کنید.

زنان ایلام یا زنان ایران

یکی از ویژگی‌های مهم تمدن ایلامی و در واقع تمدن کهن ایرانی تا قبل از ورود آریایی‌ها، مقام و منزلت والایی است که زنان داشته‌اند. به‌طور کلی در جوامع باستانی فلات ایران، زنان موقعیت اجتماعی ممتازی داشتند و دارای قدرت و نفوذ فراوان بودند. زنان در کارهای مهم جامعه نقش اساسی و تعیین‌کننده داشتند. این در حالی است که در همین حال و احوال، زنان یونانی خیلی اجازه بروز و ظهور نداشتند و تازه در تمدن روم، وضعیت زنان کمی از وضعیت زنان یونانی بهتر بود!

مشاوره

در کتاب دهم، به وضعیت زنان در دوره‌ها و تمدن‌های مختلف اشاره شده و باید خوب حواست رو جمع کنی تا اونا رو با هم قاطی نکنی! مثلاً گفته وضعیت زنان تو تمدن یونان و روم با هم فرقایی داشتن یا مثلاً تو دورهٔ هخامنشی و ساسانی فلان و بهمان... نکته اینجاست که اولاً باید ویژگی وضعیت زنان تو هر دوره رو به ذهنت بسپری و دوماً سعی کنی اونا رو به‌صورت مقایسه‌ای یاد بگیری!

گروه آموزشی ماز

۷۱- به کدام دلیل مقاومت ایرانیان در برابر تسلط اسکندر و مقدونیان بر سرزمینشان به نتیجهٔ مطلوب نرسید؟

- (۱) دودستگی میان مخالفان و خیانت به نفع مقدونیان
 (۲) پراکنده بودن و نبود ارتباط و هماهنگی میان شورش‌ها
 (۳) دوری از مرکز اصلی حکومت اسکندر و سرکوب شدید
 (۴) عدم استفاده از سلاح‌های کارآمد برای مقابله با مقدونیان

(آسان - اشکانیان و ساسانیان - خط به خط - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

بعد از سقوط هخامنشیان به دست اسکندر مقدونی، سلوکیان بر سرزمین ما مسلط شدند و چون اسکندر دست به کشتار و نابودی زد، مردم حس خوبی به وی نداشتند و از سلطهٔ بیگانگان بر سرزمینشان ناخرسند بودند.

در نتیجه مقاومت‌های به شکل نافرمانی و شورش در مناطق مختلف صورت گرفت. این نافرمانی‌ها و شورش‌ها به دلیل پراکنده بودن و نبود ارتباط و هماهنگی میانشان، به نتیجه مطلوب نرسید.

مشاوره

هر رخدادی به دلیلی اتفاق افتاده، پس حواست باشه که توی تاریخ کلی ازین قسم مباحث داریم که طراح سؤال به دنبال اینه که از شما بپرسه فلان اتفاق و رویداد به چه دلیل رخ داده یا نتیجه فلان رویداد و رخداد چی بوده!

گروه آموزشی ماز

۷۲- براساس کدام یک از منابع زیر متوجه می‌شویم که اهالی بندر سیراف در زمان ساسانیان در دریانوردی و صیادی مهارت زیادی داشتند؟
 (۱) گفته‌های مورخان (۲) کشفیات باستان‌شناسی (۳) الواح گلی باقی‌مانده از معبد آناهیتا (۴) روایت خدای‌نامه‌ها

پاسخ: گزینه ۱ (آسان - اقتصاد و معیشت - خط به خط - ۱۰۱۳)

سیراف از جمله بندرهای مهم خلیج فارس بود که به گفته مورخان، اهالی آنجا در دریانوردی و صیادی مهارت زیادی داشتند.

مشاوره

تو این سؤال، شما با یک روایت تاریخی مواجه‌اید از منابع و حالا باید بدونید این منابع یا منبع دقیقاً چیه؟! این به پیام داره و اون اینه که وقتی دارید تاریخ می‌خونید، باید حواستون حساسی به منابع خبر باشه!

اقتصاد در دوره ساسانی

در دوران ساسانیان، دریانوردی و کشتی‌رانی نیز پیشرفت آشکاری کرد. به دستور پادشاهان ساسانی، بنادر و اسکله‌های متعددی به‌خصوص در خلیج فارس و دریای عمان ساخته شد و کشتی‌ها و دریانوردان ایرانی حضوری چشمگیر در دریاها و اقیانوس‌ها داشتند.

بقایای کاروان‌سراها و پل‌های برجای‌مانده از دوره ساسانی نشان می‌دهد که در آن زمان، توجه خاصی به بازسازی و توسعه جاده‌ها می‌شده است.

گروه آموزشی ماز

۷۳- به دنبال کدام عامل در عصر باستان، کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو سلسله‌های ایران، معمول شد؟
 (۱) دولتی شدن زمین‌های زراعتی (۲) گسترش راه‌ها و توسعه تجارت (۳) تشویق حکومت‌ها به زراعت (۴) کندن قنات برای آبیاری

پاسخ: گزینه ۲ (آسان - اقتصاد و معیشت - خط به خط - ۱۰۱۳)

در عصر باستان بر اثر گسترش راه‌ها و توسعه تجارت، کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو پهناور سلسله‌های ایران، معمول شد. همچنین در آن عصر، گونه‌هایی از گیاهان و درختان از ایران به اروپا و چین رفت و یا از آنجا به ایران آمد.

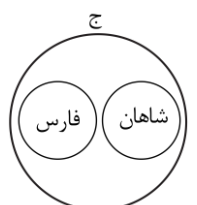
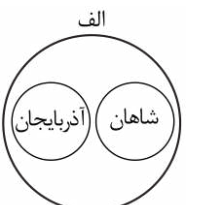
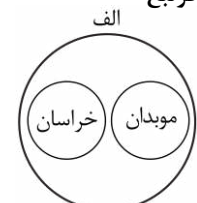
مشاوره

علت و معلول‌ها توی تاریخ خیلی مهمن و اتفاقاً همیشه هم ازش سؤال میاد و باید وقتی مطالب درسی رو می‌خونید، مارکر به دست، به این علت و معلول‌ها رسیدید، زیرشون خط بکشید تا همیشه یادتون بمونه!

گروه آموزشی ماز

۷۴- کدام شکل زیر در مورد آتشکده‌های دوره ساسانیان درست است؟

- الف - آذرگشنسب
- ب - آذربرزین مهر
- ج - آذرفرنغ

۱۴۰۴-۰۵

بررسی موارد:

- «الف»: آذرگشنسب ← مخصوص شاهان ← در آذربایجان
- «ب»: آذربزین مهر ← مخصوص کشاورزان ← در خراسان
- «ج»: آذرفرنبغ ← مخصوص موبدان ← در فارس

دین زرتشتی

در دین زرتشتی، آتش، عنصری مقدس بود و زرتشتیان در برابر آتش، اهورمزدا را ستایش می‌کردند. به همین دلیل در دوره ساسانیان آتشکده‌های بسیاری در شهرها و روستاهای ایران ساخته شد.

گروه آموزشی ماز

۷۵- کدام یک از موارد زیر درباره آسورستان و مردمانش درست است؟

- الف - سنگ تراشان هنرمند هخامنشی، از نقش برجسته‌های این منطقه الهام می‌گرفتند.
 - ب - گاه‌شماری دقیق و منظمی داشتند که رومیان نیز بر مبنای آن، دست به اصلاحاتی در گاه‌شماریشان زدند.
 - ج - خدایان زیادی را می‌پرستیدند و آنان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان تمدن‌های دیگر می‌پنداشتند.
 - د - اجاره‌بهای کشتزارهای این منطقه، منبع درآمد هنگفتی برای ساسانیان محسوب می‌شد.
- (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

میانبر

اگر بلد باشی که آسورستان همون بین‌النهرین هست که کتاب درسی پایه دهم کلی مطلب درباره‌ش گفته، راحت می‌تونی موارد «ب» و «ج» رو حذف کنی!

مشاوره

این سؤال، به چالش اساسی داره و اونم اسم آسورستان هست؛ فقط چند جا تو کتاب پایه دهم ازش نام برده و اونم ذیل مبحث وضعیت اقتصادی و کشاورزی تو دوره ساسانیان و البته همونجا هم اشاره شده که منظور از آسورستان، بین‌النهرین هست! **تو کنکور ۱۴۰۳ شبیه به همین موضوعی رو داشتیم** و اینجا حالا مشخصاً ازش سؤال اومده!

بررسی موارد:

- دقت کنید که برای پاسخ به این سؤال‌هایی که ترکیبی هستند و یک موضوع مشترک میان چندین درس را مورد سؤال قرار می‌دهند، تنها راه چاره، بررسی تک‌تک موارد مطرح شده است:
- «الف»: در درس شانزدهم آمده که پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بوده‌اند، از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به‌ویژه نقش برجسته‌های آشوری، الهام و الگو گرفته‌اند.
 - «ب»: گاه‌شماری رومی بر اساس گاه‌شماری مصری اصلاح شد نه بین‌النهرین.
 - «ج»: به مانند مورد «ب»، این عبارت هم مربوط به تمدن مصر هست؛ مصریان خدایان زیادی را می‌پرستیدند اما آن‌ها را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سایر تمدن‌ها مثل سومر و بین‌النهرین در نظر می‌گرفتند.
 - «د»: در دوره ساسانیان، کشاورزی، به‌خصوص در زمین‌های حاصلخیز بین‌النهرین (آسورستان / سواد)، خوزستان و سیستان، توسعه زیادی پیدا کرد. مالیات و اجاره‌بهای کشتزارهای آسورستان منبع درآمد هنگفتی برای ساسانیان به حساب می‌آمد.

نکته

بنابراین، از مجموع موارد ذکر شده می‌توان نتیجه گرفت که طراح این سؤال با کمی ریزبینی، آسورستان را به‌مثابه بین‌النهرین در نظر گرفته و با جمع تمام مطالب کتاب درسی درباره این منطقه و تمدن، سؤالی ترکیبی طراحی کرده است.

گروه آموزشی ماز

۱۴۰۴-۰۵

۷۶- کدام گزینه در خصوص اعتقاد امروزه جغرافی دانان در خصوص علم جغرافیا درست است؟

- ۱) جغرافیا با کمک گرفتن از سایر علوم به سؤالات خود پاسخ می‌دهد و بین جغرافیا و سایر علوم ارتباط وجود دارد.
- ۲) به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آنها در محیط آشنا شود و در جهت بهبود زندگی خودش استفاده کند.
- ۳) با اطلاعات مربوط به کره زمین به ما کمک می‌کند که دانش خود را از محیط پیرامون و سایر مکان‌ها افزایش دهیم.
- ۴) با استفاده از جغرافیا ناشناخته‌های جهان هستی معلوم و انسان با استفاده از آن، وضع زندگی خود را بهبود می‌بخشد.

پاسخ: گزینه ۲

(آسان - جغرافیا علمی برای زندگی بهتر - خط به خط - ۱۰۰۱)

امروزه بسیاری از جغرافی دانان اعتقاد دارند که جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آنها در محیط آشنا شود و از آنها در جهت بهبود زندگی خویش استفاده کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) این گزینه نادرست است؛ جغرافیا با سایر علوم ارتباط دارد؛ به عبارت دیگر کمک می‌کند و کمک می‌رساند.
- ۳ و ۴) این دو گزینه اصلاً ارتباطی با تعریف امروزه از جغرافیا ندارد.

مشاوره

آزمون را با یک سؤال تقریباً ساده شروع کردیم... در این دسته سؤالات، شما باید به متن اصلی کتاب اشراف کامل داشته باشید تا بتوانید پاسخ درست را انتخاب کنید.

استراتژی

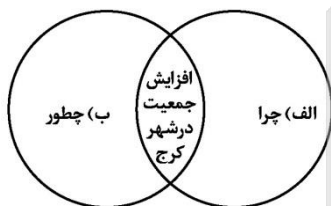
در سؤالاتی که از خط به خط درس طرح شده است به جملات قبل و بعد مفهوم دقت کنید تا گمراه نشوید.

تعریف و اهمیت جغرافیا

واژه جغرافیا اولین بار توسط اراتوستن، دانشمند یونانی ارائه شد که شامل دو بخش بود: GEO ← زمین، GRAPHY ← ترسیم و توصیف حالا تعریف اراتوستن از جغرافیا چی می‌شد؟ علم مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان.

گروه آموزشی ماز

۷۷- با توجه به تصویر روبه‌رو، کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

- ۱) «الف» زمینه‌های افزایش جمعیت شهر کرج چیست؟ - «ب» علت افزایش جمعیت شهر کرج چیست؟
- ۲) «الف» در پی چه عاملی جمعیت شهر کرج روزبه‌روز افزایش یافته است؟ - «ب» نقش فعالیت‌های انسانی و رشد اقتصادی در این پدیده چیست؟
- ۳) «الف» علت افزایش جمعیت شهر کرج چیست؟ - «ب» زمینه‌های افزایش جمعیت در شهر کرج چیست؟
- ۴) «الف» نقش فعالیت‌های انسانی و رشد اقتصاد در این پدیده چیست؟ - «ب» در پی چه عاملی جمعیت شهر کرج روزبه‌روز افزایش یافته است؟

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا - مفهومی - ۱۰۰۲)

- چرا، به علت وقوع پدیده می‌پردازد: چرا افزایش جمعیت رخ داده است یا علت افزایش جمعیت در شهر کرج چیست؟
- چطور به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد و به عبارتی این چنین مطرح می‌شود: زمینه‌های افزایش جمعیت شهر کرج چیست؟

مشاوره

دانستن مفهوم هر پرسش کلیدی می‌تونه توی این تستا به کارت بیاد.

استراتژی

معنی «چیست»؟ «علت یک چیز» و «چطور»؟ تقریباً نزدیک به چراست! پس بگردید دنبال گزینه‌ای که نزدیک به این چیزی باشه که گفتیم!

در جدول زیر با مهم‌ترین پرسش‌های کلیدی در پژوهش جغرافیا آشنا می‌شوید

کجا؟	رکن اسامی جغرافیا
چه چیز؟	بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.
چرا؟	به علت وقوع پدیده می‌پردازد.
چه موقع؟	به روند زمانی موضوعات می‌پردازد.
چه کسی؟ چه کسانی؟	روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.
چطور؟	به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

گروه آموزشی ماز

۷۸- کدام گزینه در رابطه با عبارت زیر صحیح است؟

«قدرت‌های جهانی در گذشته و امروز متوجه خلیج فارس هستند؛ زیرا تسلط بر آن موازنه قدرت را در جهان تغییر می‌دهد.»
الف - یکی دیگر از مرزهایی که امکان دسترسی به سایر کشورهای جهان را امکان‌پذیر می‌سازد، خطوط هوایی است که از طریق آن، ارتباط با سایر نقاط جهان فراهم می‌شود.

ب - ارزش و نقش ارتباطی این منطقه بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا که در گذشته اهمیت داشته و اکنون نیز به‌عنوان حلقه‌ای از زنجیره حمل‌ونقل کالا و نفت، اهمیت خود را حفظ کرده است.

ج - این منطقه به‌واسطه منابع نفت و گاز، تأمین ۹۰٪ از خاویار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه از موقعیت نسبی بالایی برخوردار است.

د - این منطقه به‌صورت یکی از کانون‌های ثروتمند جهان درآمده است و این بازار مصرف بزرگ، آن را به کانون توجه صادرکنندگان کالاهای صنعتی و غیرصنعتی تبدیل کرده است.

(۱) موارد «الف» و «ج» برخلاف موارد «ب» و «د» در رابطه با عبارت صورت سؤال به‌نادرستی بیان شده‌اند.

(۲) موارد «ب» و «ج» برخلاف موارد «الف» و «د» در رابطه با عبارت صورت سؤال به‌درستی بیان شده‌اند.

(۳) موارد «الف» و «د» برخلاف موارد «ب» و «ج» در رابطه با عبارت صورت سؤال به‌درستی بیان شده‌اند.

(۴) موارد «ب» و «د» برخلاف موارد «الف» و «ج» در رابطه با عبارت صورت سؤال به‌نادرستی بیان شده‌اند.

(متوسط - موقعیت جغرافیایی ایران - خط به خط - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

عبارت صورت سؤال به اهمیت منطقه خلیج فارس اشاره دارد.

ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا که در گذشته اهمیت داشته و اکنون نیز به‌عنوان حلقه‌ای از زنجیره حمل‌ونقل کالا و نفت، اهمیت خود را حفظ کرده است. (درستی مورد «ب»)

درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، منطقه خلیج فارس را به‌صورت یکی از کانون‌های ثروتمند جهان درآورده است و این بازار مصرف بزرگ، آن را به کانون توجه صادرکنندگان کالاهای صنعتی و غیرصنعتی تبدیل کرده است. (درستی مورد «د»)

مورد «الف» در رابطه با اهمیت مرزهای سیاسی بیان شده است و نادرست است. همچنین مورد «ج» در رابطه با اهمیت دریای خزر بیان شده است. طبق موارد بیان‌شده گزینه «۱» پاسخ سؤال است.

ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا که در گذشته اهمیت داشته و اکنون نیز به‌عنوان حلقه‌ای از زنجیره حمل و نقل کالا و نفت، اهمیت خود را حفظ کرده است.

به‌عنوان بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان دارای ذخایر با ارزش است؛ زیرا حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است.

به دلیل درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، یکی از کانون‌های ثروتمند جهان به‌شمار می‌رود و این بازار مصرف بزرگ، آن را به کانون توجه صادرکنندگان کالاهای صنعتی و غیرصنعتی تبدیل کرده است.

این منطقه، ارزش فرهنگی و سیاسی دارد؛ زیرا خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد. از سوی دیگر باید بدانید تنگه هرمز، آبراهه هلالی شکلی است که آب‌های آزاد اقیانوس هند و دریای عمان را به خلیج فارس متصل می‌کند و این تنگه به سبب این که دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، مهم‌ترین آبراهه راهبردی (استراتژیک) و یکی از گذرگاه‌های تجاری مهم جهان است.

خلیج فارس به دلیل زیرداری اهمیت است

گروه آموزشی ماز

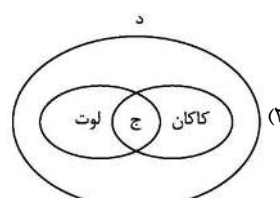
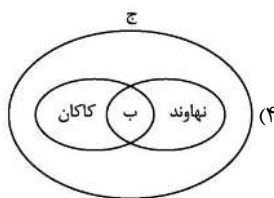
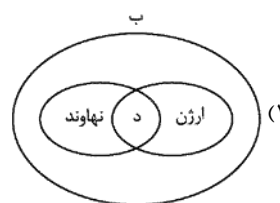
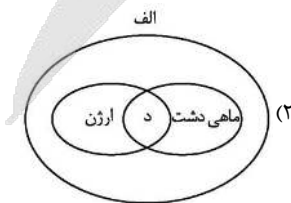
۷۹- با توجه به موارد زیر، کدام مورد به‌درستی ترسیم شده است؟

الف - دشت‌های حاصل از انحلال مواد آهکی

ب - دشت‌های حاصل از انباشت مواد حاصل از فرسایش

ج - دشت‌های حاصل از چین‌خوردگی‌ها در حدفاصل تاقدیس‌ها

د - دشت‌های حاصل از هموار شدن زمین‌ها

ماهی دشت در استان کرمانشاه و دشت ارژن در استان فارس، حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ دشت نهاوند در اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست شکل گرفته و بنابراین با مورد «د» مطابقت ندارد.
- ۳ هیچ کدام از موارد «د» و «ج» با مشخصات دشت لوت همخوانی ندارد. دشت کاکان نیز حاصل هموار شدن زمین‌ها نمی‌باشد.
- ۴ دشت نهاوند با مورد «ج» و دشت کاکان با مورد «ب» همخوانی ندارد.

نام دشت	علت پیدایش
کاکان	در هنگام چین‌خوردگی و در حفاصل تاقدیس‌ها (در میان ناودیس‌ها) ایجاد شده‌اند.
نهاوند	بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده‌اند.
ماهی‌دشت، ارژن	حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین هستند.
لوت	در نتیجه گسل‌خوردگی و فرونشست بخشی از پوسته زمین شکل گرفته‌اند که فرسایش آبی و بادی ناهمواری‌های جدیدی در سطح آنها تشکیل داده است.

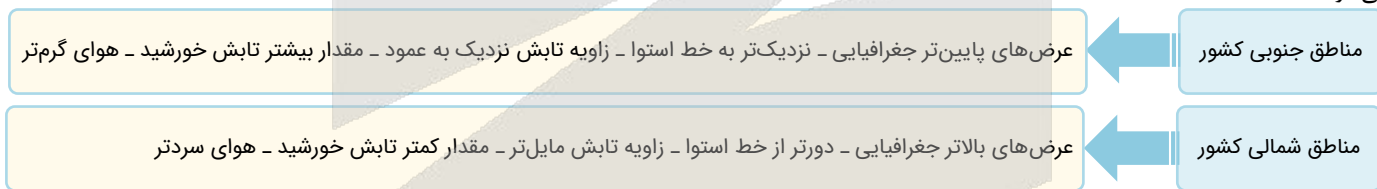
گروه آموزشی ماز

۸۰- کدام مورد، دلیل مناسبی برای متن زیر ارائه داده است؟

«شهر پارس آباد واقع در شمال کشور، دارای میانگین دمای سالانه کمتر از شهر بندرعباس در جنوب کشور است.»

- ۱) نزدیک‌تر بودن بندرعباس به مدار رأس‌السرطان و تابش خورشید با زاویه نزدیک به عمود به پارس آباد
- ۲) دورتر بودن بندرعباس از مدار استوا و تابش مایل‌تر خورشید به پارس آباد
- ۳) دورتر بودن پارس آباد از خط استوا و تابش خورشید با زاویه نزدیک به عمود به بندرعباس
- ۴) نزدیک‌تر بودن پارس آباد به مدار رأس‌السرطان و تابش عمودی خورشید به بندرعباس

در مناطق جنوبی کشور (بندرعباس) که در عرض‌های پایین جغرافیایی قرار دارند (به خط استوا نزدیک‌ترند)، زاویه تابش خورشید هنگام ظهر نزدیک به عمود است و به همین دلیل در این نواحی، مقدار تابش خورشید بیشتر و هوا گرم‌تر است ولی در مناطق شمالی کشور (شهر پارس‌آباد) که در عرض‌های بالای جغرافیایی قرار دارند، زاویه تابش خورشید مایل‌تر است، مقدار تابش کمتر و هوا سردتر است. در کشور ما به طور میانگین، میزان دما از شمال به جنوب بیشتر می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۸۱- کدام عبارت در رابطه با ویژگی رودهای ایران به‌درستی بیان شده است؟

- ۱) رودهای مناطق نسبتاً خشک، اغلب فصلی هستند و مقدار آب آن‌ها در ماه‌های مختلف سال، متفاوت است.
- ۲) بیشتر بارش‌ها از اوایل فصل پاییز تا اواخر فصل بهار می‌بارد و آبدهی رودها در اواسط این دوره بیشتر است.
- ۳) اگر رودهای دائمی سرچشمه گرفته از کوه‌های بلند در نواحی مرطوب جریان یابند، مقدار آب آن‌ها بیشتر می‌شود.
- ۴) با توجه به ناهمواری‌ها و شیب و جهت آن‌ها، با حرکت از سمت شرق به غرب، از مقدار آب رودها کاسته می‌شود.

رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند، دائمی هستند. اگر این رودها در نواحی مرطوب جریان یابند، مقدار آب آن‌ها بیشتر خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) رودهای مناطق نسبتاً خشک، بیشتر طغیانی و اتفاقی هستند و مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف، متفاوت است.
- ۲) در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد، به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.
- ۴) با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها، هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کمتر می‌شود.

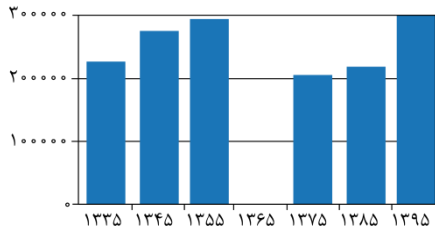
ویژگی رودهای ایران

با توجه به عواملی که بر وضع آب کشورمان تأثیرگذار است، می‌توانیم ویژگی‌های زیر را در مورد رودهای ایران در نظر بگیریم:

- ۱- در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد، به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.
- ۲- با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها، هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کمتر می‌شود.

۳- رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برفگیر تغذیه می‌شوند، دائمی هستند. اگر این رودها در نواحی مرطوب، جریان یابند مقدار آب آن‌ها بیشتر خواهد بود.
۴- رودهای مناطق نسبتاً خشک بیشتر طغیانی و اتفاقی و مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف متفاوت است.

گروه آموزشی ماز

۸۲- با توجه به شکل زیر که تغییرات جمعیتی شهر آبادان را نشان می‌دهد، کدام عبارت درست است؟
(۱) در حد فاصل سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۴۵، به دلیل تأسیس پالایشگاه آبادان به عنوان بزرگترین پالایشگاه جهان، افزایش جمعیت صورت پذیرفت.
(۲) در حد فاصل سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۵، پس از پایان بازسازی این شهر مهاجرت‌های گروهی از سایر نقاط کشور به شهر آبادان صورت پذیرفت.
(۳) در طی سال‌های منتهی به ۱۳۶۵، به دلیل وقوع جنگ تحمیلی مهاجرت خارجی به صورت اجباری به سایر نقاط کشور صورت پذیرفت.
(۴) در طی سال‌های منتهی به ۱۳۹۵، به دلیل ایجاد منطقه آزاد اقتصادی اروند در شهر آبادان و خرمشهر، افزایش جمعیت صورت پذیرفت.

پاسخ: گزینه ۴

(خیلی دشوار - ساختمان جمعیت و سیاست‌های جمعیتی - ترکیبی - ۱۰۰۷)

در سال ۱۳۹۲، ایجاد منطقه آزاد اقتصادی اروند در آبادان و خرمشهر به وقوع پیوست. در حد فاصل سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ افزایش جمعیت در شهر آبادان رخ داد. یکی از دلایل وقوع این افزایش جمعیت، ایجاد منطقه آزاد اقتصادی در این زمان بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- طبق متن کتاب درسی، در سال ۱۳۱۷، پالایشگاه آبادان بزرگترین پالایشگاه جهان بوده است؛ اما یکی از دلایل افزایش جمعیت شهر آبادان طی دوره منتهی به سال ۱۳۴۵، صادرات فرآورده‌های نفتی بوده است.
- با وقوع جنگ تحمیلی رژیم بعثی عراق علیه ایران، این شهر تقریباً خالی از سکنه شد و پس از بازگشت ساکنان بازسازی این شهر آغاز گشت. پس بر اساس کتاب درسی، پس از بازگشت ساکنان، بازسازی شهر آغاز شد نه اینکه پس از پایان بازسازی شهر، مهاجرت به شهر آبادان آغاز شده باشد.
- دقت داشته باشید که به مهاجرت‌هایی که افراد از یک کشور به کشور دیگر جابه‌جا می‌شوند، مهاجرت خارجی می‌گویند. مهاجرت خارجی به سایر نقاط کشور عبارتی اشتباه است.

تأثیرگذار بر جمعیت شهر آبادان

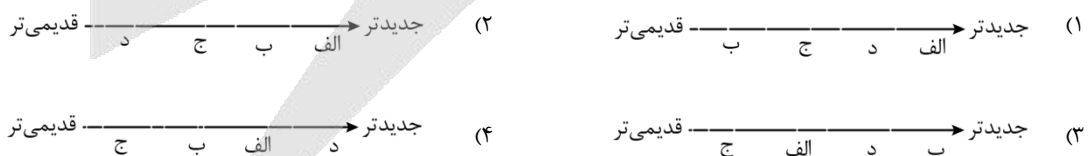

نکته

به مهاجرت‌هایی که افراد از یک کشور به کشور دیگر جابه‌جا می‌شوند، «مهاجرت خارجی» می‌گویند که به دو صورت اختیاری و اجباری انجام می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۸۳- در خصوص تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران، کدام گزینه به خط زمانی درستی از ایجاد استان‌های جدید در کشور اشاره دارد؟
«الف - خراسان شمالی ب - قم ج - قزوین د - گلستان»

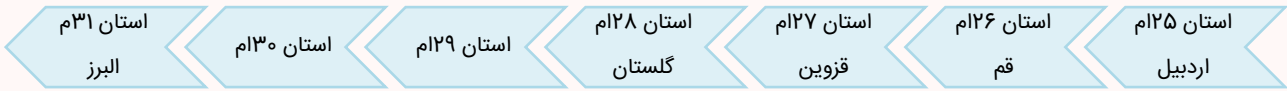

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - تقسیمات کشوری ایران - خط به خط - ۱۰۰۸)

در سال ۱۳۵۷ ه.ش، در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، ایران به ۲۴ استان تقسیم شد و در سال ۱۳۷۲ ه.ش طرح اولین استان جدید با نام اردبیل به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و پس از آن (به ترتیب) استان‌های قم، قزوین، گلستان، خراسان‌های شمالی، رضوی، جنوبی و البرز اضافه شدند.

اضافه شدن استان‌های جدید

خراسان‌های شمالی، رضوی و جنوبی

نکته: در طی تقسیمات کشوری ایران، استان خراسان به سه استان خراسان شمالی، رضوی و جنوبی تقسیم گردید و بنابراین یک استان بزرگتر به سه استان تقسیم شد (تعداد ۲ استان به استان‌های قبلی اضافه گردید).

گروه آموزشی ماز

۸۴- با توجه به عبارت «گاهی عوامل طبیعی یا انسانی، موقعیتی به وجود می‌آورند که یک سکونتگاه اعتبار خود را از دست می‌دهد یا از بین می‌رود»، کدام

گزینه، به ترتیب پاسخ سوالات کلیدی «الف» تا «ج» را در مورد از بین رفتن شهر باستانی بیشاپور به درستی مطرح کرده است؟

الف - «کجا»، این پدیده در کدام مکان اتفاق افتاده است؟

ب - «کی»، چه زمانی این پدیده رخ داده است؟

ج - «چرا»، علت وقوع این پدیده چیست؟

۲) شمال شرقی کازرون - دوره ساسانیان - تنها عوامل طبیعی

۴) شمال غربی کازرون - قرن هفتم هجری - جنگ و بیماری

۱) جنوب غربی کازرون - دوره ساسانیان - جنگ و بیماری

۳) شمال شرقی کازرون - قرن هفتم هجری - تنها عوامل انسانی

(دشوار - شکل‌گیری و انواع سکونتگاه‌ها - مفهومی - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۴

شهر باستانی بیشاپور، که در شمال غربی کازرون (پاسخ سؤال کلیدی کجا) قرار دارد در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود. این شهر تا قرن هفتم هجری (پاسخ سؤال کلیدی کی)، آباد و مسکونی بود. جنگ و بیماری (پاسخ سؤال کلیدی چرا) سبب از بین رفتن این شهر شد.

عوامل اثرگذار در گسترش سکونتگاه‌ها

عوامل اثرگذار مانند آب، خاک، شیب زمین و... نه تنها در پیدایش سکونتگاه‌ها، بلکه در تغییرات به وجود آمده در آنها نقش دارد. شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب، در گسترش سکونتگاه‌ها اثرگذار است.

گروه آموزشی ماز

۸۵- با بررسی موارد زیر، کدام عبارت به ترتیب مطابق با موارد «الف» و «ب» تدوین شده است؟

الف - نواحی مختلف کشور در زمینه تولیدات باغی، دارای استعدادهای متفاوتی هستند.

ب - یکی از چالش‌های امروز بخش کشاورزی، مشکل کاهش منابع آبی کشور است.

۱) تولید میوه‌های ویژه هر استان در استان‌های دیگر به منظور خودکفایی - تغییر محور توسعه کشاورزی از باغداری به زراعت با روش‌های نوین آبیاری

۲) تولید میوه‌های ویژه هر استان منحصراً در همان استان - تغییر محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری

۳) تولید میوه‌های ویژه هر استان در استان‌های دیگر به منظور خودکفایی - تغییر محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری

۴) تولید میوه‌های ویژه هر استان منحصراً در همان استان - تغییر محور توسعه کشاورزی از باغداری به زراعت با روش‌های نوین آبیاری

(متوسط - بخش کشاورزی - مفهومی - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

«الف»: نواحی مختلف کشور در زمینه تولیدات باغی، دارای استعدادهای متفاوتی هستند. ← هر استانی می‌بایست میوه‌های ویژه خود را تولید کند.

«ب»: یکی از چالش‌های امروز بخش کشاورزی، مشکل کاهش منابع آبی کشور است. ← تغییر محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری با روش‌های

نوین آبیاری و متناسب با محیط

نکته

با توجه به اینکه هر یک از نواحی کشور دارای استعداد متفاوتی در زمینه تولیدات باغی است، تولید میوه‌های یک استان در استان دیگر، نشان دهنده عدم توجه به توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی است.

گروه آموزشی ماز

۸۶- در کدام گزینه حکم و قضاوت وجود دارد؟

- (۱) لحظه‌های عمر انسان‌ها چه بی‌حاصل می‌گذرد.
 (۲) کاش کمی بیشتر قدر عزیزانمان را بدانیم.
 (۳) اگر همگان به ذات خدایی خویش بازگردند.
 (۴) همه انسان‌ها در خوشبختی زندگی می‌کنند.

(آسان - منطق، ترازوی اندیشه - مفهومی - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

عبارت «همه انسان‌ها در خوشبختی زندگی می‌کنند» یک جمله خبری است و تصدیق محسوب می‌شود که در آن حکم و قضاوت وجود دارد.

نکته تکراری؛ اما پرکاربرد

عبارتی که در آن حکم و قضاوت وجود دارد، یک «تصدیق» می‌باشد. تصدیق‌ها جملات خبری هستند که در آن‌ها وصفی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ جمله تعجیبی است و تصدیق نیست.
 ۲ جمله آرزو و تمنا است و تصدیق نیست.
 ۳ نیمی از یک جمله شرطی است؛ بنابراین کل عبارت جمله خبری یا تصدیق نیست.

تذکره!

جملات شرطی به صورت کامل تصدیق هستند؛ اما مقدم و تالی آن‌ها به تنهایی تصور محسوب می‌شوند.

کلاس درس

تعریف ابن‌سینا در دانشنامه‌ی علایی از تصور و تصدیق

کنکورشناسی

آخرین بار در سال ۱۳۹۳ و قبل از آن در سال ۱۳۹۱ در کنکور سراسری مستقیماً از مبحث تصور و تصدیق سؤال آمد. از آنجا که این بخش سال‌هاست مورد توجه طراح کنکور نبوده، از مباحث پکر و دست‌نخورده کتاب درسی محسوب شده و شانس طرح تست مجدد از آن وجود دارد.

گروه آموزشی ماز

۸۷- در کدام گزینه نوع دلالت به کار رفته درست ذکر شده است؟

- (۱) ماشینم را دیروز به تعمیرگاه نشان دادم. (دلالت تضمنی)
 (۲) او همیشه در مشکلات، مثل کوه، یاور و پشتیبان من بوده است. (دلالت مطابقی)
 (۳) من و صحرا همیشه در فصل تابستان که هوا گرم است، به جنگل می‌رویم. (دلالت التزامی)
 (۴) خوشبختانه این آقا که همسایه شمامست، خانه تو را به من نشان داد و گرنه گم می‌شدم. (دلالت التزامی)

(دشوار - لفظ و معنا - مفهومی - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

در عبارت «او همیشه مثل کوه، در مشکلات پشتیبان من بوده است» کلمه «کوه» دارای دلالت مطابقی بوده و مقصود خود کوه است.

تذکره!

آرایه استعاره و کنایه ← دلالت التزامی
 آرایه تشبیه ← دلالت مطابقی

نکته

هرگاه کلمه‌ای یا وصفی پس از ادات تشبیه (مانند، مثل، چون و ...) بیاید، دارای دلالت مطابقی است.

گزینه ۲ از نگاه دیگر

اگر گزینه ۲ اینگونه بیان می‌شد، دلالت التزامی داشت ← در مشکلات، کوهی دارم که همواره پشتیبان من است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ منظور از تعمیرگاه، تعمیرکار است؛ پس دلالت التزامی دارد.

بررسی دقیق‌تر

تعمیرگاه، اسم یک مکان است که تعمیرکار، لازمه آن است. حال آنکه در گزینه ۱ از عبارت «نشان دادن» استفاده شده و از آنجا که نمی‌توان به یک مکان، چیزی را نشان داد، مقصود آدمی است که در آن مکان قرار دارد؛ پس دلالت التزامی است.

منظور از جنگل، بخشی از آن است؛ پس دلالت **تضمنی** دارد. همچنین ممکن است برداشت کنید که مقصود، خود جنگل است که در این صورت، دلالت **مطابقی** دارد. در هر صورت دلالت التزامی که جلوی آن نوشته شده، درست نیست و قطعاً این گزینه نمی‌تواند پاسخ باشد.

تذکر!

استفاده از عبارت‌های دویپهلو در کنکور نیز رایج هستند و طراح کنکور، عمدتاً نسبت به آن‌ها آگاه است و عمدتاً آن‌ها را به کار می‌برد؛ توجه داشته باشید که در بسیاری از آن‌ها، همانند این تست که مشخص نیست نهایتاً دلالت تضمنی درست است یا دلالت مطابقی؛ هیچ کدام به پاسخ تست ارتباطی ندارند و توقف شما در آن، بیهوده است. بپذیرید که درس منطق، با سایر دروس شما فرق داشته و قابلیت تفاسیر گوناگون دارد.

۴

منظور خود خانه آن شخص است؛ پس دلالت **مطابقی** دارد.

کنکورشناسی

در کنکورهای داخل و خارج ۱۴۰۰، خارج ۱۴۰۱ و داخل و خارج ۱۴۰۲ از تشخیص انواع دلالت تست طرح شده است. این مبحث بیش از اندازه مورد توجه طراح کنکور نظام جدید قرار گرفته و ظاهراً از مباحث مورد علاقه او می‌باشد. صرف نظر از اینکه مجدداً شانس طراحی آن در کنکور وجود دارد یا خیر؛ بهتر است به نکات این بخش که در پاسخ‌نامه این تست وجود دارد، توجه داشته باشید.

گروه آموزشی ماز

۸۸- در کدام گزینه مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد؟

۱) وقتی سعید به پدرش رسید، لباس‌های خاکی ایشان را تکاند.

۲) از پدرش پرسید که ماشین مادرش را در کجا پارک کرده است؟

۳) پدرش گفت که ماشین خراب شده و مجبور شده آن را به تعمیرگاه ببرد.

۴) سعید با تعجب پرسید: حالا چگونه می‌خواهد جواب این مشکل بزرگ را بدهد؟

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - لفظ و معنا - مفهومی - ۱۰۰۲)

ضمیر «ش» در عبارت «مادرش»، می‌تواند به «پدر» یا «گوینده» برگردد و باعث ایجاد مغالطه ابهام در مرجع ضمیر شود؛ یعنی معلوم نیست که گوینده، درباره ماشین «مادر پدرش» سؤال می‌پرسد یا درباره ماشین «مادر خودش».

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ضمیر «ایشان» فقط به «پدر» برمی‌گردد؛ پس مغالطه ابهام در مرجع ضمیر ندارد.

تذکر!

اگر به جای عبارت فعلی، از عبارت زیر استفاده می‌شد، مغالطه ابهام در مرجع ضمیر داشتیم: «وقتی سعید به پدرش رسید، لباس‌های خاکی‌اش را تکاند».

۳

ضمیری که بدون مرجع معین باشد، وجود ندارد؛ یعنی مرجع ضمیر «آن» معلوم بوده و مشخصاً به «ماشین» باز می‌گردد.

۴

ضمیری که بدون مرجع معین باشد، وجود ندارد. در عبارت گزینه ۴، مشخص است که منظور از «این»، همان «مشکل» بوده و به آن باز می‌گردد.

میانبر

ضمیرهایی که «قبل از» اسم هستند، کمتر سبب مغالطه می‌شوند و اغلب مغالطه ابهام در مرجع ضمیر در اثر ضمیرهایی هستند که «پس از» اسم قرار می‌گیرند.

گروه آموزشی ماز

۸۹- در کدام گزینه تعداد مفاهیم جزئی کمتر است؟

۱) امام اول - پدر شعر فارسی - کودک من

۲) کتاب‌های این کتابخانه - خلیج فارس - مریم

۳) کتاب منطق من - تنها فرزند این خانواده - میدان آزادی

۴) مسافران - همان خیابان - گلستان سعدی

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - مفهوم و مصداق - مفهومی - ۱۰۰۳)

در گزینه ۱، تمام موارد، مفهوم کلی هستند چون قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را دارند.

بررسی دقیق‌تر

امام اول ← یک لقب بوده و کلی است.

پدر شعر فارسی ← یک لقب بوده و کلی است.

کودک من ← قابلیت فرض مصداق متعدد دارد و کلی است.

تذکر!

اگر به جای «امام اول» از «امام علی» استفاده می‌شد، جزئی بود. همچنین اگر به جای «پدر شعر فارسی» از «رودکی» استفاده می‌شد نیز جزئی بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ مفهوم «خلیج فارس» و «مریم» هر دو جزئی هستند.

تذکر!

ضمایر «این» و «آن» فقط در ابتدای عبارت جزئی‌ساز هستند؛ درحالی‌که در گزینه ۲ در وسط عبارت آمده‌اند.

۳

مفهوم «میدان آزادی» جزئی است.

دام تستی

عبارت «تنها فرزند این خانواده» کلی است؛ زیرا می‌توانید تصور کنید که فرزند فعلی این خانواده از دنیا برود (خدایی نکرده) و بعداً فرزند دیگری به دنیا بیاید. حال این فرزند دوم، «تنها فرزند خانواده» است.

۴

مفهوم «همان خیابان» و «گلستان سعدی» جزئی است.

کنکورشناسی

تشخیص مفاهیم جزئی و کلی چندین سال است در کنکور مورد توجه نبوده و عمده سؤالات درس ۳ منطق از بخش نسبت‌های چهارگانه طرح شده است.

گروه آموزشی ماز

۹۰- کدام مفهوم به دلیل کلی بودن، می‌تواند در یک طبقه‌بندی صحیح از مفاهیم قرار بگیرد؟

(۱) خاتم‌الانبیاء (۲) امام علی (ع) (۳) برج میلاد (۴) این درخت

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - مفهوم و مصداق - مفهومی - ۱۰۰۳)

اوصاف و القاب کلی هستند و می‌توانند در یک طبقه‌بندی صحیح از مفاهیم قرار بگیرند.

چرا «خاتم‌الانبیاء» کلی است؟

اگر بتوانید فرض کنید که پس از حضرت محمد (ص) پیامبر دیگری ظهور کند، پیامبر جدید «خاتم‌الانبیاء» خواهد بود و مصداق آن مفهوم تغییر می‌یابد (هرچند که بر اساس تعالیم دینی، در عالم خارج، هیچ‌گاه چنین اتفاقی نمی‌افتد و صرفاً در عالم ذهن می‌توان آن را تصور کرد).

قلیش رو یاد بگیر!

طبقه‌بندی مفاهیم تنها برای مفاهیم کلی است و مفاهیم جزئی در آن جای نمی‌گیرند؛ برای حل این سؤال باید به دنبال مفهوم کلی باشید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲

امام علی (ع) یک اسم خاص و جزئی است و در طبقه‌بندی مفاهیم جایی ندارد.

۳

مفهوم «برج میلاد» یک اسم خاص و جزئی است و در طبقه‌بندی مفاهیم جایی ندارد.

۴

مفهوم «این درخت» دارای اسم اشاره است؛ پس جزئی می‌باشد و در طبقه‌بندی مفاهیم جایی ندارد.

گروه آموزشی ماز

۹۱- نوع تعریف در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) دانش‌آموز: ترکیبی از دو کلمه «دانش» و «آموز».

(۲) بالگرد: معادل فارسی برای «هلیکوپتر» است.

(۳) وات: واژه انگلیسی به معنای چه چیزی؟

(۴) فعل: کلمات پایان‌بخش جمله در فارسی

پاسخ: گزینه ۴ (آسان - اقسام تعریف - مفهومی - ۱۰۰۴)

تعریف فعل به «کلمات پایان‌بخش جمله در فارسی» یک تعریف مفهومی است؛ درحالی‌که سایر گزینه‌ها تعریف لغوی هستند.

بررسی دقیق‌تر

جزء عام ← کلمات جزء خاص ← پایان‌بخش جمله در فارسی

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱

به نحوه شکل‌گیری کلمه «دانش‌آموز» اشاره دارد؛ پس تعریف لغوی است.

۲

به تعریف لغوی «بالگرد» اشاره دارد.

تذکر!

بیان معادل یک کلمه در زبان دیگر، حاکی از تعریف لغوی است.

۳

به معنای یک واژه اشاره دارد؛ پس تعریف لغوی است.

در میان سؤالات کنکور، حداقل یک تست وجود دارد که حل کردن آن بسیار ساده است. با پاسخ دادن به همان یک تست نیز از میانگین کشوری درس فلسفه و منطق در کنکور بهتر عمل می‌کنید؛ پس حتی اگر چند تست ابتدایی این آزمون را هم پاسخ ندادید، نباید ناامید می‌شدید و با مدیریت زمان و انگیزه، تست‌های ساده‌ای مانند این تست و تست قبلی را پاسخ می‌دادید.

گروه آموزشی ماز

۹۲- در کدام گزینه نوع استدلال بیان شده شبیه عبارت زیر است؟

«از آنجا که لباس پدرم هم‌رنگ این آقا بود، در خیابان به دنبالش راه افتادم و گم شدم.»

- ۱) این مجموعه ورزشی مانند هفت مورد قبلی، تخلفات مالی داشته است. به نظر تمام مجموعه‌های این منطقه، تخلفاتی دارند.
- ۲) مسعود و محمد شاگردهای زرنگ کلاس هستند. هر دو در کنکور مانند شاگردان ممتاز سال قبل، موفق خواهند شد.
- ۳) خرید امروز از این فروشگاه شبیه خریدهای قبلی، رضایت‌بخش بود. قیمت‌های این فروشگاه همیشه مناسب است.
- ۴) این استدلال از کلمه «مانند» استفاده کرده است و همه استدلال‌هایی که از کلمه «مانند» استفاده کنند، تمثیلی هستند. پس این استدلال هم تمثیلی است.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - استقرای تمثیلی - ترکیبی - ۱۰۰۵)

گام اول:

تشخیص استدلال موجود در صورت سؤال

استقرای تمثیلی است؛ چرا که به صرف مشابهت ظاهری آن‌ها، حکم یکی به دیگری داده شده است.

گام دوم:

کدام گزینه استقرای تمثیلی است؟

گزینه ۲. زیرا از مشابهت «مسعود و محمد» با شاگردان زرنگ سال قبل، نتیجه تمثیلی گرفته شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) استقرای تعمیمی است؛ چرا که حکم یک مجموعه ورزشی به همه مجموعه‌های ورزشی آن منطقه داده شده است.
- ۳) استقرای تعمیمی است؛ چرا که حکم چندبار خرید از این فروشگاه، به همه دفعات داده شده است.
- ۴) قیاس است؛ چرا که از یک قاعده کلی، نتیجه جزئی گرفته است.

بازنویسی استدلال موجود در گزینه ۴

مقدمه اول ← هر استدلالی که از کلمه «مانند» استفاده کند، تمثیلی است.
مقدمه دوم ← این استدلال از کلمه «مانند» استفاده کرده است.
نتیجه ← این استدلال، تمثیلی است.

تست‌های این‌چنینی در کنکور، اغلب دو پهلو هستند و دو گزینه درست به نظر می‌رسد؛ در این شرایط، تست را رها کرده و آخر آزمون به آن بازگردید.

گروه آموزشی ماز

۹۳- کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) در بیت «اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را/ به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را» موضوع «آن ترک شیرازی» است و قضیه شخصیه محسوب می‌شود.
- ۲) در مصراع اول بیت «همه قبیله من عالمان دین بودند/ مرا معلم عشق تو شاعری آموخت» به ثبوت «همه قبیله من» برای «عالمان دین» حکم شده است.
- ۳) بیت «حدیث عشق نداند کسی که در همه عمر/ به سر نکوفته باشد در سرایی را» قضیه حملی محسوب می‌شود و محمول آن «داننده حدیث عشق» است.
- ۴) در بیت «خوبان پارسی گو بخشندگان عمرند/ ساقی بده بشارت رندان پارسا را» دو قضیه به کار رفته که هر دو از یک نوع هستند.

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - قضیه حملی - ترکیبی - ۱۰۰۶)

گام اول:

ابتدا بیت مطرح‌شده در گزینه ۳ را ساده‌نویسی کنید

کسی که در همه عمر در سرایی را به سر نکوفته باشد، حدیث عشق نمی‌داند.

گام دوم:

شکل استاندارد قضایای حملی به صورت «هر الف ب است / هیچ الف ب نیست» می‌باشد؛ پس قضیه فوق را استانداردسازی کنید

کسی که در همه عمر، در سرایی را به سر نکوفته باشد، داننده حدیث عشق نیست.

گام سوم:

موضوع و محمول و نسبت را مشخص کنید

موضوع ← کسی که در همه عمر، در سرایی را به سر نکوفته باشد

محمول ← داندۀ حدیث عشق

نسبت ← نیست

توجه!!!

یکی از تله‌های تستی رایج درس ششم ذکر کردن قضایای غیراستاندارد است؛ همیشه برای تعیین موضوع و محمول ابتدا قضا یا را به صورت استاندارد و با فعل اسنادی بیان کنید.

مثال

- ۱: علی کتاب دارد ← علی دارای کتاب است.
- ۲: من به کلاس می‌روم ← من رونده به کلاس هستم.
- ۳: احمد یک نفر را به قتل رساند ← احمد به قتل رسانندۀ (قاتل) یک نفر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ این بیت قضیه شرطی است و قضایای شرطی از مقدم و تالی تشکیل شده‌اند.
 اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را / به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را
 مقدم تالی

نکته ۱

اجزاء «موضوع، محمول و نسبت» تنها در قضایای حملی وجود دارد.

نکته ۲

قضایای حملی به «شخصیه و محصوره» و قضایای شرطی به «منفصل و متصل» تقسیم می‌شوند.

۲ در این عبارت به ثبوت «عالمان دین» برای «همه قبیله من» حکم شده است.

منظور از ثبوت x برای y چیست؟

وقتی گفته می‌شود به ثبوت «الف» برای «ب» حکم شده است؛ یعنی «الف» محمول و «ب» موضوع است.

موضوع و محمول در گزینه ۲ چیست؟

موضوع ← همه قبیله من
 محمول ← عالمان دین

کنکورشناسی

در گزینه ۴ از سؤال ۱۲۹ کنکور دی‌ماه ۱۴۰۱ نیز این تعبیر به کار رفته بود:

در قضیه «در طلب دانش همت می‌کنم» به ثبوت «همت» برای «طلب دانش» حکم شده است.

۴ در این بیت تنها مصراع اول قضیه محسوب می‌شود که نوع آن حملی است و مصراع دوم به دلیل امری بودن در حیطة جملات انشایی قرار می‌گیرد و اصلاً قضیه نیست.

انواع جمله در گزینه ۴ چیست؟

خبری ← خوبان پارسی‌گو بخشندگانِ عمرند
 امری (انشایی) ← ساقی بده بشارت زندانِ پارسا را

گروه آموزشی ماز

۹۴- کدام قضیه محصوره است؟

- ۱) منتظم از ریشه نظم است.
- ۲) عباس معروفی ۷ رمان نگاشته است.
- ۳) مجموعه اعداد طبیعی، از ۱ شروع می‌شوند.
- ۴) مصداق چیزی است که مفهوم بر آن صدق می‌کند.

(متوسط - قضیه حملی - مفهومی - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۴

در این عبارت «مصداق» موضوع است و یک مفهوم کلی محسوب می‌شود؛ بنابراین قضیه محصوره به حساب می‌آید.

قلقش رو یاد بگیر!

آیا فقط یک «مصداق» قابل تصور است؟ خیر! بی‌شمار مصداق داریم؛ پس موضوع قضیه کلی بوده و نوع آن محصوره است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ لفظ واژه «منتظم» مدنظر است؛ بنابراین قضیه شخصی به حساب می‌آید.

یادآوری درس سوم

زمانی که لفظ یک کلمه مدنظر است، مفهوم جزئی محسوب می‌شود.

مثال

- دریا دو نقطه دارد.
- منتظر ریشه عربی دارد.
- من با زن هم‌قافیه است.

۲ «عباس معروفی» اسم خاص و جزئی است؛ پس قضیه شخصی است.

۳ در این عبارت موضوع یک مجموعه خاص و جزئی است؛ پس قضیه شخصی محسوب می‌شود.

قلقش رو یاد بگیر!

مگه چند تا مجموعه اعداد طبیعی داریم؟ هم‌هاش یک مجموعه است دیگه... 😊

کنکورشناسی

این تیپ سؤال یکی از رایج‌ترین تیپ سؤال‌های درس ۶ است که نمونه آن در کنکورهای ۱۳۹۶، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۳ آمده است.

طبقه‌بندی موضوعی

گروه آموزشی ماز

۹۵- اگر قضیه «هر سنگی غیر انسان است» متضاد متداخل قضیه‌ای باشد، آن قضیه چیست؟

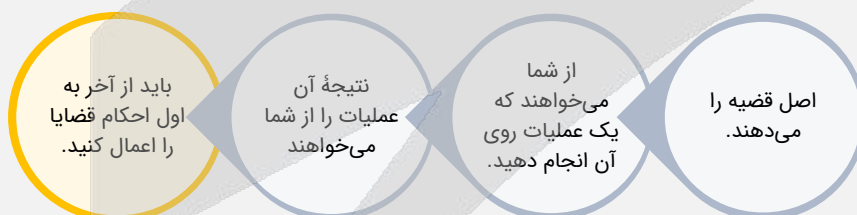
- (۱) هیچ سنگی انسان نیست.
- (۲) بعضی سنگ‌ها غیر انسان هستند.
- (۳) بعضی سنگ‌ها انسان هستند.
- (۴) هر سنگی انسان است.

(متوسط - تناقض، تداخل و تضاد - مفهومی - ۱۰۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

از این مبحث، ۲ تیپ تست قابل طرح است:

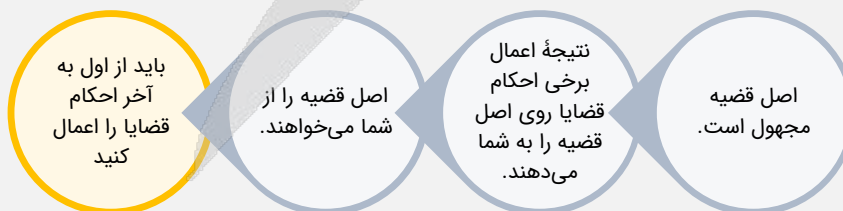
تیپ اول

مثال:

متناقض متضاد قضیه «هر الف ب است» چیست؟ ابتدا تضاد و سپس تناقض اعمال می‌شود.

تیپ دوم

مثال:

متناقض متضاد یک قضیه «بعضی الف ب است» شده است؛ قضیه اصلی چیست؟ ابتدا تناقض و سپس تضاد اعمال می‌شود.

گام اول:

صورت سؤال را ساده و «غیر» را از آن حذف می‌کنیم.

برای حذف کردن «غیر» از محمول، کافی است تا «نسبت» را تغییر داده و «غیر» را حذف کنید:

پس: هر سنگی غیر انسان است ← هیچ سنگی انسان نیست.

گام دوم:

قضیه مذکور به شکل «هیچ سنگی انسان نیست» ساده شد، مراحل را از «اول به آخر» بر آن اعمال می‌کنیم؛ زیرا قضیه اصلی مجهول است.

۱: متضاد قضیه «هیچ سنگی انسان نیست» ← هر سنگی انسان است.

۲: متداخل قضیه «هر سنگی انسان است» ← بعضی سنگ‌ها انسان هستند.

تذکر!

کادر طوسی ابتدای سؤال را بخوانید، چون اصل قضیه مجهول بود، احکام قضایا را از اول به آخر اعمال کردیم. در تستی دیگر، ممکن است ناگزیر باشیم تا احکام قضایا را از آخر به اول اعمال کنیم که شرح آن در کادر مذکور بیان شده است.

گروه آموزشی ماز

۹۶- کدام گزینه فاقد مغالطه است؟

- ۱) بعضی از افرادی که آزمون را تحلیل نمی‌کنند، موفق نمی‌شوند؛ پس هر کسی که موفق شده، آزمون خود را تحلیل کرده است.
- ۲) هر فیلسوفی به بدیهی بودن امکان شناخت باور دارد؛ پس برخی از افرادی که امکان شناخت را بدیهی می‌دانند، فیلسوف هستند.
- ۳) برخی افرادی که واکسن دریافت نکرده‌اند، دچار بیماری شدند؛ پس همه کسانی که از واکسن زدن امتناع کردند، دچار بیماری شده‌اند.
- ۴) بعضی از افرادی که دارای مدرک دیپلم هستند، دانشجو محسوب نمی‌شوند؛ پس برخی افرادی که دانشجو نیستند، دارای دیپلم نیستند.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - عکس مستوی و مغالطه ایهام انعکاس - ترکیبی - ۱۰۰۷)

دو عبارت در گزینه ۲ موجود است که اولی، موجبه کلیه و دومی، موجبه جزئیه است؛ بدین نحو که جای موضوع و محمول در قضیه دوم عوض شده است. همه مواردی که گفته شد، از مشخصات عکس مستوی است که همه قواعد آن به درستی انجام شده و هیچ مغالطه‌ای رخ نداده است.

پاسخنامه رو جمع‌وجور کنیم

هر فیلسوفی به بدیهی بودن امکان شناخت باور دارد. (موجبه کلیه) ← برخی از افرادی که امکان شناخت را بدیهی می‌دانند، فیلسوف هستند. (موجبه جزئیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ این عبارت دارای مغالطه است؛ نمی‌توان از سالبه جزئیه، یک قضیه موجبه کلیه نتیجه گرفت که جای موضوع و محمول آن عوض شده باشد.

قلقش رو یاد بگیر!

دو مورد را باید در اینجا بررسی کنید. اولاً «سور» تغییر کرده و «بعضی» به «هرکسی» تبدیل شده. ثانیاً، جای موضوع و محمول عوض شده است.

بررسی مورد اول:

در تداخل، سور تغییر می‌کند؛ حال آنکه در تداخل، نمی‌توان از صدق جزئی، به صدق کلی رسید. ← پس استدلال معتبر نیست.

بررسی مورد دوم:

در عکس مستوی، جای موضوع و محمول عوض می‌شود؛ حال آنکه سالبه جزئیه، عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد. ← پس استدلال معتبر نیست.

۳ این عبارت دارای مغالطه است؛ زیرا در تداخل نمی‌توانیم از صدق «موجبه جزئیه» به صدق «موجبه کلیه» برسیم.

۴ این عبارت دارای مغالطه است؛ زیرا سالبه جزئیه، عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد.

کنکورشناسی

پیش از این مشابه این تست (با ظواهر متفاوت) در کنکورهای اخیر بارها تکرار شده است؛ وجه اشتراک همه این تست‌ها این بوده که بدون دانستن علم منطق و صرفاً با اطلاعات عمومی نیز می‌توانستید به تست پاسخ دهید. مثلاً در این تست، کافی بود که از خودتان می‌پرسید که کدام گزینه، از نظر عقلی و عرفی، درست است.

گروه آموزشی ماز

۹۷- کدام قیاس تمامی شرایط یک نتیجه‌گیری معتبر را دارد؟

- ۱) اعداد طبیعی زیرمجموعه اعداد حسابی است. اعداد حسابی از صفر شروع می‌شوند؛ پس اعداد طبیعی از صفر شروع می‌شوند.
- ۲) بعضی دختران تحصیل کرده هستند. هر کارمندی تحصیل کرده است؛ بعضی دختران کارمند هستند.
- ۳) هیچ حیوانی غیرنامی نیست. بعضی حیوان‌ها حساس هستند؛ بعضی غیرنامی‌ها حساس نیستند.
- ۴) هر شیعه‌ای مسلمان است. هیچ مسلمانان مُشرک نیست؛ پس هیچ شیعه‌ای مُشرک نیست.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - شرایط اعتبار قیاس اقترانی - مفهومی - ۱۰۰۸)

مرور شرایط اعتبار قیاس

شرط اول ← حداقل یکی از مقدمات موجبه باشد.

شرط دوم ← حد وسط حداقل در یکی از مقدمات دارای علامت مثبت باشد.

شرط سوم ← هرکدام از موضوع یا محمول که در نتیجه علامت مثبت داشتند، در مقدمات نیز علامت مثبت داشته باشند.

قیاس موجود در گزینه ۴ همه شرایط اعتبار را دارد

شرط اول ← مقدمه اول موجبه است.

شرط دوم ← «مسلمان» حد وسط است و در مقدمه دوم علامت مثبت دارد.
شرط سوم ← «شیعه» که در نتیجه علامت مثبت دارد، در مقدمه اول هم علامت مثبت دارد و «مشرک» نیز که در نتیجه دارای علامت مثبت است در مقدمه دوم هم علامت مثبت دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ در این قیاس **حد وسط** در هر دو مقدمه به صورت لفظی تکرار نشده است و اصلاً نوبت به بررسی شرایط اعتبار قیاس نمی‌رسد.

بررسی حد وسط در گزینه ۱

در مقدمه اول «زیرمجموعه اعداد حسابی» و در مقدمه دوم «اعداد حسابی» آمده است.

۲ این قیاس **شرط دوم اعتبار را ندارد** و حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.

بررسی شرط دوم اعتبار قیاس در گزینه ۲

«تحصیل کرده» که حد وسط است، در هر دو مقدمه دارای علامت منفی است.

میانبر

قیاس شکل دوم تنها زمانی معتبر است که یکی از مقدمات آن سالبه باشد.

۳ این قیاس **شرط سوم اعتبار را ندارد** و محمول نتیجه که دارای علامت مثبت است، در مقدمات علامت مثبت ندارد.

بررسی شرط سوم اعتبار قیاس در گزینه ۳

«حساس» که در نتیجه علامت مثبت دارد، در مقدمه دوم علامتش منفی است.

کنکورشناسی

ساده‌ترین تستی که امکان طرح آن از درس ۸ منطق وجود دارد، همین تست بود؛ پس اگر آن را در کنکور دیدید، خوشحال باشید 😊. چنین سبک سؤالاتی پیش از این در کنکورهای خارج از کشور ۱۴۰۳ و داخل و خارج از کشور ۱۳۹۹ طرح شده است.

گروه آموزشی ماز

۹۸- اگر یکی از مقدمات شکل اول قیاس اقترانی معتبری «هیچ الف ب نیست» و نتیجه آن «بعضی ج ب نیست» باشد؛ کدام گزینه می‌تواند مقدمه دیگر آن باشد؟
 (۱) بعضی ج الف نیست. (۲) هر ج الف است. (۳) بعضی ج الف است. (۴) هیچ ج الف نیست.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - قیاس اقترانی - مفهومی - ۱۰۰۸)

گام اول:

صورت سؤال را با توجه به اینکه موضوع نتیجه در مقدمه اول باید حضور داشته باشد، به صورت یک استدلال بازنویسی می‌کنیم

مقدمه اول ←
 مقدمه دوم ← هیچ الف ب نیست
 نتیجه ← بعضی ج ب نیست

گام دوم:

اطلاعات ضروری از استدلال مذکور را بیان می‌کنیم

- مقدمه دوم سالبه است؛ پس مقدمه اول باید موجه باشد؛ زیرا امکان ندارد که هر دو مقدمه یک قیاس اقترانی معتبر، سالبه باشند. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)
- مقدمه دوم دارای سور کلی است؛ درحالی‌که نتیجه سور جزئی دارد، پس مقدمه اول باید سور جزئی داشته باشد. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

گام آخر:

جمع‌بندی موارد بالا را بیان می‌کنیم

مقدمه اول، قطعاً موجه جزئی است. (تأیید گزینه ۳)

تذکره!

در شکل سوم قیاس اقترانی، حتی اگر هر دو مقدمه کلی باشند، نتیجه باز هم جزئی است؛ اما خوش‌بختانه این دام در تست وجود ندارد و صراحتاً در سؤال اشاره شده که قیاس مذکور، شکل اول است.

تست مذکور مشابه کنکور سراسری تیرماه ۱۴۰۳ است.

یکی از مقدمات و نتیجه قیاس معتبری به ترتیب، «بعضی ب الف است.» و «بعضی الف ج است.» می‌باشد، مقدمه دیگر این قیاس کدام است؟
 (۱) بعضی ج ب است. (۲) هر ج ب است.
 (۳) هر ب ج است. (۴) بعضی ب ج است.

پاسخ: گزینه ۳

۹۹- کدام قضیه منفصل مانعه الجمع است؟

- (۱) قیاس استثنایی متصل یا وضع مقدم است یا نامعتبر.
 (۲) در اقسام تقابل یا کیفیت تغییر می کند یا کمیت.
 (۳) برای ثبت نام یا کارت ملی می خواهید یا شناسنامه.
 (۴) این شکل هندسی یا مربع است یا غیر مربع.

(متوسط - قضیه شرطی - ترکیبی - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۱

گام اول:

در قضیه شرطی منفصل مانعه الجمع، اجتماع (درست بودن هر دو طرف) محال است؛ بررسی می کنیم که در گزینه ۱ این وضعیت چگونه است. امکان دارد قیاس استثنایی متصل هم وضع مقدم باشد و هم نامعتبر؟ خیر ← اجتماع محال است ← زیرا وضع مقدم از حالات معتبر قیاس استثنایی است.

گام دوم:

در قضیه شرطی منفصل مانعه الجمع، ارتفاع (نادرست بودن هر دو طرف) ممکن است؛ بررسی می کنیم که در گزینه ۱ این وضعیت چگونه است آیا امکان دارد قیاس استثنایی متصل وضع مقدم نباشد و معتبر باشد؟ بله ← ارتفاع ممکن است ← زیرا رفع تالی نیز معتبر است.

قضیه شرطی منفصل مانعه الجمع، تنها قضیه شرطی منفصلی است که در آن، می توان حالت سومی را تصور کرد. همانند گزینه ۱ که می توان رفع تالی را نیز به حالت های آن اضافه کرد.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۲ در مانعه الجمع، امکان درستی هر دو طرف قضیه وجود ندارد؛ اما در گزینه ۲ می توان تناقض را تصور کرد که در آن هم نسبت تغییر می کند، هم سور.
 ۳ در مانعه الجمع، امکان درستی هر دو طرف قضیه وجود ندارد؛ اما در گزینه ۳ می توان هر دو را برای ثبت نام ارائه داد.
 ۴ در مانعه الجمع، امکان کذب هر دو طرف قضیه وجود دارد؛ اما در گزینه ۴ نمی توان حالت دیگری را تصور کرد.

نسبت یک چیز با متناقض آن، همواره قضیه شرطی منفصل حقیقی می سازد. در گزینه ۴ مربع و غیرمربع، متناقض یکدیگر هستند.

تست مذکور مشابه کنکور سراسری داخل کشور ۱۴۰۱ است. همواره احتمال طرح چنین تست هایی در آزمون سراسری وجود دارد.

اکثر سؤالات کنکور درس منطق نیاز به سطحی از اطلاعات عمومی در رشته های ریاضی، هندسه و حتی ادبیات دارند؛ به همین خاطر سعی کنید مباحث مقدماتی این دروس را به خوبی یاد بگیرید.

گروه آموزشی ماز

۱۰۰- در کدام عبارت بار ارزشی کلماتی که زیر آن ها خط کشیده شده، به ترتیب خنثی، مثبت و منفی است؟

- (۱) افراد نسل زد معمولاً مطالبه گر و مستقل تر از افراد گوش به فرمان نسل های گذشته هستند؛ اگر چه به عقیده برخی، آنان در پایبندی به اصول خود بی ثبات اند.
 (۲) گروهی از دانشجویان خوابگاهی دانشگاه، دست به اعتراضات مسالمت آمیز زدند؛ مسئولان نباید آن ها را با اغتشاش گران طالب آشوب، یکی بپندارند.
 (۳) فضولی کجا بود! من فقط در خصوص اینکه شما چه قدر درآمد دارید کنجکاو بودم، فکر می کنم هر کسی باید شناختی از هم کلاسی هایش داشته باشد.
 (۴) عده ای از دانشجویهای حاضر در کلاس، انگار از دماغ قیل افتاده اند، به نظرم با چنین افرادی نباید هیچ گونه رحم و شفقتی داشت.

(متوسط - مغالطه های درس ۱۰ - مفهومی - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

اینکه هر واژه چه بار ارزشی دارد باید با توجه به جمله ای که در آن به کار برده می شود، تعیین گردد؛ نه به تنهایی.

بار ارزشی کلمه «خوابگاهی» در این جمله خنثی است ← زیرا فاقد ویژگی مثبت یا منفی است.
 بار ارزشی کلمه «مسالمت آمیز» در این جمله مثبت است ← زیرا تأکید بر ویژگی صلح آمیز بودن اعتراضات دارد که یک ویژگی مثبت است.
 بار ارزشی کلمه «اغتشاش گران» در این جمله منفی است ← زیرا یک ویژگی منفی مبنی بر آشوب و تنش را می رساند.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱ بار ارزشی کلماتی که زیر آن ها خط کشیده شده به ترتیب مثبت، منفی و منفی است.
 ۳ بار ارزشی کلماتی که زیر آن ها خط کشیده شده به ترتیب منفی، مثبت و خنثی است.
 ۴ بار ارزشی کلماتی که زیر آن ها خط کشیده شده به ترتیب خنثی، منفی و مثبت است.

چنین تیپ سؤالاتی را معمولاً در درس دوم منطق در خصوص انواع دلالت ها شاهد هستیم؛ برای مثال در کنکور سراسری داخل ۱۴۰۲ و داخل ۱۴۰۰ چنین تیپ سؤالی وجود داشته است.

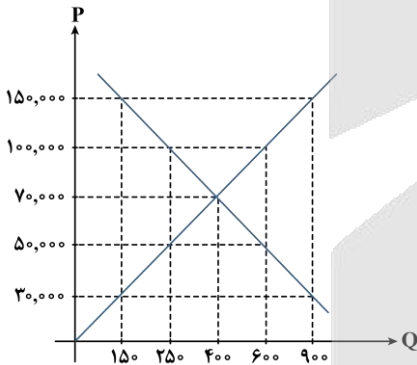
مالکیت کامل سود: مزایای کسب و کار شخصی
 مشکل تأمین مالی: معایب کسب و کار شخصی
 پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیر فردی: معایب کسب و کار شرکتی
 تأخیر در تصمیم‌گیری: معایب کسب و کار شرکتی
 مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی: معایب کسب و کار شخصی
 بار سنگین مسئولیت: معایب کسب و کار شخصی

مزایا و معایب کسب و کار و شرکت‌ها

معایب کسب و کار شخصی	مزایای کسب و کار شخصی
بار سنگین مسئولیت (همه چیز به شما برمی‌گردد، حتی در ناخوشی و سفر)	راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک
مشکل تأمین مالی (پس‌انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)	آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (تصمیم‌گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)
مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی	مالکیت کامل سود
—	منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می‌دهید)

معایب ایجاد شرکت (سهامی)	مزایای ایجاد شرکت (سهامی)
هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر	مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام)
تأخیر در تصمیم‌گیری	امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهام‌داران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)
پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیر فردی	امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)
تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام	تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)
قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر	—

گروه آموزشی ماز

- ۱۰۳- با توجه به نمودار عرضه و تقاضای کالای X، به سوالات زیر پاسخ دهید:
- الف - در قیمت ۳۰,۰۰۰ تومان، کمبود یا مازاد عرضه در بازار چقدر است؟
- ب - اگر قیمت از ۷۰,۰۰۰ تومان به ۱۰۰,۰۰۰ تومان افزایش یابد، مقدار مصرف مصرف‌کنندگان چه تغییری خواهد کرد؟
- ج - در قیمت ۱۵۰,۰۰۰ تومان، تفاضل مقدار عرضه و تقاضا از عرضه و تقاضای تعادلی، به ترتیب از راست به چپ چه مقدار است؟
- د - در کدام قیمت درآمد تولیدکننده برابر با ۱۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان است؟
- ۱) ۵۰۰ واحد مازاد عرضه - ۱۵۰ واحد کاهش می‌یابد. - ۳۵۰ - ۷۵۰ - ۱۵۰,۰۰۰ تومان
- ۲) ۷۵۰ واحد کمبود عرضه - ۱۵۰ واحد افزایش می‌یابد. - ۲۵۰ - ۵۰۰ - ۱۰۰,۰۰۰ تومان
- ۳) ۷۵۰ واحد کمبود عرضه - ۱۵۰ واحد کاهش می‌یابد. - ۲۵۰ - ۵۰۰ - ۵۰,۰۰۰ تومان
- ۴) ۵۰۰ واحد مازاد عرضه - ۱۵۰ واحد افزایش می‌یابد. - ۳۵۰ - ۷۵۰ - ۷۰,۰۰۰ تومان

بررسی موارد:

- «الف»: در قیمت ۳۰,۰۰۰ تومان، تقاضا برابر با ۹۰۰ واحد و عرضه برابر با ۱۵۰ واحد است؛ بنابراین کمبود عرضه (مازاد تقاضا) در این قیمت برابر است با:
- ۹۰۰ - ۱۵۰ = ۷۵۰ ← کمبود عرضه
- عرضه تقاضا
- «ب»: مطابق قانون تقاضا، با افزایش قیمت، تقاضا کاهش می‌یابد و در این‌جا نیز میزان تقاضا در قیمت ۷۰,۰۰۰ تومان، برابر با ۴۰۰ واحد است که با افزایش قیمت به ۱۰۰,۰۰۰ تومان، مقدار تقاضا نیز کاهش یافته و به ۲۵۰ واحد می‌رسد:
- واحد ۱۵۰ = ۴۰۰ - ۲۵۰ = میزان کاهش تقاضا و مصرف
- «ج»: در قیمت ۱۵۰,۰۰۰ تومان، تقاضا برابر با ۱۵۰ واحد و عرضه برابر با ۹۰۰ واحد است. در قیمت تعادلی مقدار عرضه و تقاضا با هم برابر است و برابر با ۴۰۰ واحد است، بنابراین داریم:

۱۴۰۴-۰۵

$$900 - 400 = 500 \text{ واحد}$$

عرضه در قیمت ۱۵۰,۰۰۰ تومان عرضه تعادلی

$$400 - 150 = 250 \text{ واحد}$$

مقدار تقاضا در قیمت ۱۵۰,۰۰۰ تومان تقاضای تعادلی

«د»: برای پیدا کردن پاسخ، ناگزیر می‌بایست درآمد را در قیمت‌های مختلف محاسبه کنیم.

توجه داشته باشید که در قیمت‌های بالای قیمت تعادلی، درآمد همواره برابر است با میزان تقاضا ضرب در قیمت اما در قیمت‌های پایین قیمت تعادلی، درآمد همواره برابر است با مقدار عرضه ضرب در قیمت؛ زیرا در قیمت‌های بالای قیمت تعادلی اگرچه مقدار عرضه بیشتر از تقاضا است اما تولیدکننده تنها می‌تواند به نسبت میزان تقاضای مصرف‌کنندگان، محصولات خود را بفروشد و در قیمت‌های پایین قیمت تعادلی نیز، اگرچه تقاضا بیشتر از عرضه است، اما مصرف‌کنندگان تنها به میزانی که کالا عرضه شود، قادر به خریداری آن هستند. حالا برای یافتن پاسخ به این صورت عمل می‌کنیم:

تومان ۲۲,۵۰۰,۰۰۰ = درآمد در قیمت ۱۵۰,۰۰۰ = $150 \times 150,000$

تومان ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = درآمد در قیمت ۱۰۰,۰۰۰ = $250 \times 100,000$

تومان ۲۸,۰۰۰,۰۰۰ = درآمد در قیمت ۷۰,۰۰۰ = $400 \times 70,000$

تومان ۱۲,۵۰۰,۰۰۰ = درآمد در قیمت ۵۰,۰۰۰ = $250 \times 50,000$

تومان ۴,۵۰۰,۰۰۰ = درآمد در قیمت ۳۰,۰۰۰ = $150 \times 30,000$

بنابراین در قیمت ۵۰,۰۰۰ تومان، درآمد تولیدکننده برابر ۱۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان است.

گروه آموزشی ماز

۱۰۴- کدام گزینه در بردارندهٔ پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف - کدام یک از موارد زیر می‌تواند تخصیص‌های بهینه‌ای را برای اقتصاد به‌وجود آورد؟

ب - در چه صورتی مصرف‌کنندگان عادات مصرفی خود را تغییر داده و به سراغ کالای جانشین می‌روند؟

ج - کدام یک از انواع محصولات جزء محصولات چندملیتی محسوب می‌شوند؟

۱) عملکرد درست دولت - بعد از افزایش مالیات بر روی کالای خاص - محصولاتی با فناوری پیشرفته

۲) افزایش نقدینگی - بعد از کاهش مالیات بر روی کالای خاص - محصولاتی با فناوری پیشرفته

۳) عملکرد درست دولت - بعد از کاهش مالیات بر روی کالای خاص - محصولاتی با فناوری کمتر

۴) افزایش نقدینگی - بعد از افزایش مالیات بر روی کالای خاص - محصولاتی با فناوری کمتر

(متوسط - اهمیت تجارت و مزیت مطلق و نسبی - حفظی / مفهومی / ترکیبی - ۱۰۰۷)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

«الف»: در عرضهٔ اقتصاد دو بازیگر اصلی وجود دارد. بازی اقتصاد نیازمند یک داور است که به آن دولت می‌گویند. دولت با عملکرد درست خود می‌تواند تخصیص‌های بهینه‌ای برای اقتصاد به‌وجود آورد.

«ب»: در سال ۲۰۰۶ کشور چین ۵ درصد مالیات بر فروش چوبک‌های غذاخوری وضع کرد. دلیل وضع این مالیات، نگرانی بابت این بود که تولید چوبک‌ها ممکن است جنگل‌ها را در چین نابود کند. این مالیات، ژاپن را با مشکل مواجه ساخت. رستوران‌داران و مصرف‌کنندگان ژاپنی هر ساله تقریباً ۲۵ میلیارد جفت از این چوبک‌ها را از چین خریداری می‌کردند. با این مالیات قیمت چوبک‌ها در ژاپن افزایش یافت. رستوران‌داران ژاپنی برای حل این مشکل چاره‌ای اندیشیدند. آن‌ها به جای چوبک، قاشق پلاستیکی عرضه کردند و به مشتریانی که از این قاشق‌ها استفاده می‌کردند، تخفیف دادند. به این ترتیب بسیاری از مصرف‌کنندگان عادت خود را تغییر دادند و به جای چوبک از این قاشق‌ها استفاده کردند.

«ج»: در سال ۲۰۰۶ کشور چین ۵ درصد مالیات بر فروش چوبک‌های غذاخوری وضع کرد. دلیل وضع این مالیات، نگرانی بابت این بود که تولید چوبک‌ها ممکن است جنگل‌ها را در چین نابود کند. این مالیات، ژاپن را با مشکل مواجه ساخت. رستوران‌داران و مصرف‌کنندگان ژاپنی هر ساله تقریباً ۲۵ میلیارد جفت از این چوبک‌ها را از چین خریداری می‌کردند. با این مالیات قیمت چوبک‌ها در ژاپن افزایش یافت. رستوران‌داران ژاپنی برای حل این مشکل چاره‌ای اندیشیدند. آن‌ها به جای چوبک، قاشق پلاستیکی عرضه کردند و به مشتریانی که از این قاشق‌ها استفاده می‌کردند، تخفیف دادند. به این ترتیب بسیاری از مصرف‌کنندگان عادت خود را تغییر دادند و به جای چوبک از این قاشق‌ها استفاده کردند.

جرقه ذهنی: دقت کنید زمانی که در رابطه با عادات مصرفی مصرف‌کنندگان در رابطه با کالای جانشین صحبت می‌کنیم، سریعاً ذهنمان به سمت درس ۵ «بازار» می‌رود. در این درس یاد گرفتیم کالاهای جانشین کالاهایی هستند که می‌توانند به جای یکدیگر مصرف شوند؛ مانند چوبک‌های غذاخوری و قاشق‌های پلاستیکی که در درس ۶ درباره آن صحبت کردیم و متوجه شدیم که با افزایش مالیات بر روی چوبک‌های غذاخوری، مصرف‌کنندگان مصرف خود را در مورد چوبک‌های غذاخوری کاهش دادند و رستوران‌داران ژاپنی مصرف خود را در مورد قاشق‌های پلاستیکی با توجه به تخفیف‌هایی که در مورد آن لحاظ کردند، افزایش دادند. این افزایش قیمت فقط در مورد کالای خاص لحاظ می‌شود. (رد قسمت «ب» گزینه‌های ۲ و ۳)

«ج»: همان‌طور که ما انسان‌ها ملیت داریم، کالاها هم ملیت دارند. با این حال جالب است بدانید که برخی محصولات، به‌ویژه محصولاتی که از فناوری‌های پیشرفته‌تری بهره می‌برند، ممکن است چندملیتی باشند. مثلاً سرمایه‌گذار آن یک شرکت آلمانی باشد ولی ساخته شده دست کارگران چینی! (رد قسمت «ج» گزینه‌های ۳ و ۴)

گروه آموزشی ماز

۱۰۵- در یک کشور فرضی ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ نفر از افراد ۱۵ سال و بالاتر شاغلند و ۱۴,۵۰۰,۰۰۰ نفر از افراد فعال جامعه در جست‌وجوی کار هستند. حداقل چند نفر دیگر باید شاغل شوند تا نرخ بیکاری ۵ درصد شود؟

۱۲,۲۵۳,۰۰۰ (۴)

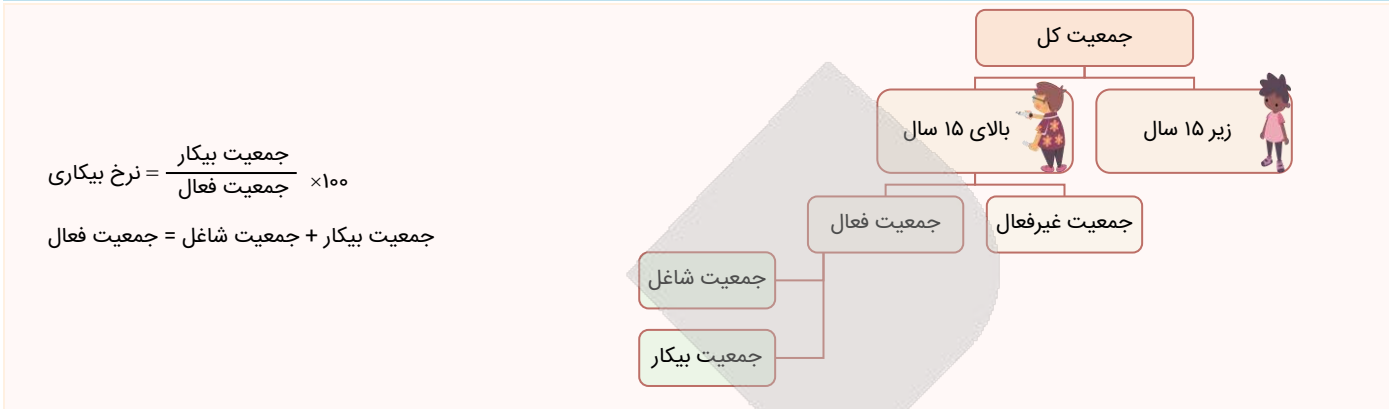
۱۲,۵۵۲,۰۰۰ (۳)

۱۲,۵۳۵,۰۰۰ (۲)

۱۲,۵۲۵,۰۰۰ (۱)

(متوسط - رکود، بیکاری و فقر - مفهومی / محاسباتی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۱

زمانی که تصمیم به شاغل شدن چند نفر گرفته می‌شود بدان معناست که در فرمول از تعداد بیکاران کاسته می‌شود و به تعداد شاغلین اضافه می‌شود در نتیجه داریم:

نفر ۱۴,۵۰۰,۰۰۰ = جمعیت افراد بیکار

نفر ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = جمعیت افراد شاغل

جمعیت فعال = جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۴,۵۰۰,۰۰۰ = ۳۹,۵۰۰,۰۰۰

درصد ۵ = نرخ بیکاری

$$\frac{5}{100} = \frac{14,500,000 - x}{39,500,000}$$

$$\rightarrow 39,500,000 \times 5 = 100(14,500,000 - x) \Rightarrow 197,500,000 = 1,450,000,000 - 100x$$

$$\Rightarrow 100x = 1,450,000,000 - 197,500,000 \Rightarrow 100x = 1,252,500,000 \Rightarrow x = 12,525,000 \text{ نفر}$$

در نتیجه باید ۱۲,۵۲۵,۰۰۰ نفر دیگر شاغل شوند تا نرخ بیکاری برابر با ۵ درصد شود.

مشاوره: دانش‌آموزان به مسائل مربوط به نرخ بیکاری و اشتغال دقت لازم را داشته باشند که در کنکور تیر ۱۴۰۲ سؤال مطرح شده است.

گروه آموزشی ماز

۱۰۶- کدام یک از موارد زیر در خصوص وظایف پول نمی‌تواند درست باشد؟

- ۱) نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است و این موضوع به وظیفه وسیله پرداخت در مبادلات مربوط است.
- ۲) واحد ارزش در اتحادیه اروپا یورو، در آمریکا دلار و در ایران ریال است که بیانگر نقش پول به‌عنوان وسیله سنجش ارزش پول است.
- ۳) در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند می‌تواند وسیله مناسبی برای سنجش ارزش پول باشد.
- ۴) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی نیز از جمله مثال‌هایی برای نقش پول به‌عنوان وسیله پرداخت‌های آینده است.

(آسان - پول و نقدینگی - خط به خط - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) شما در مبادلات خود، پول را می‌پذیرید؛ زیرا می‌دانید که دیگران نیز هنگام فروش کالاها یا خدمات خود، آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است.
- ۲) با پول می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را باهم سنجید. عملاً پول، کار خرید و فروش کالاها را مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند. هر یک از کشورها دارای واحد ارزش خاص خود هستند؛ مثلاً واحد ارزش در اتحادیه اروپا یورو، در آمریکا دلار و در ایران ریال (تومان) است.
- ۳) در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت آینده نیز باشد.
- ۴) در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت آینده نیز باشد. این وظیفه پول در روزگار ما کاملاً محسوس است؛ زیرا بیشتر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی نیز از همین نوع است. این موارد مربوط به وظیفه چهارم پول یعنی وسیله پرداخت‌های آینده است.

نکته: پول، به‌عنوان یک ابزار مبادله، نقش کلیدی در تسهیل معاملات، اندازه‌گیری ارزش و ذخیره ثروت و وسیله‌ای برای پرداخت‌های آینده ایفا می‌کند.

مشاوره: یکی از مواردی که می‌تواند مورد نظر طراح قرار گیرد، وظایف پول است؛ سعی کنید به این وظایف توجه ویژه‌ای داشته باشید. 😊

گروه آموزشی ماز

۱۰۷- جدول زیر وضعیت توزیع درآمد در کشور زیمبابوه را به طور فرضی نشان می دهد:

دهک	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
سهم (درصد)	۲	؟	۵	۷	؟	۱۰	۱۱	؟	؟	۲۵

با توجه به اطلاعات جدول:

الف - شاخص دهک‌ها در این جامعه بیانگر چه عددی است؟

ب - در صورتی که اختلاف سهم دهک دوم و ششم ۷ درصد باشد، تفاوت سهم دهک سوم و پنجم ۳ درصد و اختلاف سهم دهک هشتم و دهم ۱۲ درصد باشد، به ترتیب سهم دهک‌های دوم، پنجم، هشتم و نهم چند درصد است؟

ج - اگر درآمد کل این کشور برابر با ۹۰ میلیارد دلار باشد، سهم دهک پنجم از درآمد ملی چند میلیارد دلار است؟

- (۱) ۱۲ - سه، هشت، سیزده، شانزده - ۷
 (۲) ۱۲/۵ - دو، نه، سیزده، پانزده - ۷/۵
 (۳) ۱۲ - سه، هشت، سیزده، پانزده - ۷/۵
 (۴) ۱۲/۵ - سه، هشت، سیزده، شانزده - ۷/۲

پاسخ: گزینه ۴

شاخص دهک‌ها

یکی از شاخص‌های سنجش وضعیت توزیع درآمد شاخص دهک‌هاست.

از شاخص دهک‌ها در برخی گزارش‌های اقتصادی و به منظور نشان دادن پیشرفت‌هایی که در زمینه عدالت اقتصادی روی داده است، استفاده می‌شود.

برای محاسبه شاخص دهک‌ها:

مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند. در نتیجه خواهیم داشت:

$$\frac{\text{جمعیت کشور}}{۱۰} = \text{جمعیت هر دهک}$$

در این طبقه‌بندی، سطح درآمد از کم‌ترین به بیش‌ترین مدنظر قرار می‌گیرد.

گروه اول (دهک اول) که ۱۰ درصد اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، کم‌ترین درصد درآمد ملی را دارند.

گروه آخر (دهک دهم)، بیش‌ترین درصد درآمد ملی را دارند.

سهم دهک‌ها در جدول از سهم دهک اول به سمت دهک دهم، در حال افزایش است. (یا از سمت دهک اول در حال کاهش است). سهم دهک‌ها می‌تواند مساوی باهم باشند اما سهم هر دهک از سهم دهک ماقبل خود بزرگ‌تر و از سهم دهک بعدی کوچک‌تر است.

مجموع سهم تمامی دهک‌ها برابر با ۱۰۰ خواهد بود.

وضعیت توزیع درآمد:

برای به دست آوردن شاخصی برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد از نسبت: $\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}}$ استفاده می‌کنند.

هرچه این نسبت بیشتر باشد: توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است و بالعکس هرچه این نسبت کمتر باشد: توزیع درآمد در آن جامعه مناسب‌تر است.

الف: شاخص دهک‌ها از فرمول زیر به دست می‌آید:

$$\text{شاخص دهک‌ها} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{۲۵}{۲} = ۱۲/۵$$

برای پاسخ به سهم دهک‌ها به صورت زیر عمل می‌کنیم:

- ۷- سهم دهک ششم = سهم دهک دوم $\rightarrow ۱۰ - ۷ = ۳$
- ۳+ سهم دهک سوم = سهم دهک پنجم $\rightarrow ۵ + ۳ = ۸$
- ۱۲- سهم دهک دهم = سهم دهک هشتم $\rightarrow ۲۵ - ۱۲ = ۱۳$
- مجموع سهم تمامی دهک‌ها به جز سهم دهک نهم - ۱۰۰ = سهم دهک نهم $\rightarrow ۱۰۰ - (۲ + ۳ + ۵ + ۷ + ۸ + ۱۰ + ۱۱ + ۱۳ + ۲۵) = ۱۰۰ - ۸۴ = ۱۶$
- ج:** دهک پنجم ۸ درصد درآمد ملی را به خود اختصاص داده است؛ پس:

$$\text{میلیارد دلار } ۷/۲ = ۹۰ \times \frac{۸}{۱۰۰} = \text{سهم دهک پنجم از درآمد ملی}$$

گروه آموزشی ماز

۱۰۸- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارتهای زیر در رابطه با خمس در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- بعد از گذشت یک سال، ۵ درصد درآمد به همراه ارزش ارقام مصرفی که در طول یک سال خریدارید (چه استفاده کرده باشید چه نه) تحت عنوان خمس باید پرداخت گردد.

- به صورت طبیعی، در پرداخت خمس، سال مالی از اولین روز سال (۱ فروردین) شروع می‌شود.

- در اسلام، پرداخت خمس موجب توزیع مجدد ثروت می‌شود و عدالت اقتصادی را در جامعه گسترش می‌دهد.

- کسانی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند، از منابع خمس استفاده می‌کنند تا بتوانند ادامه حیات دهند.

- (۱) غ - ص - ص - غ (۲) غ - غ - ص - ص (۳) ص - غ - غ - ص (۴) ص - ص - غ - غ

- ♦ خمس در واقع همان مالیات اسلامی است.
 - ♦ پرداخت خمس موجب توزیع مجدد ثروت / گسترش عدالت اقتصادی در جامعه می شود.
 - ♦ افرادی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند، از منابع خمس استفاده می کنند تا بتوانند ادامه حیات دهند.
 - ♦ بعد از گذشت یک سال، درآمد باقی مانده پس از کسر مخارج به همراه اقلام مصرفی که خریده‌اید ولی از آن استفاده نکرده‌اید، محاسبه کنید و خمس آن را پرداخت کنید.
- (اقلام مصرفی که خریده ولی از آن استفاده نکرده است + میزان درآمدی که برای فرد پس از کسر مخارج در پایان سال باقی مانده است) $\times \frac{20}{100} =$ خمس پرداختی

بررسی موارد:

- ♦ نادرست است؛ هر درآمدی که به دست می آوریم، اگر بعد از یک سال از مجموع مخارجمان زیاد بماند (به همان میزان که زیاد آمده است) مشمول خمس قرار می گیرد و موظفیم ۲۰ درصد از مازاد مخارج یک سال خود را به عنوان سهم امام و سهم سادات به مرجع تقلید یا نماینده او بدهیم.
- ♦ نادرست است؛ در برنامه ریزی های اقتصادی حتماً باید زمانی را به عنوان آغاز سال مالی خود در نظر بگیرید. سال مالی به طور طبیعی، از همان روزی که اولین درآمدها را به دست آورده‌اید، شروع می شود.
- ♦ صحیح است.
- ♦ صحیح است.

گروه آموزشی ماز

۱۰۹- نرخ رشد اسمی و واقعی تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵، به ترتیب چند درصد است؟

سال	کالای A		کالای B	
	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
۱۳۹۵	۵۰۰	۲,۰۰۰ تومان	۱۰۰	۵,۰۰۰ تومان
۱۳۹۶	۶۰۰	۳,۰۰۰ تومان	۱۲۰	۵,۵۰۰ تومان

۲۰ - ۶۴ (۴)

۲۵ - ۶۰ (۳)

۳۵ - ۶۴ (۲)

۲۰ - ۶۰ (۱)

(دشوار - رشد اقتصادی و محاسبه آن - محاسباتی - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۴

محاسبه GDP اسمی در هر سال:

$$\begin{aligned} \text{GDP اسمی سال ۱۳۹۵} &= (500 \times 2,000) + (100 \times 5,000) = 1,500,000 \text{ تومان} \\ \text{GDP اسمی سال ۱۳۹۶} &= (600 \times 3,000) + (120 \times 5,500) = 2,460,000 \text{ تومان} \\ \text{نرخ رشد تولید اسمی (از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۶)} &= \frac{2,460,000 - 1,500,000}{1,500,000} \times 100 = 64 \text{ درصد} \end{aligned}$$

محاسبه GDP واقعی در هر سال (سال ۱۳۹۵ سال پایه است):

$$\begin{aligned} \text{GDP واقعی سال ۱۳۹۵} &= (500 \times 2,000) + (100 \times 5,000) = 1,500,000 \text{ تومان} \\ \text{GDP واقعی سال ۱۳۹۶} &= (600 \times 2,000) + (120 \times 5,000) = 1,800,000 \text{ تومان} \\ \text{نرخ رشد تولید واقعی (از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۶)} &= \frac{1,800,000 - 1,500,000}{1,500,000} \times 100 = 20 \text{ درصد} \end{aligned}$$

گروه آموزشی ماز

۱۱۰- فردی ۴۰۰ میلیون تومان پس از پرداخت واجبات مالی خود در انتهای سال در اختیار دارد. او ۴۰۰ ورقه سهام خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۹۰۰ میلیون تومان فروخته است. هزینه های سالانه او ۲۰۰ میلیون تومان بوده و درآمد او فقط از طریق سرمایه گذاری در بازار بورس به دست آمده است. با توجه به این اطلاعات:

- الف - قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟
- ب - قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟
- ج - خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

۲) ۱۲۵,۰۰۰ - ۲,۶۰۰,۰۰۰ - ۴۰

۱) ۱۲۵,۰۰۰ - ۲,۲۵۰,۰۰۰ - ۶۰

۴) ۱۰۰,۰۰۰ - ۲,۶۰۰,۰۰۰ - ۴۰

۳) ۱۰۰,۰۰۰ - ۲,۲۵۰,۰۰۰ - ۶۰

(متوسط - پس انداز و سرمایه گذاری - محاسباتی / ترکیبی - ۱۰۱۴)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

«الف»: میزان سرمایه اولیه فرد: ۴۰۰ میلیون تومان

وی با همین ۴۰۰ میلیون تومان، ۴۰۰۰ ورقه سهام خریده که؛ می توان قیمت اسمی هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{ارزش پولی مجموع سهام خریداری شده توسط فرد} = \frac{\text{ارزش اسمی هر سهم}}{\text{تعداد سهام خریداری شده}} = \frac{400,000,000}{4,000} = 100,000 \text{ تومان}$$

«پ»: در پایان سال این فرد همه سهام خود را به ارزش ۹۰۰ میلیون تومان فروخت، با این اطلاعات می توان قیمت بازاری هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{ارزش پولی مجموع سهام فروخته شده توسط فرد در پایان سال} = \frac{\text{ارزش بازاری هر سهم}}{\text{تعداد سهام فروخته شده}} = \frac{900,000,000}{4,000} = 225,000 \text{ تومان}$$

$$\text{ریال} = 225,000 \times 10 = 2,250,000$$

«ج»: میزان سود فرد در پایان سال برابر با ۵۰۰ میلیون تومان است (۹۰۰ - ۴۰۰ = ۵۰۰) که پس از کسر مخارج، به آن خمس تعلق می گیرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{میزان خمس پرداختی} = \frac{1}{5}(500 - 200) = \frac{1}{5} \times 300 = 60 \text{ میلیون تومان}$$

مشاوره: محاسبه قیمت بازاری و اسمی و خمس از جمله مواردی است که مورد توجه طراحان قرار گرفته است. این موضوع در کنکور ۱۴۰۳ به وضوح دیده می شود.

گروه آموزشی ماز

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

